Utropia

STUDENTAVISA I TROMSØ • NR 13 • UKE 44 • 31. ÅRGANG • WWW.UTROPIA.NO

1. NOVEMBER 2006

NYHETER

FLERE 20-POENGSFAG
Studentstyret vil samle 10-poengsfag for å gi bachelorgraden mer faglig tyngde.

SIDE 3

FOKUS

SMIL TIL KAMERAET
En årlig økning i kameraovervåking på 15 prosent betyr økende usynlig diskriminering.

SIDE 8

KULTUR

BARENTSJAZZ
Festivalkulturen vokser stadig i Tromsø. Byens første jazzfestival er nå klar for innvielse.

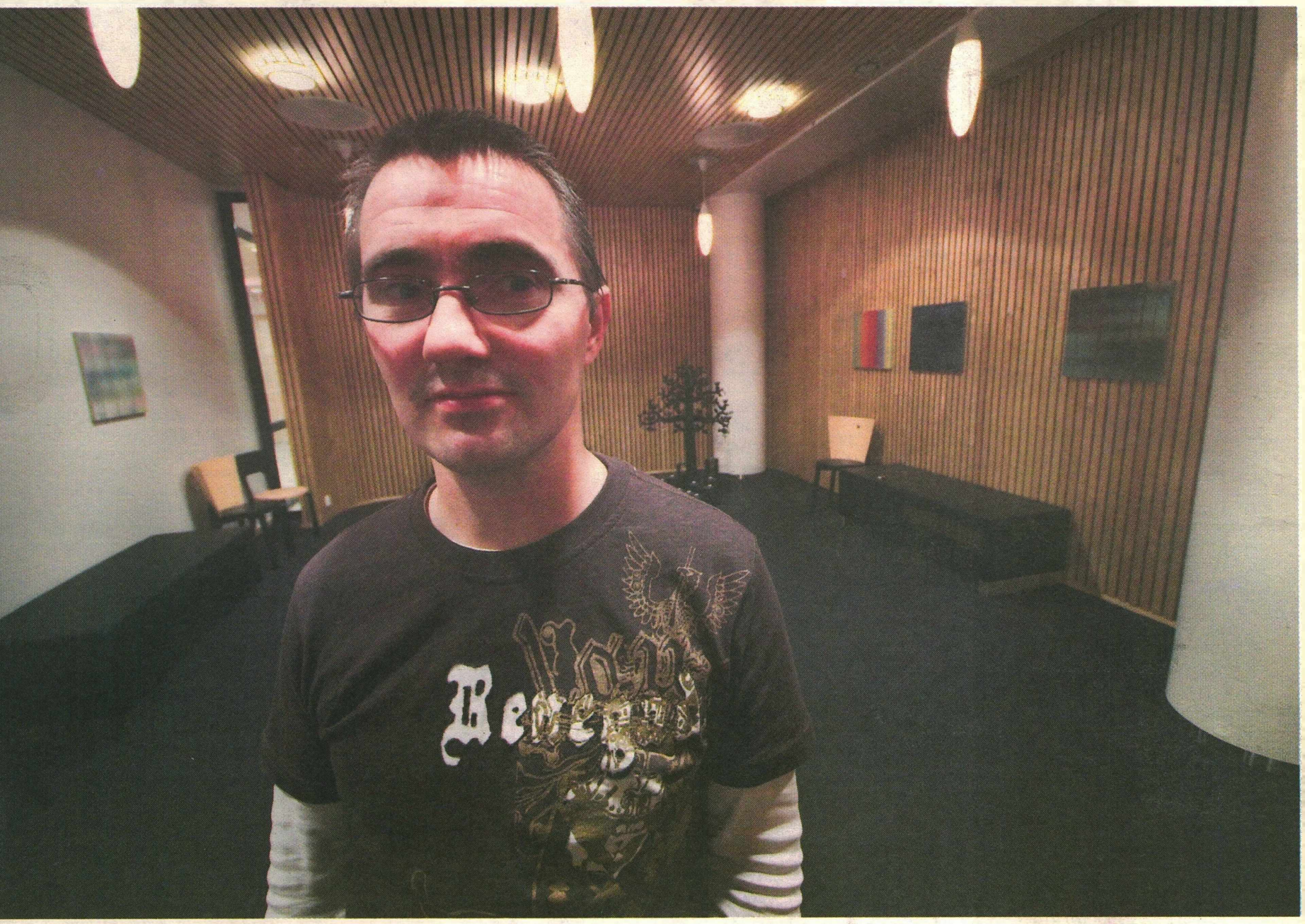
SIDE 20

NYHETER SIDE 02

FOKUS SIDE 08

KULTUR SIDE 15

MENINGER SIDE 29

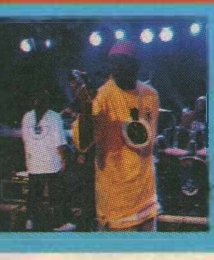

DOKTOR LÆSTADIUS

Konservativ kristendom utbrer seg i dag i større grad enn liberal kristendom, sier stipendiat Torjer Andreas Olsen, som forsker på læstadianisme. Lyngen-læstadianer og nyutdannet lærer fra HiTø, Hildegunn Sofie Olsen, er mot utviskingen av kjønnsrollene.

Tema side 10 til 13

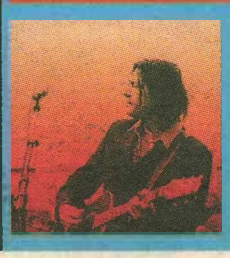
KONSERT

WHAT'S UP YA'LL
Public Enemy gjestet Insomniafestivalen. En hard, superkul og litt klissete konsert var hva de ga fra seg.

SIDE 18

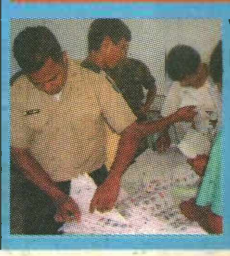
PLATE

SVAMPAKTIG
Vamp i full symfoni med kringkastingsorkesteret. Det er en dårlig blanding.

SIDE 26

KRONIKK

VALG I ECUADOR
Politiets aktive rolle i stemmeopptellingen var overraskende.

SIDE 29

LEDER

Pensjonert solidaritet

Regjeringens forslag til ny pensjonsreform skaper reaksjoner i studentenes rekker. Både Studentenes Landsforbund (Stl) og Norsk Studentunion (NSU) mener forslaget gjør studenter til pensjonstapere og de har derfor skrevet et opprop til regjeringen der de konkluderer med at det skal lønne seg å ta høyere utdanning i Norge. De trekker også frem at reformen stemmer dårlig overens med regjeringens mål om å gjøre Norge til en Kunnskapsnasjon og ønsker opptjening av pensjonspoeng for studier.

I sine uttalelser har de imidlertid ikke noe forslag til hvor disse pengene skal hentes fra, og skal man holde seg innenfor rammene som Pensjonskommisjonen har fastlagt, så må det enten kuttes i andres pensjoner eller det må bli lavere pensjon til alle. Det mangler et helhetlig perspektiv på reformen, man er stort sett opptatt av seg og sitt. Som blant andre NSUs leder Jens Maseng har sagt ved flere anledninger, så er studentene en lite homogen gruppe som kommer til å ende opp på svært ulike steder i arbeidslivet. Den fremtidige pensjonen til en student vil derfor avgjøres av mange andre faktorer enn hva slags utdannelse man har og hvor lenge man har studert. Studenter som interessegruppe i forhold til pensjon er derfor en noe ullen størrelse.

Et annet poeng er NSU og StLs vektlegging av økonomi og at det skal lønne seg å være student i Norge. Riktignok signaliserer ikke regjeringen verken med den nye pensjonsreformen eller det nye statsbudsjettet, at studenter er en gruppe det bør satses på, men det er tross alt rimelig gunstig å være student i Norge. Utdanningen er gratis, man blir subsidiert av staten og når man begynner å jobbe etter å ha fullført en grad, så tjener man som regel mer enn dem som ikke har fullført høyere utdannelse.

Hvorfor velger folk å begynne å studere? Er det fordi det er interessant og utviklende? Er det for å få en mer utfordrende og spennende jobb? Eller er det for å tjene mer penger? Hvis man begynner å studere for å tjene mest mulig penger når man er ferdig så er jo det greit nok, men det er folk som setter dannelse og kunnskap høyere enn penger man helst vil ha som akademikere. Man skaper ikke en kunnskapsnasjon ved utelukkende å tenke økonomi. Setter man økonomi i sentrum kan man muligens skape fullt ut økonomisk rasjonelle individer, men ønsker man en kunnskapsnasjon må man sette kunnskap og ikke økonomi i første rekke.

"Lønnen en akademiker vil motta er ikke betydelig større enn andre yrkesgruppers forventede inntekt", uttaler Katrine Elida Aaland, leder i StL i denne utgaven av Utropia, som om det var et problem. Hvis NSU og Stl mener at det fremste målet med å studere er at man skal tjene mest mulig penger etterpå, så er jo det trist, men det er påfallende hvor mange utspill de har hatt i høst som har gått på studentenes individuelle økonomiske situasjon. Det skorter på mer visjonære innspill i forhold til å gjøre samfunnet rundt oss bedre, både for folk med høyere utdannelse og folk uten. Det finnes et ord for dette, nemlig solidaritet, og der stiller ikke NSU og Stl i elitedivisjonen.

Rettferdig universitet

Et hederlig unntak er forslaget fra sosialliberal liste til Studentstyret om å jobbe for at Universitetet i Tromsø skal bli et såkalt fairtrade-universitet. Det betyr at man må oppfylle fem krav som til sammen skal øke bruken av fairtrade-produkter og øke bevisstheten rundt rettferdig handel. Vi gleder oss.

CA

KOMMENTAR

Den dødelige sannheten

AV HELENE SKJEGGESTAD
ILLUSTRASJON MARIE SELJEHAUG

07. oktober 2006 ble journalisten Anna Politkovskaja skutt i heisen i sitt hjem. Dagen etter tømte politiet kontoret hennes. Noe er ikke helt som det skal i Russland.

Anna Politkovskaja er dama som hver måned siden høsten 1999 har reist til Tsjetsjenia på egen hånd. Herfra har hun rapportert om maktmisbruk, henrettelser, voldtekter og tortur. Alene har hun gjort det andre journalister ikke engang tør å tenke på å gjøre. Hun har satt spørsmålstegn ved krigen, og ved Russlands hensikter og mål med å holde den gående. Hun ga folket i Tsjetsjenia en stemme som kunne høres. Dagen før hun ble drept jobbet hun med en artikkel om bruken av tortur i Tsjetsjenia, som visstnok skulle inneholde grusomme fakta og bilder. I tillegg til å være den russiske samvittighet i Tsjetsjenia, har hun også kritisert systmet innad i Russland. I boken "Putins Russland" forklarte hun gjennom enkle journalistiske historier hvordan makten i Russland nå fordeles på færre og færre hender. Hun peker på at oligarkene og Moskva-tro strukturer får styre som de vil uten at den jevne russer har noe hun skulle ha sagt. Dermed øker gapet mellom de rike og fattige i Russland for hver dag som går. Det er ikke vanskelig å forstå hvor lite populært dette var i Kreml, og det er derfor meget god grunn til å stille seg skeptisk til måten hun døde på. Hun har tidligere blitt utsatt for en rekke drapsforsøk, og alt tyder på at mordet ikke var en tilfeldighet. Det naturlige spørsmålet er: Hvem tjener på hennes død?

Det som kanskje er mest bekymringsverdig er at mordet på Anna Politkovskaja ikke blir stående alene som en engangstragedie, men at det bekrefter en vond og farlig utvikling i Russland. Bare siden årsskiftet har tre sentrale, og ikke minst Putin-kritiske, journalister blitt drept under mer eller mindre mistenkelige omstendigheter. Går man enda et halvår tilbake i tid, til en sak som har rukket å gå for retten, er opplysningene sjokkerende. Magomedzagid Varisov var en uavhengig politisk kommentator som ble drept med maskingevær 28. juni 2005. Til og med aktoratet konkluderte med at det var hans journalistikk som var motivet, men saken ble likevel henlagt etter at de mulige gjerningsmennene ble drept av en av politiets spesialenheter. Til sammen er 13 journalister drept siden Vladimir Putin kom til makten og ingenting tyder på at det stopper her.

Anna Politkovskajas død er et slag for alle menneskerettighetsforkjempere og for alle ofrene i krigen mellom Russland og Tsjetsjenia. Selv når hun gang på gang ble forsøkt myrdet, sluttet hun aldri å stille de vanskelige spørsmålene, hun vek ikke en tomme i jakten på sannheten, og til slutt kostet det henne livet. For nordmenn er hennes materiale tilgjengelig i hennes bok "Putins Russland", og gjennom blant annet magasinet Ny Tid sine spalter. Jeg anbefaler alle å lese disse ordene som er så farlige for makten i vårt naboland. Henrettelsene viser nemlig ingen tegn til å ta slutt, iallefall ikke hvis vi lar myndighetene fortsette å herje fritt og ta livet av de få kritiske stemmene som fortsatt lever.

REDAKSJONEN

UTROPIA
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø
utropia@utropia.no
www.utropia.no

Telefon: 77 64 59 00
Fax: 77 64 51 99

ANSVARLIG REDAKTØR:
Clemet Askheim
redaktor@utropia.no

NYHETSREDAKTØR:
Emilie Ekeberg
nyhet@utropia.no

KULTURREDAKTØR:
Ingrid Eide Fjeldstad
kultur@utropia.no

FOTOSJEF:
Ingrid N. Halvorsen
foto@utropia.no

LAYOUTSJEF:
Kristian O. Gundersen
kristian@utropia.no

IT-ANSVARLIG:
Ole M. Scheie Anti
it@utropia.no

FRIVILLIGE:
Asgeir Mortensen
Askild Gjerstad
Benedikte Aas
Geir Skatdalen
Glenn Fagervik
Heidi Riordan
Helene Skjeggestad
Inga Marie Holst
Ingvild Buhaug
Jens O. Jenssen
Jonas Eilertsen
Jørn Normann Pedersen
Kjell-Sture Johansen
Magnus A. Holte
Magnus Dale
Marianne E. Størseth
Marie Seljehaug
Marthe Nustad
Morten Harnang
Simon Osen
Siri Katrine Gaski
Tale Severina Halsør
Thoralf Fagertun
Viktor E. Sanden
Øistein Harsem

NYHETER 20-poengsfag

Ønsker flere 20-poengsfag

VIL HA MER DYBDE: - Vi trenger en omstrukturering av studietilbudet, mener utdanningspolitisk ansvarlig, Ida Stranda.

TEKST: BENEDIKTE AAS/THORALF FAGERTUN
FOTO: KJELL STURE JOHANSEN

Som en del av universitetets kvalitetssikring har studentstyret vedtatt å arbeide for å få flere 20-poengsfag. – Gode grunner til å vurdere større enheter, sier dekan ved SV-fak., Petter Nafstad.

Utdanningsansvarlig i studentstyrets arbeidsutvalg, Ida Stranda, forteller at studentstyret har et intensjonsvedtak for å jobbe for flere 20-poengsfag.

- Det er viktig å ha studentene i ryggen på et vedtak som dette. Da har man mer tyngde når man skal jobbe videre med forslaget. I intensjonsvedtaket har vi hovedprioriteringer for hva vi skal jobbe med og hvilke fremgangsmåter vi skal bruke, forteller Stranda.

Styrker kvaliteten

- Nå fins det veldig mange 10-poengsfag på universitetet, spesielt på SV-fak og Hum-fak. Vi trenger en omstrukturering av studietilbudet. Vi må gå igjennom fagene og se hva som kan fjernes, hva som kan styrkes og hva som kan slås sammen, sier hun.

Hun mener det er spesielt viktig å styrke kvaliteten på bachelorgradene.

- Med 20-poengsfag får en mer fordypning i faget. Dette er spesielt viktig på bachelornivå, som trenger mer tyngde fagmessig. Hvis man går noen tiår tilbake i tid, hadde gymnaset en utsilende funksjon. Det ble det avgjort hvem som var gode nok til videre utdanning. I dag er det bachelorgradene som har den utsilende funksjonen, hvor det blir avgjort hvem som er kvalifisert til å ta mastergrad. Det må være jobbmuligheter selv om man bare har en bachelorgrad. Tyngden av en bachelorgrad forsvinner i det du må ha en mastergrad for å få deg jobb, sier Stranda og trekker frem at færre fag frigjør mer tid til forskning, siden det blir mindre undervisning med færre fag. Samtidig bør kvaliteten på undervisningen styrkes.

- Nå er det slik at man kun har én forelesning og ett seminar i uka, enten det er 10- eller 20-poengsfag. Undervisningen er ikke forbeholdt størrelsen på faget. Hvis man slår sammen to 10-poengsfag til ett 20-poengsfag, kan man kanskje ha to forelesninger eller to seminarer i uka. 20 studiepoeng innebærer mye pensum, og store deler av pensum må forklares, selv om man har ansvar for egen læring, forklarer Stranda.

Universitetet må avgjøre

Flere 20-poengsfag innebærer ikke at 10-poengsfag forsvinner.

- Vi skal ikke fjerne 10-poengsfagene, men det blir færre av dem. Med et 20-poengsfag slipper man unna med én eksamen, i stedet for to når man tar to 10-poengsfag.

Hva med studentene som faller av? Hvis man må utsette en eksamen et semester, samtidig som man skal fortsette studiene et semester, risikerer man jo å måtte ta 50 studiepoeng på ett semester.

- Da må man ta 50 poeng. Vi gjør ikke dette for å gjøre det vanskelig for folk, men for å frigjøre tid til forskning og gi mer tyngde i undervisningen. Vi ser på forskning, flere seminarer og flere 20-poengsfag som en kvalitetssikring av universitetet.

- Hele utdanningskomiteen er med. Gjennom møter med kvalitetskoordinator Lars-Erik Støver har forslaget blitt til. Et ønske om kvalitetsheving har vært en av drivkreftene bak forslaget, men det er opp til universitetet å avgjøre det hele til slutt, avslutter Stranda.

- Et godt forslag

Dekan ved SV-fakultetet, Petter Nafstad, er enig i studentstyrets forslag.

- Det er universitetsstyret som har bestemt at vi hovedsakelig skal tilby 10-poengskurs, men det er mange gode grunner til å vurdere større enheter, sier Nafstad.

Han understreker at forslaget må utredes nøye og at utbyttet av en omlegging vil variere fra fag til fag. Men på generelt grunnlag har Petter Nafstad tro på 20-poengsfag.

- Personlig synes jeg det er veldig greit med større enheter.

Dekanen vil imidlertid ikke uten videre underkjenne kvaliteten i en bachelorgrad bestående av kun 10-poengskurs.

- Det spørs. Hvis graden består av veldig heterogene enheter, kan det nok være et problem. Det er uansett en spesiell utfordring å sette sammen en god bachelorgrad.

Førsteamanuensis ved NFH og medlem av universitetsstyret, Peter Aarbo, mener universitetsstyret kan være villig til å diskutere studentstyrets forslag.

- Avhengig av hvilken argumentasjon de benytter, kan det være aktuelt å ta en ny diskusjon om størrelsen på emnene. Omfanget av undervisning og pensum er det samme som før kvalitetsreformen, spørsmålet er om moduliseringen fører til fragmentering av fagene. Det er et tema som har vært reist ved flere anledninger. Det kan være grunn til å se på problemstillingen på nytt, mener Aarbo.

Assisterende direktør ved forsknings- og studieavdelingen, Rigmor Bjørkli, ønsket ikke å kommentere studentstyrets forslag.

pressens faglige utvalg PFU

Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund. Organet behandler klager mot pressa i presseetiske spørsmål. Adresse: Rådhusgt. 17, Postboks 46 Sentrum, 0101 Oslo. Telefon: 22 40 50 40

Utropia arbeider etter reglene i Vær varsom-plakaten for god presseskikk. Den som mener seg ramma av urettmessig avisomtale, oppfordrer til å kontakte redaksjonen.

TRYKK: Troms avistrykk
ISSN: 0806-9611

UTGIVELSE: Utropia utgis med støtte over semesteravgifta hver 14. dag med et opplag på 5000.

Si din mening.
Kronikk max 5000 tegn inkl mellomrom
Kommentar max 3000 tegn inkl. mellomrom
Debattinnlegg max 2500 tegn inkl. mellomrom.

Tips oss!
De to beste tipsene blir dette semesteret belønnet med ett årsabonnement på Morgenbladet.

Redaksjonsmøte
Mandag 06.11.2006 kl 16:15 på desken i Teorifagsbygget, rett ved Bodegaen.

NYHETER Arbeidsavgift

Usolidarisk gebyr

TRØBBEL FOR UTVEKSLINGSSTUDENTER: ISU-leder Dieudonne Ndanga og internasjonalt ansvarlig Susan Fay Kelly håper arbeidsavgiften blir fjernet.

TEKST: JONAS EILERTSEN/CLEMET ASKHEIM
FOTO: VIKTOR EMANUEL SANDEN

Studenter utenfor Europa må betale 800 kr. i gebyr for hver deltidsjobb de tar. – Direkte usosialt sier internasjonalt ansvarlig i studentstyret, Susan Fay Kelly og president av ISU, Dieudonné Ndanga.

- Først må vi betale 800 kr. for å få oppholdstillatelse, deretter må studenter utenfor EU/EØS betale 800 kr. for hver deltidsjobb. Utenlandske studenter har derfor ofte ikke mulighet til å søke på småjobber som eksempelvis bare er for en helg, da vinninga går opp i spinninga, forteller president i International Students Union i Tromsø, Dieudonné Ndanga.

Studentstyret i Tromsø vedtok på forrige studenstyremøte en uttalelse mot dette gebyret. Fay Kelly skrev deretter et brev sammen med rektor Jarle Aarbakke, til Kunnskapsdepartementet der de oppfordret regjeringen til å fjerne disse avgiftene.

– Jeg mener avgiften for oppholdstillatelse strider i mot prinsippet om gratis utdanning. Arbeidsavgiften er hårreisende. Det er et paradoks at Kvalitetsreformen er veldig fokusert på at man ønsker seg flere internasjonale studenter, spesielt fra utviklingsland, og så får man en sånn avgift. Det burde heller vært lettere og mer attraktivt å studere i Norge, sier Fay Kelly. Studentstyret fikk nylig svar fra Kunnskapsdepartementet der det stod at saken var oversendt Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Men kommer ikke disse studentene til Norge for å studere, ikke for å jobbe?

- Internasjonale studenter (som norske forøvrig) mottar en støtte som er under fattigdomsgrensa. Mange ønsker seg derfor litt deltidsarbeid for å få det til å gå rundt. Dessuten er prosessen før man kommer til Norge veldig nøye, slik at folk som ikke er interessert i å studere ikke får komme hit, sier Ndanga. Fay Kelly synes at integreringsdelen er veldig viktig.

– Å være student i Norge handler ikke bare om å sitte på lesesalen på UB. Det kan være vel så viktig å ta en deltidsjobb. Det er slik man lærer bedre norsk og norsk kultur, sier hun.

Støtte fra fagbevegelsen

Norsk studentunion (NSU) har fra sentralt hold oppfordret alle sine lokalforeninger om å sende inn brev lignende det universitetet i Tromsø har sendt. Til nå er det bare gjort i Tromsø og i Bergen.

Gjør NSU sentralt noe mer enn å oppfordre lokallagene til å sende brev til regjeringen?

- Vi vil jobbe videre med dette og har vært i kontakt med regjeringen direkte og tatt kontakt med andre organisasjoner som vi tror kan støtte oss i denne saken, forteller internasjonalt ansvarlig i NSU sentralt, Kim Størksen.

Har dere mottatt noen signaler fra regjeringen i forhold til denne oppfordringen?

- Ikke foreløpig, men deler av fagbevegelsen har gitt signaler om at de ønsker å løfte frem dette problemet, sier Størksen.

- Latterlig!

Fay Kelly tror også det vil bli veldig viktig å legge press på politikere sentralt til å gjøre noe med saken. Flere ungdomspolitikere som Utropia har snakket med reagerer på gebyret.

- Dette er helt latterlig! Den største utfordringen for vår fremtidige velferd er mangel på arbeidskraft. Da er det er hånlig av staten å forlange at folk som har minimalt med penger må legge ut 800 kr for å jobbe. Dette viser hvor absurd det er med en avgift som ikke har til hensikt å dekke inn statens utgifter, forteller leder i Unge Venstre Lars-Henrik Michelsen.

Venstre var en del av Bondevik II-regjeringen som innførte arbeidsgebyret i 2002. - Jeg var helt uenig da det ble innført. Også fordi avgiften gjelder også for asylsøkere. Det viktigste man kan gjøre for å få en bedre integreringspolitikk er å gi mennesker arbeid. Jeg vil jobbe internt for å få fjernet hele dette gebyret på Venstres alternative statsbudsjett, sier Michelsen.

- Vi mener at man skal slippe å betale gebyr for å jobbe, mener leder i AUF Martin Henriksen. AUF vil nå se om de skal jobbe med saken internt i Arbeiderpartiet.

Høyres leder Erna Solberg, var kommunalministeren som innførte dette gebyret. I dag reagerer ungdomspartiet. - Det høres jo helt absurd ut. Selv om det var Erna Solberg som innførte ordningen, gjør det ikke saken noe bedre. Man må sørge for at utenlandske studenter slipper unna gebyret, mener leder i Unge Høyre, Torbjørn Røe Isaksen.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ville ikke svare på henvendelsen fra Utropia.

Det er på tide å få inn nytt blod i Utropia-redaksjonen og følgende stillinger er ledige på åremål frå 1.januar 2007.

Utropia SØKER

ANSVARLIG REDAKTØR

100% stilling

Ansvarlig redaktør har det redaksjonelle ansvaret for utgivelsen av Utropia. Ved siden av vanlig journalistisk arbeid, har ansvarlig redaktør også ansvar for administrasjon, økonomi, rekruttering og annonsering i avisa. En jobb for deg som liker utfordringer og ønsker å lede en kreativ studentorganisasjon. Stillinga lønnes med 110 000/år.

NYHETSREDAKTØR

100% stilling

Som nyhetsredaktør bør du være idérik og ha god nese for nyheter. Det forventes at du har god kunnskap om norsk høyere utdanning, og kjennskap til studentmiljøet i Tromsø er heller ikke å forakte. Nyhetsredaktøren skal selv arbeide fram saker til nyhetsdelen, samtidig som hun eller han aktivt skal rekruttere de frivillige i Utropia til å skrive nyhetssaker. Stillinga lønnes med 110 000/år.

IT-ANSVARLIG

25% stilling

Som IT-ansvarlig må du kunne drifte 6 Windows XP-maskiner, 1 Windows 2003-server og 2 linux- (web og mail) servere. Du vil også ha ansvaret for nettsidene til Utropia, vedlikeholde infrastrukturen på desken og være tilgjengelig når det oppstår problemer. Stillinga lønnes med 27 500/år.

Søknadsfrist 1. desember

For alle stillingene er personlig engasjement og erfaring fra frivillig arbeid viktige kvalifikasjoner. Kvinner oppfordres til å søke.

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes til Utropia v/Clemet Askheim, Hovedgården, UiTø, 9037 Tromsø. Eller på e-post til redaktor@utropia.no.
Mer informasjon om stillingene får du ved å kontakte ansvarlig redaktør Clemet Askheim på telefon 77 64 59 00.

NYHETER Eksamensdato

Notiser

Internasjonalt Polarår

Norske forskere og institusjoner vil få en sentral rolle i Det internasjonale polaråret (IPY) som starter 1 mars 2007. Innsatsen fra minst 50.000 forskere og teknikere fra minst 60 land gjør Polaråret til det største koordinerte globale forskningsprogrammet på femti år.

Norges forskningsråd har nå fordelt 288 millioner til polarforskning i perioden 2007-2010. Forskningsmidlene er fordelt på i alt 26 prosjekter.

(Kunnskapsdepartementet)

Journalist skutt og drept

Minst to personer, blant dem en amerikansk journalist, ble drept da væpnede menn åpnet ild i den urolige delstaten Oaxaca i de sørlige delene av Mexico, der venstreorienterte demonstranter krever høyere lærerlønninger. Kameramannen Brad Will, som jobbet for Indymedia i New York, ble drept da en kule traff ham i brystet, melder Indymedia på sitt nettsted. (NTB-Reuters-AFP)

Innvandrere på trygd

Nesten halvparten av dem som innvandret til Norge på 1970-tallet, er trygdet i dag. Av dem som ikke er i jobb, er 74 prosent uføretrygdet. Det viser en rapport som Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning har laget for Finansdepartementet. Rapporten bygger på en undersøkelse som omfatter 2500 arbeidsinnvandrere fra Pakistan, India, Tyrkia og Marokko. Innvandrerne er født mellom 1936 og 1955, og de er sammenlignet med en kontrollgruppe etnisk norske menn i samme alder og med samme utdannelse. I år 2000 arbeidet 50 prosent av innvandrerne, mot 87 prosent av dem i kontrollgruppen, skriver Dagens Næringsliv.

(NRK)

Israel brukte uranbaserte våpen

Forskere har påvist et høyt strålingsnivå i kraterne etter israelske bomber i Sør-Libanon, noe som indikerer at Israel brukte urawnbaserte våpen under krigen i sommer. Prøver som ble tatt av jorden i kratere i Khiam og At-Tiri, ble sendt til et laboratorium i England for videre analyse med metoder som brukes av forsvarsdepartementet, skriver avisen The Independent. Ifølge avisen sier Chris Busby, som arbeider i Den europeiske komiteen for strålingsrisiko, i sin rapport at det var et klart forhøyet nivå av stråling. Forsvarsdepartementet bekreftet funnene. I rapporten skriver Busby at strålingen enten skyldes at det ble brukt små eksperimentelle atomspaltingsbomber, eller konvensjonelle antibunkervåpen med anriket uran.
(NTB)

500 doktorgrader i første halvår

I første halvår 2006 ble det gjennomført i alt 497 doktordisputaser ved norske universiteter og høgskoler. Dette er noen flere enn i tilsvarende tidsrom i 2005, som ble et foreløpig rekordår i antall disputaser.
(NIFU-STEP)

Eksamensflytting til besvær

TEKST: MAGNUS AAMO HOLTE
FOTO: VIKTOR E. SANDEN

Eksamensavdelinga ved Universitetet i Tromsø har flytta eksamen i SVF-1050 fra 14. til 18. desember. De internasjonale studentene på emnet fortviler over flyttinga.

Flyttinga av eksamen i emnet SVF-1050: Samfunnsvitenskapelig metode, skyldes ifølge studieadministrasjonen "overbooking" av eksamensdager. Selv om dette kan oppfattes som relativt uproblematisk for norske studenter, er det et stort problem for utenlandske studenter som gjerne har bestilt seg flybillett hjem flere måneder i forveien.

Ønsker kompensasjon

Anja Knöpler går på SVF-1050, og mener hun er spesielt ramma av eksamensflyttinga.

- I mitt tilfelle var dette spesielt uheldig da Norwegian bare flyr en gang per uke til Sveits. Min siste mulighet for å komme meg hjem til jul var 17. desember, og jeg bestilte meg billett for lenge siden, sier hun.

Riktignok har Knöplers dystre situasjon endret seg til det bedre. Norwegian satte opp ekstrafly på grunn av stor pågang av norske turister. Hadde det ikke vært for dette, måtte hun sannsynligvis ha feira jul på hybelen her i Tromsø.

-Problemet nå er at jeg måtte ut med over det dobbelte av det den opprinnelige flybilletten kosta. Man kan jo spørre seg om vi har krav på noe form for kompensasjon, som jo flypassasjerer får når selskapene overbooker, sier hun.

Knöpler syns det er amatørmessig av studieadministrasjonen å prestere å overbooke eksamensdager, og lurer på hvordan det i det hele tatt er mulig.

- Når institusjonen er så opptatt av at studentene skal registrere seg innen midten av september, burde de selv være i stand til å planlegge eksamensdatoene fortere. Dagens ordning hvor universitetene ikke må ha dette i orden før november fungerer dårlig for oss internasjonale studenter som må planlegge våre reiser over lengre tid.

- Forståelig

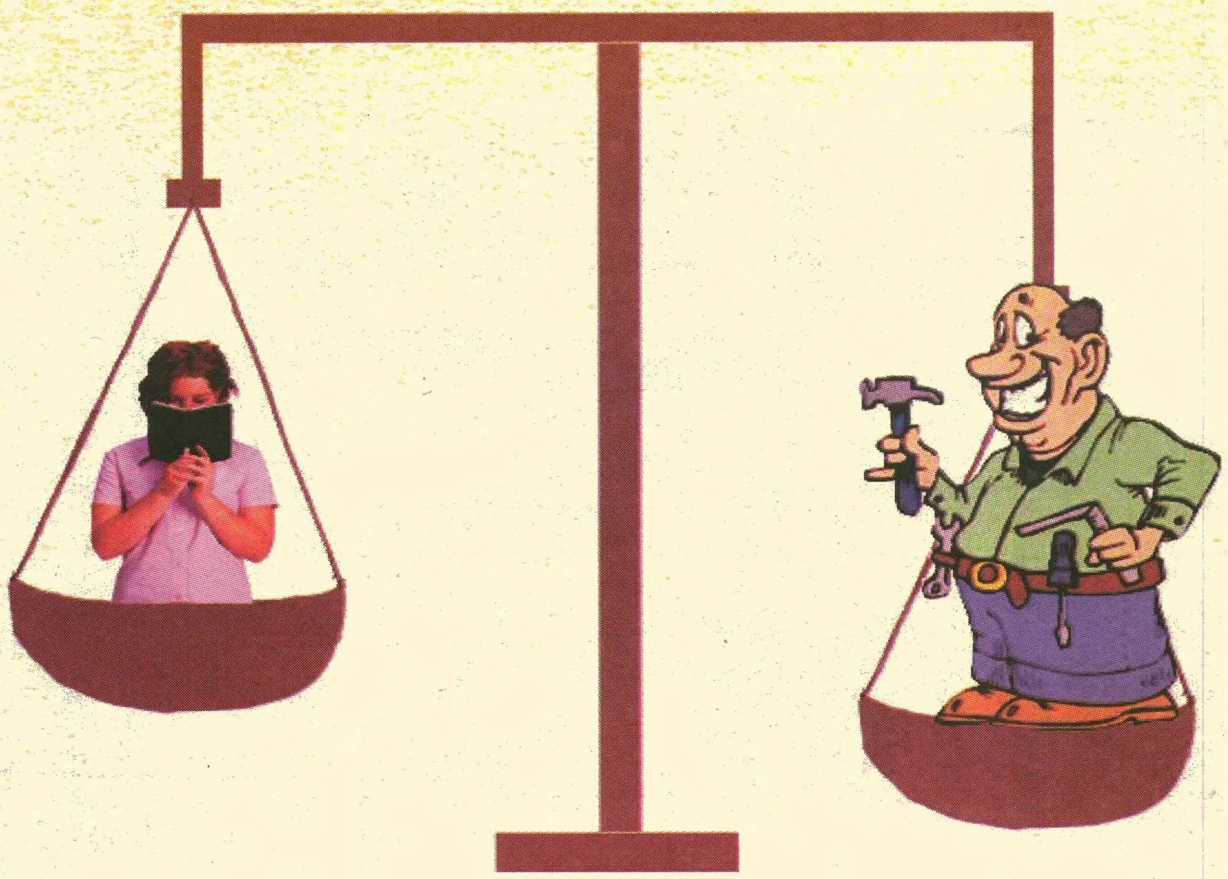
Eksamensinspektør Tor-Erik Fossli forstår at dette kan oppleves som uheldig av de internasjonale studentene. Samtidig minner han om at eksamensdatoene kan forandres av administrasjonen helt fram til primo november for høstsemesteret.

- Alle fakultetene bes hvert semester i brevs form om å sende inn ønsker om eksamensdatoer. Problemet i dette tilfellet var at eksamen i SVF-1050 og ex-fac kræsja, noe som til sammen førte til ca 575 oppmeldte eksamenskandidater på samme dag. Vi har kun kapasitet til å ta imot 300 eksamenskandidater samtidig, så derfor ble eksamen i SVF-1050 flytta. I høst avvikler vi totalt ca 300 eksamener, og av disse var det kun tre av eksamensdatoønskene vi ikke har kunnet etterkomme på grunn av kapasitetsproblemer. Det er altså veldig sjelden at slikt skjer, forteller eksamensinspektøren.

- Etter kvalitetsreformen har semestrene blitt forlenga for å sikre at de blir utnytta best mulig. Årets semester har universitetsdirektøren fastsatt fra 14. august til 22. desember. I lys av dette og regelen om at eksamensdato kan forandres til primo november, er det ikke universitetets ansvar å refundere merkostnader som følge av ombooking av flybilletter, poengterer Fossli.

Hans råd til studentene er å utsette hjemreisebestillingene til enten etter semesteret er offisielt slutt, vente til endelig eksamensdato er fastslått eller eventuelt benytte seg av flyselskapenes avbestillingsforsikringer.

Studentopprop mot pensjonsreformen

TEKST: ØISTEIN HARSEM

- La oss endelig håpe at man kommer frem til et forlik hvor studentene blir tatt hensyn til, sier Katrine Elida Aaland, leder i Studentenes Landsforbund.

Den 20. oktober ble det underskrevet et opprop om pensjonsreformen fra ulike studentorganisasjoner og ungdomspartier. Kravet de stiller til politikerne og den nåværende regjering er følgende: Det skal lønne seg å ta utdanning i Norge, og personer med høyere utdanning må bli belønnet i den nye pensjonsreformen. Morten Weea, nestleder for NSU Tromsø, utrykker seg i klartekst: - Det lønner seg ikke å ta høyere utdanning i Norge, akademikere er taperne i den nye reformen.

De seneste ukene har regjeringen lagt fram et forslag om en ny pensjonsordning for framtidens pensjonister. Norsk Studentunion (NSU) og Studentenes Landsforbund (StL) mener at studenter på flere områder ikke blir tatt hensyn til, når den nye pensjonsreformen kommer på plass. Med den nye ordningen må man jobbe 43 år for å oppnå full tjenestepensjon, og man opptjener ikke pensjonspoeng under studietiden, som studentorganisasjonene hadde ønsket. Katrine Elida Aaland, leder for StL, poengterer at dette betyr at en student som kanskje ikke er ferdig før han/hun er 28-29 år, må jobbe til man er over 70 år. - Lønnen en akademiker vil motta er ikke betydelig mye større enn andre yrkesgruppers forventede inntekt, sier Aaland.

Lavt estimert levealder

Den forventede levealder er over pensjonsgrensen, og den gjennomsnittlige levealder forventes heller ikke å gå ned. Derfor har politikerne tatt til orde for en pensjonsreform. Det er nemlig slik at den nåværende pensjonsordningen baserer seg på at den forventede levealder som pensjonist vil være 14 år. Dette ble estimert i 1973. I 2005 derimot er den forventede levealder som pensjonist beregnet til å være 22 år, i følge Statistisk Sentralbyrå. Det er derfor klart at den gamle AFP-ordningen vil bli for dyr for staten å finansiere. I følge pensjonskomisjonen som ble nedsatt av Stoltenberg-I regjeringen, er man nødt til å kutte i utgiftene med opptil 20 prosent.

- Men hvorfor er det da slik at ikke studenter for noen som helst form for kompensasjon, når for eksempel folk i verneplikting tjeneste vil få det? En tilnærmet lik kompensasjon som de i militæret har bør absolutt finnes for studenter. Dette mente vi regjeringen burde ha sett på, men regjeringen var lite villig til å se på dette, sier Aaland, og fortsetter: - Vi var derfor tvunget til å se på eventuelle kostnader ved et slikt forslag selv, noe vi selvsagt ikke har ressurser til. StL-lederen forteller videre at de jobber intenst med å lobbe overfor opposisjonspartier og andre parter som skal være med på pensjonsforliket.

Senker opptjeningstaket

Et eksempel: En person med en mastergrad vil etter 5 års studier ha et lån på nesten 300.000 kroner. Personen vil deretter kunne forvente å tjene rundt 360.000 kroner i året. En håndverker derimot vil ikke ha noe studielån og vil kunne forvente å tjene rundt 300.000 kr i året. Det er verdt å merke seg at enkelte utdanninger kan forvente å tjene mer, mens andre kan forventes å tjene mindre. Vil det ikke da være fornuftig å la akademikere få spare opp pensjonspoeng mens de studerer? Dette er i hvert fall ett av punktene studentorganisasjonene mener regjeringen bør ta med når de skal vedta en ny pensjonsordning.

Pensjonen skal blant annet være en sum av det man har tjent opp gjennom hele livet, i motsetning til den nåværende ordning, der det er de 20 årene med best inntjening som utgjør grunnlaget for pensjonen. Dette medfører at man får mindre igjen for de årene man tjener best, sammenlignet med den nåværende ordningen. I tillegg har regjeringen bestemt seg for å senke opptjeningstaket i folketrygden fra 503.000 til 435.000. Det betyr at folk med høyere inntekt vil få en mindre pensjon enn det de har nå.

Taper presskampen

Aaland i StL frykter at studentorganisasjonene ikke vil bli hørt. - Vi frykter at andre lobbyister og andre interessegrupper vil få mer gehør enn oss når forhandlingene skal finne sted, sier hun, og fortsetter: - Vi har jobbet med dette i over fire år, for å prøve å få oversikt over en så stor og viktig sak. La oss endelig håpe at man kommer frem til et forlik hvor studentene blir tatt hensyn til på lik linje med studentene i Sverige, sier hun.

FAKTA:

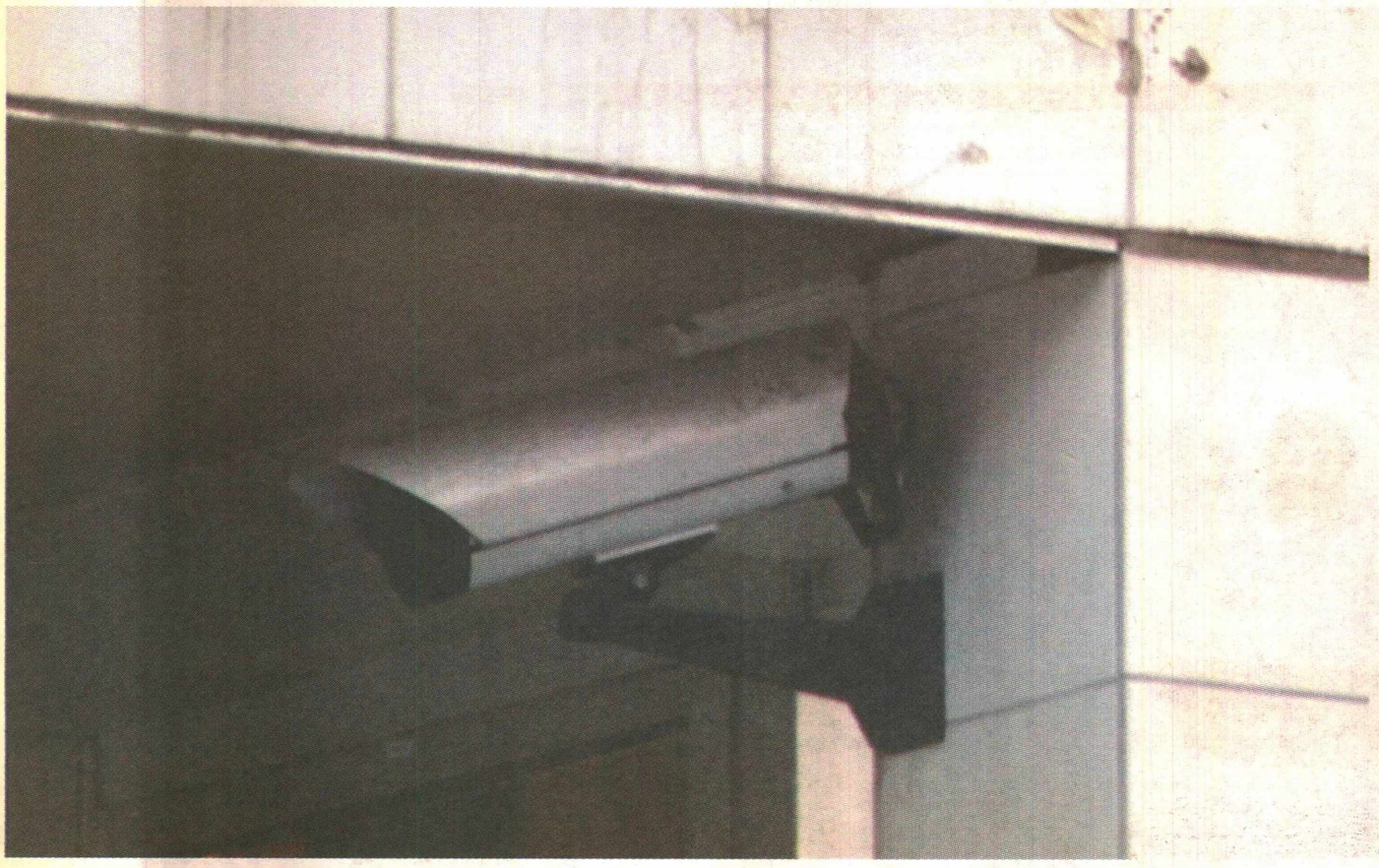
12 organisasjoner har skrevet under på oppropet "Utdanningsfiendtlig pensjonsreform". I oppropet heter det blant annet at:
Med en overgang til alleårsregelen vil alle inntektsgivende år danne grunnlag for pensjonen.
Folk som velger å ta høyere utdanning kommer senere ut i arbeidslivet, og vil slite med å få samme opptjening som folk uten høyere utdanning.

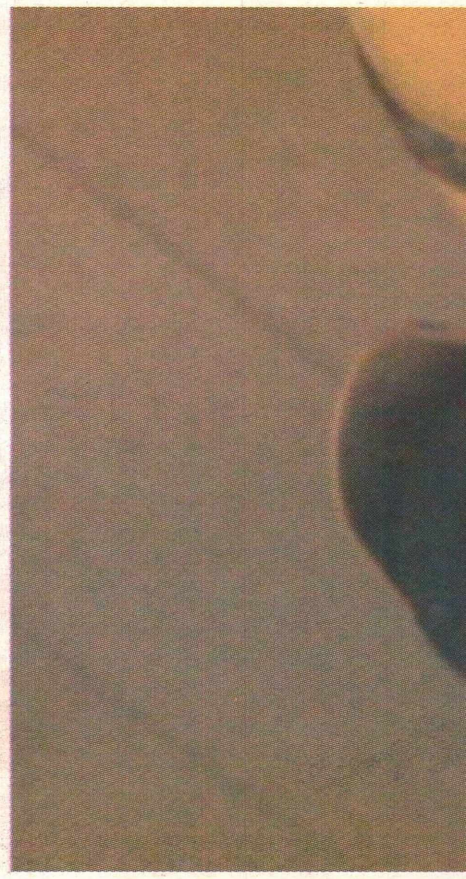
Derfor må man ha en ordning som kompenserer for tapt opptjeningstid under studiene.
Følgende organisasjoner har skrevet under på oppropet:

Norsk Studentunion,
Studentenes Landsforbund,
Sosialistisk Ungdom ,
Senterungdommen,
ANSA,
Akademikerne,
UNIO,
Kristelig Folkeparti ungdom (KrFu),
Landsrådet for Noregs barne- og ungdomsorganisasjonar (LNU),
YS-UNG ,
Unge Høyre,
Elevorganisasjonen

FOKUS Kameraovervåking

Smil til storebror

TEKST EMILIE EKEBERG
FOTO ASGEIR MORTENSEN

Det omsettes overvåkningskameraer for 400 millioner kroner i året i Norge, og omsetningen stiger årlig med 15 prosent.

For tre år siden omsatte norske bedrifter overvåkingskameraer for 300 millioner kroner. Med en årlig stigning på ti prosent er tallet i dag rundt 400 millioner kroner, og den årlige økningen er estimert til 15 prosent i årene som kommer.
Det opplyser Ståle Killie, daglig leder i Integra, en medlemsorganisasjon i bransjeforeningen for bedrifter som arbeider med installasjon innen elektrofag, NELFO. Ifølge Killie er det i tillegg store mørketall innen overvåkingsutstyr: - De 400 millionene gjelder bare større seriøse aktører i Norge. Ved siden av disse er det et betydelig marked på nettet, i tillegg til mindre bedrifter som selger utstyr, forteller han.

Dårlig oversikt

I Norge er det meldeplikt for overvåkingskameraer, og det er totalt 3026 aktører eller bedrifter som har meldt inn overvåkingskameraer i Norge i dag. Det er imidlertid få som melder inn oppsatte kameraer til Datatilsynet, tidligere har man anslått at bare en av fem følger meldeplikten, enten fordi de ikke vet om den eller fordi de gir blaffen i den, ifølge informasjonsrådgiver i Datatilsynet, Charlotte Erikstad. I tillegg må meldingene fornyes etter tre år, ellers faller de ut av registeret, og den enkelte aktør behøver ikke oppgi hvor mange kameraer som settes opp. Erikstad understreker at melding ikke er det samme som at kameraet er godkjent.

I Tromsø er det 74 meldinger om overvåkingskameraer. Av disse har for eksempel kjøpesenteret Nerstranda 26 kameraer i fellesarealer, samtidig som minst fem av butikkene har egne kameraer, ifølge driftsleder Stein Furuland. Tromsø havn har åtte kameraer. Sparebank 1 i Nord-Norge ønsker ikke å opplyse hvor mange kameraer de har installert i Tromsø, men ifølge bankens sikkerhetsavdeling har de kameraer i alle banklokaler, og ved de aller fleste minibanker, automater og nattsafer.

Pynt?

Også Universitetet og Høgskolen er overvåket. - Universitetet i Tromsø har mellom seks og åtte kameraer på campus, hvorav noen er mobile og flyttes på etter behov. I tillegg har studentsamskipnaden kameraer ved bokhandelen og ved Mix-kiosken, sier teknisk direktør Katrine Juul Petersen. Hun forteller at universitetet ikke har nedskrevne rettningslinjer for overvåking, men følger Datatilsynets regler for tydelig skiltning, og at alle kameraer er klarert med universitetsdirektøren og med de aktuelle fakultetene.

Ved Høgskolen har man i overkant av 20 kameraer. - Men mange av dem er nok mest til pynt, fordi de er såpass gamle at opptakene ikke kan brukes til noe særlig. Men undersøkelser viser at 80% av folk med dårlige hensikter skremmes bort av kameraer, forteller Tor-Arne Olsen ved driftsavdelingen.

Ifølge tall fra Adbusters er det cirka 50.000 overvåkingskameraer i Oslo. Forskere fra blant annet NTNU og Norsk senter for menneskerettigheter har talt over 500 kameraer i og rundt Oslo Sentralbanestasjon og Oslo City. Til sammenligning er det ifølge

Foreslår kommunalt ansvar

- Det er i dag en bevisstløs utvikling innen kameraovervåking, sier tidligere justisminister Odd Einar Dørum.

I forrige uke foreslo tre representanter fra partiet Venstres stortingsgruppe, med Odd Einar Dørum i spissen, at tilsynet med kameraovervåking skal flyttes fra Datatilsynet til kommunene. Forslaget er identisk med et forslag som Dørum sendte ut på høring i sin tid som justisminster, men det ble imidlertid ikke ferdigbehandlet før regjeringsskiftet i september i fjor. – Vi har fått inn høringssvarene, men etter det har det ikke skjedd noe mer. Ved å legge frem dette forslaget i Stortinget tvinger Venstre frem en avklaring, så den kommer sikkert snart, forteller en rådgiver i Justis- og Politidepartementets lovavdeling.

Mulighet for konsesjonsplikt

Forslaget innebærer at de kommunene som måtte ønske det får anledning til å overta tilsynsansvaret for kameraovervåking, og til å bestemme om en slik overvåking skal være konsesjonspliktig, altså kreve en forhåndsgodkjenning. Konsesjonsregler vil gi kommunene mulighet til å bestemme om visse områder, som for eksempel gågater og bytorg, skal være uten overvåking, eller eventuelt bare overvåket av et bestemt antall kameraer.

- Naturlig del av lokaldemokratiet

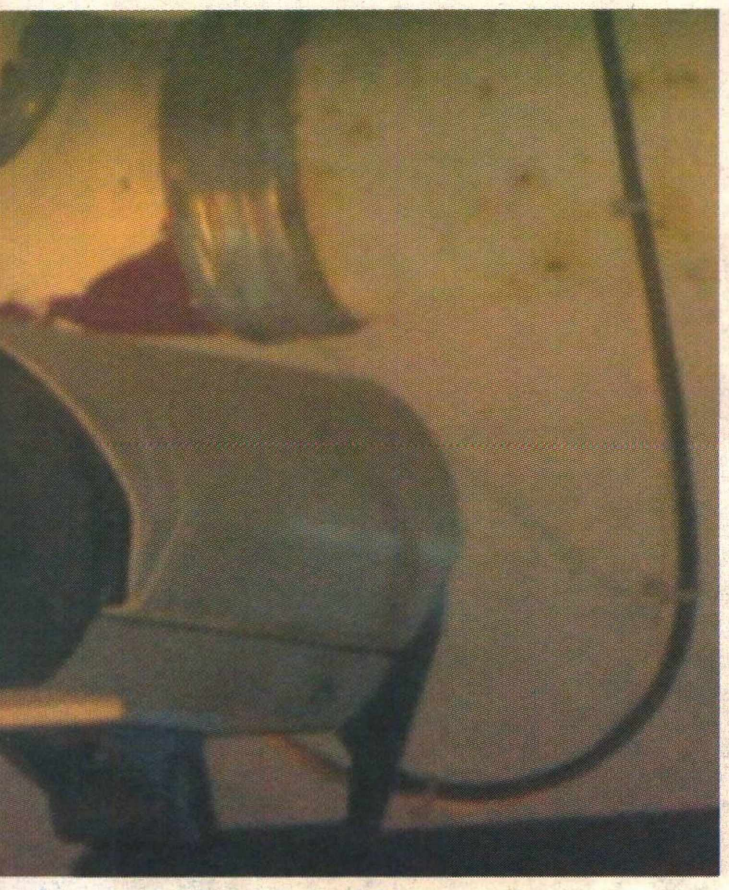
Dørum fremmer først og fremst forslaget for å få mer debatt om kameraovervåkingen. – Det er i dag en bevisstløs utvikling på området. Ved å flytte dette ned på kommunalt nivå håper jeg at det blir mer bevissthet om temaet, og jeg mener at kameraovervåking bør være en naturlig del av lokaldemokratiet. At hver enkelt kommune må ta stilling til dette forutsetter en lokal debatt, sier han.

Dørum legger til at den nye regjeringen har vært positive i forhold til en slik lovendring tidligere, og at han derfor håper at forslaget vil gå igjennom.
Det har ikke lyktes Utropia å få en uttalelse fra Tromsø kommune i forhold til en eventuell konsesjonsplikt for overvåkingskameraer.

FAKTA:

Datatilsynet har ansvar for å håndheve reglene om kameraovervåking, som finnes i Personopplysningsloven.
Det er ikke lov til å overvåke andre i deres egne private hjem eller det som oppleves som en hjemlig eller privat situasjon, slik som et hotellrom, toalettrom, avkledningsgarderober og ørøverom, og det er ikke lov å overvåke på steder der publikum normalt forventer diskresjon, slik som legekontor, treningsstudio, badeanlegg eller lignende uten at det ligger helt spesielle sikkerhetshensyn til grunn.
Offentlige områder slik som veier, gater og åpne plasser kan utgangspunktet bare overvåkes av offentlige myndigheter. En arbeidsgiver kan overvåke sine ansatte på dersom det er et særskilt behov.

- En kultur av utrygghet

Overvåkingskameraer utgjør en diskriminering som er usynlig for de som ikke diskrimineres selv, mener UiTø-professor Stuart Robinson.

Det blir stadig flere overvåkingskameraer i Norge. Ifølge en undersøkelse foretatt av Transport-økonomisk institutt hevder fire av fem nordmenn at de føler seg tryggere der det er kameraovervåking. – Det er noe rart her. Det har blitt mindre og mindre kriminalitet i de aller fleste I-land siden begynelsen av 1990-tallet. Samtidig råder en oppfattelse av at kriminaliteten stiger, og folk føler seg utrygge, sier professor i statsvitenskap ved UiTø, Stuart Robinson.

Robinson mener at det har blitt skapt en kultur av paranoia og usikkerhet i samfunnet, og at denne kulturen delvis har sine røtter i reklameindustrien:
- Mellom første og andre verdenskrig utviklet samlebånsdproduksjonen, eller fordismen, seg i USA. Samtidig som produksjonen økte trengte man å skape en etterspørsel etter disse varene, og dermed fikk reklamen sitt store inntog. Reklamestrategiene ble skapt utfra psykologisk teori, og målet var å få folk til å føle seg sosialt usikre. "Du trenger denne varen for å bli populær nok, vakker nok, inkludert i fellesskapet og så videre." Dette har utviklet seg til en generell kultur av utrygghet, som også har fått betydning for oppfattelsen av fysisk sikkerhet, sier han.

Privatisering av sikkerhet

Professoren peker i tillegg på at behovet for mobil arbeidskraft som oppsto med utbredelsen av kapitalismen, har skapt et mer individualistisk samfunn der det er mindre sosial kontakt mellom mennesker og dermed mer mistenksomhet og usikkerhet.

- Utbredelsen av overvåkingskameraer kan også ses som et symptom på privatiseringen av sikkerhet. Tidligere var det politiets oppgave å sørge for lov og orden i Storgata i Tromsø. Nå har private sikkerhetsvakter og overvåkingskameraer tatt over mye av dette, særlig i kjøpesentrene. Dette medfører en mer udemokratisk sikkerhet, fordi sikkerheten avhenger av hva du kan betale, sier Robinson.

Latent diskriminering

Norsk forskning utført som en del av det internasjonale forskningsprosjektet Urbaneye har vist at de som er for kameraovervåking i stor grad er mennesker i såkalte "umerkede" sosiale kategorier, folk i arbeid, de som ikke fremstår som sjuskete og de med et utseende som ikke skiller seg fra den dominerende etniske gruppen. Samtidig er denne gruppen mest tillitsfull til at kameraoperatørene ikke diskrimerer ut fra utseende. Den samme forskningen viser imidlertid at personer med "sjuskete fremtoning" og unge menn med minoritetsbakgrunn overvåkes mest.

Robinson mener at det som er mest skummelt med denne diskrimeringen er at den er usynlig for de som ikke rammes av den. – Er man på Nerstranda tenker de fleste ikke på diskriminering. Men hvis du ser mistenkelig ut, for eksempel på grunn av din hudfarge, vil både kameraene og sikkerhetsvaktene være veldig synlige for deg, fordi du blir overvåket mer. Dette er en veldig ubehagelig prosess, fordi majoriteten samtidig kan gå rundt og tenke at "the world is lovely", sier han.

Terrorfrykt

Selv om kriminaliteten har falt støtt siden 1990-tallet, og folk derfor ikke burde føle seg mer usikre, mener Stuart Robinson at det kan være snakk om en annen form for usikkerhet i dag.
– Globaliseringsprosessen binder ting sammen i nettverk i stadig større grad, og dermed kan disse nettverkene forekomme å bli mer sårbare. For eksempel hadde jo terrorangrepene 11. september store økonomiske konsekvenser. Når du tar en generell kultur av utrygghet og tilsetter en overdrevet frykt for terror, som kan ramme når som helst og hvor som helst, blir jo ikke akkurat denne følelsen av usikkerhet mindre, sier han.

Terrorangrep har i mange tilfeller blitt fulgt opp av såkalte antiterrorlover, som beskyldes for å legge press på sivile rettigheter. Ett eksempel er den norske debatten etter terrorangrepet mot Londons undergrunnsbane i fjor sommer, der Fremskrittspartiets justispolitiske talsmann, Jan Arild Ellingsen, tok til orde for mer overvåking på norske offentlige transportmidler, noe som ikke tillates av Datatilsynet. – Slik overvåking kan kartlegge hendelsesforløp, vise ansiktsuttrykk og finne ut og vurdere sinnsstemningen til terrorister, sa Ellingsen til Dagbladet i juli 2005. Også NSB var klar til å innstallere overvåkingsutstyr etter terrorangrepet.

Heller sikker enn fri

Robinson mener at undermineringen av de sivile rettighetene er mye farligere enn terrortrusselen. – Politikernes respons på terrorfrykten er at vi må gå på kompromiss med friheten og menneskerettighetene. Denne oppfattelsen får ofte støtte i befolkningen, der mange føler at det er viktigere å være trygg enn å være fri. Det er en mye større trussel enn terroren i seg selv, sier han.

Hvem tjener på overvåkingen?

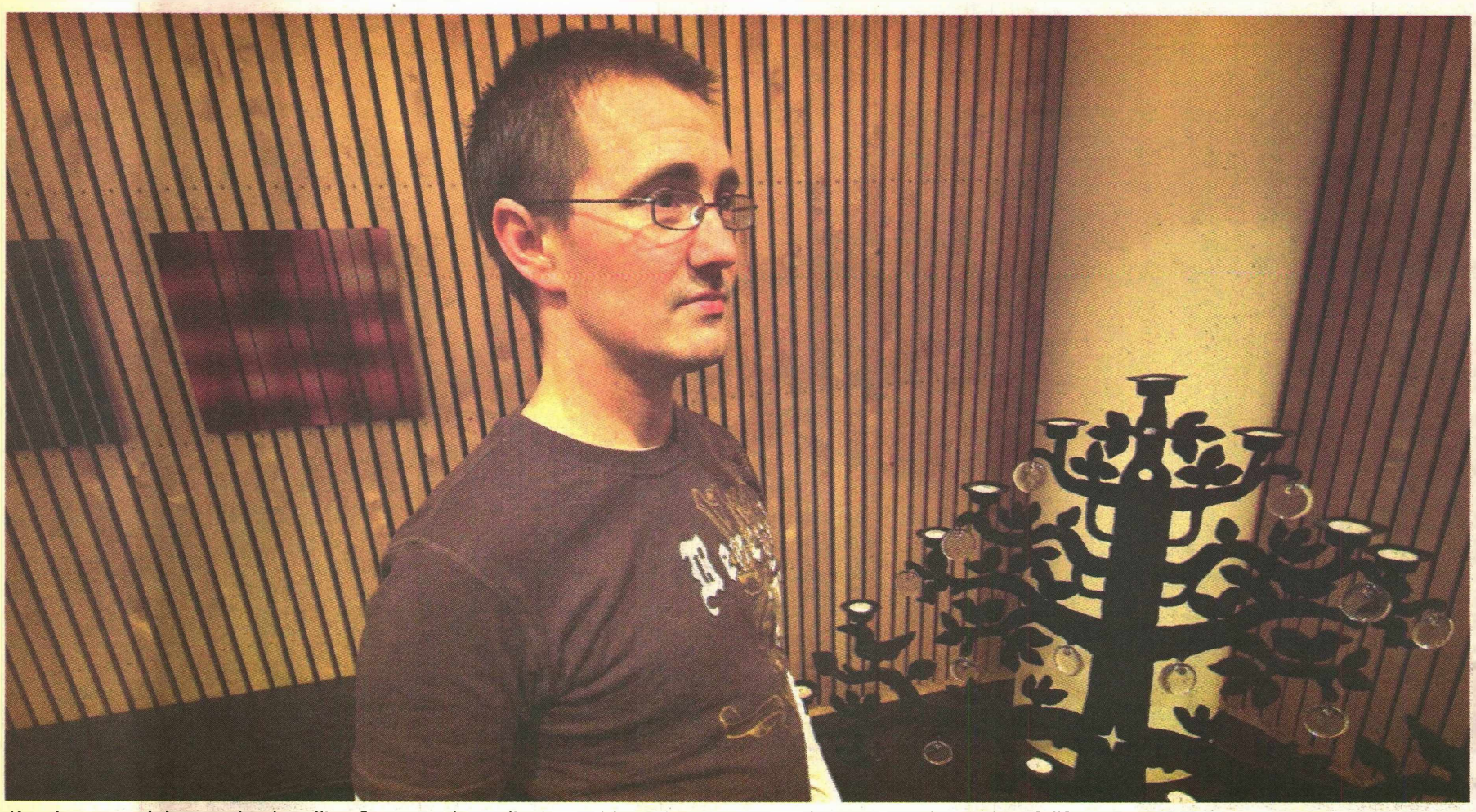
- Det gjør stater, først og fremst. Det er de som utøver kontroll, og det blir lettere med den massive overvåkingen. I tillegg tjener private selskaper på overvåkingen, den er jo omgitt av en massiv industri som hele tiden utvikler ny overvåkingsteknologi. Det siste nye er en programvare som på kort tid kan gå gjennom mange timer med kameraopptak og gjenkjenne eksempelvis ansiktstrekk. Den stadig mer avanserte teknologien legger ytterligere press på de sivile rettighetene, sier Robinson.

FAKTA:

Det finnes mellom 8 og 10 overvåkingskameraer ved Universitetet i Tromsø, og i overkant av 20 kameraer ved Høgskolen. Det vites ikke hvor mange kameraer som finnes i Tromsø by, men 74 aktører eller bedrifter har fulgt meldeplikten til Datatilsynet. Det anslås at bare en av fem melderovervåkingen, og det er ikke nødvendig å melde hvor mange kameraer som settes opp. Bare i fellesarealene på Nerstranda kjøpesenter finnes det 26 overvåkingskameraer.

FOKUS Læstadianisme

Den store vekkelsen

Kun én annen doktorgradsavhandling finnes om læstadianismen idet universitetsstipendiat Torjer Andreas Olsen fullfører sin.

TEKST: MAGNUS DALE
FOTO: MORTEN HARNANG

-En konservativ kristen vekkelsesbevegelse, men sterkt rustet til å møte et dynamisk og sekularisert samfunn i fremtiden, forklarer Torjer Andreas Olsen.

Med hovedfagsoppgaven "Lyngenlæstadianismen og kirken" og virke som universitetslektor i religionsvitenskap bak seg, skriver stipendiat Olsen nå også sin doktoravhandling om læstadianismen.

Reformasjonens nøkkelrolle

Læstadianisme er én av mange trosretninger innenfor protestantismen som fikk grobunn etter Martin Luther. Han ga mennesker tilgang til en til da ikke-oversatt bibel og åpnet for en personlig tolkning av den.
-En slik demokratisering av kristendommen "gir fare" for splittelse, og én slik splittelse er læstadianismen, forklarer Olsen.

Etter den svenske presten Lars Levi Læstadius startet bevegelsen tidlig på 1840-tallet, spredte den seg raskt med reindriftssamer. I dag finnes læstadianere på hele Nordkalotten, deler av tidligere Sovjet, Nord- og Sør-Amerika og i India og teller tilsammen rundt én million tilhengere. I Norge idag finnes nærmere 40.000 medlemmer.

-Slike trosbevegelser var et resultat av tiden, og mange vekkelsesbevegelser tok form rundt om i landet, sier Olsen og trekker frem haugianerne som et "sør-norsk" eksempel. -Sentralt i disse bevegelsene stod ofte konservative verdier og nødvendigheten av "omvendelse", å gå fra et liv i synd til et troende liv i fromhet og godhet.

Forgrenet bevegelse

Læstadianismens innhold, organisasjonsstruktur og lederskikkelser påvirket trosretningen etter Læstadius' død.

-Det er ikke intellektuelle årsaker til at folk velger å følge en slik bevegelse, men mer påvirkningen fra familie og venner og søket etter en tilhørighetsfølelse. Det ligger heller ikke noe stort "system" bak den. Når sterke predikanter så dukker opp, oppstår forgreninger, forklarer Olsen.

Idag har eksisterer svært mange "underretninger" av den opprinnelige læstadianismen, og nye slike kommer til selv i våre dager. Sentralt i de fleste læstadianske trosretninger, står "rørelsesfenomenet": -Predikanten "hamrer ned" i tilhørerne hvilke forferdelige mennesker de er, og hvordan djevelen har kontroll over dem. Så forkynnes Evangeliet, at Guds nåde er uendelig stor og kan føre dem til himmelen likevel. For mange er dette en svært sterk opplevelse, og var før ofte etterfulgt av hopping, skriking, gråting og omfavnelser.

Omfattende avhandling

"Lyngen-læstadianisme" utviklet seg som egen retning første del av 1900-tallet, og har avviklet den nevnte rørelsen som forsamlingsinnslag. Retningen har mellom 10-15.000 medlemmer, og er kjent som svært "kirkeliberal" og den eneste helnorske som finnes: -Grunnleggeren, samen Erik Johnsen, tok troen nærmere Luther og lenger bort fra Læstadius. Forsamlingene kan benytte seg av kirkehus og -bygg i motsetning til andre retninger, og inviterer gjerne "statskirkelige" prester til forsamling. Lyngen-læstadianismen ble i 1992 igjen splittet inn i én "liberal" og én "konservativ" retning. I avhandlingen "Læstadianisme og kjønn", har Olsen fokusert på nettopp Lyngen-læstadianerne. Dette er det andre doktorgradsprosjektet som tar for seg bevegelsen fra et religionsvitenskapelig perspektiv, og etterfølger et prosjekt som utkom i 1955. Arbeidet startet i 2003 og forventes ferdig i begynnelsen av 2008.

-Jeg analyserer kjønnsmønsteret blant læstadianere. Hva er en "mann" og en "kvinne" i læstadianske miljøer? Kombinasjonen "kjønn" og "religion" har tradisjonelt vært ganske oversett, og det er svært interessant å anvende kjønnsforskning på en slik avgrenset gruppe.

-For Lyngenlæstadianerne ble kjønnsmønstrene for det meste "tatt for gitt". Det var ordineringen av kvinnelige prester på 60-tallet som utløste kjønnsdiskusjonene. Likestillingskampen det påfølgende tiåret motiverte også til at predikanter måtte ta stilling til kjønnsspørsmålet og "rollen til mann og kvinne". Den dag i dag benyttes en luthersk tekst fra 1500-tallet som svar på problemstillingen: Predikanter er imot kvinnelige prester og mener kvinnens rolle først og fremst er å være mor.

Tilpasset praksis

Læstadianismens lære omfatter også sterke syn på annet enn kvinnerollen:

-Predikanter er også sterkt imot abort, homofili, samboerskap, skilsmisse og sex før ekteskapet. Dette ville være "mot Guds skaperordning", noe man ikke skal stride i mot. Av kristne i Norge i dag plasseres læstadianerne som en av de mest konservative trosgruppene og syn på misjon, sang og spill er også negativt.

Olsen understreker at dette er syn slik en predikant ville uttalt dem, men at de i praksis ikke blir etterfulgt så bokstavlig:
-I utgangspunktet er læstadianismen sterkt konservativt, og det stilles strenge krav til dem som er medlemmer. Men i dag tolkes det predikantene sier i større grad, og flere våger sette spørsmålstegn ved predikantens ufeilbarlighet. Samtidig tror man mer på seg selv enn før. Slik finner man en mulig levemåte som ikke bryter regler. Det er ikke dobbeltmoral, men pragmatikk. Jeg tror en slik tilnærming til "levereglene" er nøkkelen til læstadianismens fremtid. Det er den eneste fruktbare måten å være så konservativ på idag.

-Hvordan ser du på læstadianismen i et fremtidsperspektiv?

-Konservativ kristendom utbrer seg i dag i større grad enn liberal kristendom. Læstadianismen vil stå som en sterk bevegelse også i fremtiden.

-Hvordan kan man forsvare den konservativisme som læstadianismen representerer?

-Det er viktig å spørre seg selv hvor den kommer fra. Det konservative verdigrunnlaget kommer fra familien og oppveksten innenfor. Læstadianerne er helt vanlige mennesker. De bare lever i et noe annerledes miljø.

I møte med Læstadius

BIBELLESING: Med en korsmerket bokborg rundt seg stirrer lederne mykt utover forsamlingen.

TEKST: GEIR SKATDALEN
FOTO: KJELL-STURE JOHANSEN

Læstadianismen er i høyeste grad levende i Tromsø. Ikke noe mystisk ved det.

Utsendte journalist og fotograf fra Utropia trer inn i lokalet besatt med noe som kan være omtrent femti mennesker. Lastet med fordommer og uten en kontaktperson i sikte er vi i urede om hvordan man oppfører seg på disse trakter, og vi trår på lunken is mellom massene til noen stoler i hjørnet, der vi setter oss ned og inntar landskapet.

Bortsett fra at alle vi ser har enten en Bibel eller en salmebok under armen, ser det ut til å være langt i fra noen strieskjørtkledde konservativister som møter vårt kritiske blikk, men heller noe som kan se ut som en gjeng som har samlet seg til å gå på strøket eller liknende nattklubb. Gjengangeren er moteriktig kledde, vakre unge mennesker, milevis fra de grå, triste skikkelsene som man kanskje hadde sett for seg før man trådde inn.

Læstadius i rommet

Fortsatt med en viss redsel for når det skal begynne og "leses" og generelt kastes flammeballer rundt i lokalet, ser vi at det både henger gardiner i vinduene, og det knappes på mobiltelefoner i de unge lovendes hender. Min fotograf og jeg ser på hverandre med et "har vi kommet riktig?" i øynene, men de to eldre ledermennene som sitter foran de samlede masser bikker oss til å trekke konklusjonen om at Læstadius ånd nok befinner seg i rommet likevel. Med en korsmerket bokborg rundt seg stirrer de mykt utover forsamlingen, og tar plutselig til å introdusere høyt og klart at "vi skal i Jesu navn synge salme x fra fortelling y," og med trenede salmefinnerfingre er man i gang på få sekunder.

Kommer for Bibelens ord

Det går i pris Herren og led meg ikke inn i fristelse. Vi forstår at vi nå er i full gang, og her er det bare å henge med i svingene. Alle reiser seg som på militær kommando ved trosbekjennelse og Fadervår, etterfulgt av mer sang.

Det hele er litt mindre mystisk enn det vi hadde pønsket ut på forhånd, og vage minner fra søndagsskolen begynner å nå overflaten av bevisstheten. De to foreleserne forteller om den lille og store katekisme, Luther, og hvorfor kristendommen må holdes i skolesystemet (fordi det er lettere å innlære tro hos barn, mens eldre er litt mer fastlåst i sitt verdensbilde). Uvisst om det kalles foreleser i denne sammenheng, er det etter journalistens høyst subjektive mening en passende beskrivelse, siden dette stort sett er enveisinformasjon, med lite rom for diskusjon. Likevel kan man godt forstå dette, ettersom de som samles for å høre Bibelens ord gjerne vil ha det de kommer for.

Alternativ litteratur og Yonas-pizza

Vi blir videre anbefalt et knippe bøker som er bra for å, som foreleseren forteller, holde barnetroen ved like, da en mobiltelefon plutselig ringer, og tror du ikke det er den ene lederen som unnskylder seg midt i en setning og tar den. Vi får opplyst at det er Yonas som kommer med pizza, til stor glede og dempet latter blant tilhørere. Det er med andre ord løst og ledig oppi all den mer stive tonen. Mannen forteller at dette er et godt eksempel på hvordan dagliglivet bryter inn i det hellige og høye. Han øker tempoet noe for å møte sin deadline, og ved andre anrop er pizzaen her. Vi ber en ledet bordbønn, og det er klart for mat.

Mens alle spiser bruker vi anledningen til å slå av en prat med lederen som snakket mest. Han forteller at læstadianere er som vanlige kristne, men forskjellen ligger kanskje i at læstadianerne er mer lutherske og noe mer konservative i lesestoffet de velger ut for menigheten sin. Konservativt som i at man ofte velger eldre bøker over de nye som blir gitt ut.

Åpne for verving og konvertering

Med litt hjelp fra vår nye venn finner vi noen studenter som er villige til å snakke med oss. De kan fortelle at de er læstadianere fordi de er vokst opp med denne spesielle formen for kristendom, men at det er et åpent samfunn som tar i mot alle som måtte ønske å konvertere eller verve seg inn. De kan videre forklare at det føles trygt å ha en samling som dette så man vet at man ikke er alene i sin tro, og at troen på sin side er en trygghet for livet, fordi man alle skal dø, og ingen kan vite hva som skjer etter døden.

Da vi spør om hva det er med disse gardinene, og hvorfor de ikke går med skjørt og skaut er det en god latter som møter oss stakkars uvitende sjeler. Når det har blitt oppklart at vi er fullstendig klar over at vi er fulle av fordommer, blir vi fortalt at det er noen øysamfunn og dalstråk som har disse skikkene man har blitt fortalt historier fra, men at de fleste læstadianere er som andre mennesker på sin egen alder.

Stereotypier for fall

Vi diskuterer videre om hvordan filosofi og økonomi blandes med religion, og etter å ha blitt noenlunde enige om at dette fint går an å kombinere, forstår vi at vi nå beveger oss på dypt vann i denne forsamlingen, og at det er på tide å forlate åstedet. Før vi drar blir vi hjertelig invitert til å komme tilbake, og man kan føle et genuint ønske om at vi skal dukke opp igjen og bli med i fellesskapet.

PORTRETTET Hildegunn Sofie Olsen

-Jeg er privilegert som har fått lære å kjenne Gud, sier læstadianer Hildegunn Sofie Olsen.

TEKST: MAGNUS DALE
FOTO: ASGEIR MORTENSEN

- Gud og djevelen kjemper om makten over mennesket, sier Hildegunn Sofie Olsen.

Hildegunn Sofie Olsen (25) har gått ett år på bibelskole på Østlandet, arbeidet i bibelbutikk i Jerusalem, feiret julaften i Fødselskirken i Betlehem og drevet barne- og ungdomsarbeid i kirken i Nordreisa. Hildegunn ble født inn i en Lyngen-læstadiansk familie, har alltid vært læstadianer og tror selv hun alltid vil være det. Etter fire år som lærerstudent på Høgskolen, er hun nå klar for arbeidslivet. I mens arbeider hun som regionleder og studentarbeider i Norges kristelige student- og skoleungdomslag (NKSS).

-Pietistisk barndom

Hildegunn vokste opp som nummer fem av en søskenflokk på sju. Hun husker at hun følte seg annerledes enn de andre barna da hun var yngre:

-Søsknene mine og jeg var sett på som "de kristne", "de som blir nektet alt som er artig" og kjedelige. Dette syntes jeg var ubehagelig, for det var jo ikke slik jeg følte det. Men jeg hadde ikke mot nok til å stå frem og forsvare meg selv og troen min. Jeg har hatt en rik og god barndom.

På skolen hvor Hildegunn var elev, var de vant med læstadianske elever. De fikk fritak fra all dansing, og dansingen rundt juletreet ble alltid utsatt til slutten av juleavslutningene:

-Da kunne vi læstadianere gå hjem, og de andre danse rundt treet. Det var greit for oss, og vi ungikk også spørsmål om hvorfor vi ikke deltok.

-Hvorfor gikk ikke dere rundt juletreet som de andre?

-Det blir feil for oss. Vi tenker på hvordan jødene danset rundt gullkalven da Moses var borte. Gang rundt juletreet, julenisser og en del andre juletradisjoner i dag tar oppmerksomheten bort fra hva jula egentlig handler om.

Hun innrømmer å ha hatt enn mer "regulert" oppvekst enn andre barn:

-Det var noe pietistisk rundt oss. Våre foreldre nektet oss å delta på aktiviteter som andre barn var med på. Av TV-kanaler hadde vi kun NRK, og vi ble godt passet på i forhold til hva vi så på. Vi ble lært opp til at å gå på kino eller diskotek var "Verdens forlystelser" og ikke "oppbyggelige".

-Oppbyggelige?

-Ja. Vi læstadianere deler gjerne verden opp i "oppbyggelig" og "nedbrytende". Det "oppbyggelige" er etisk og moralsk berikende og utvikler deg som god kristen. "Nedbrytende" er det motsatte.

Dette var altså verdier hun tilla seg som barn. Men eksisterer de ennå? Og kan hun forsvare dem annerledes i dag?

-Vi gjorde nok i stor grad tingene slik vi ble fortalt, og stilte ikke mange spørsmål. Det vanskeligste med å vokse opp var alle fristelsene, man holder jo på å utvikle identiteten sin. Jeg også spurte meg selv om jeg skulle gjøre "som de andre", dra på fest og drikke meg full. Men jeg ville til himmelen og tenkte det var lurt å følge "reglene" jeg fikk. Når jeg i etterkant har skjønt hvorfor disse "reglene" var gitt meg, har forstått hva synd egentlig er og hva "oppbyggelighet" dreier seg om, fremstår ikke slike ting som fristelser lengre. Hva er vitsen med å gå på fest? Sitte og drikke bort hele kvelden?

-Vil du ha litt kaffe?

Jeg retter meg opp i stolen.

-Ja, takk.

Det slår meg hvor åpen og lett å snakke med hun er. Hun smiler hele tiden, også med øynene, og prater hele tiden. Jeg drikker kaffen min svart.

-Så du drikker ikke alkohol?

-Nei, jeg har aldri drukket. Jeg ser at alkoholen fører med seg misbruk. Enten så drikker man ingenting, eller så drikker man slik at det fører til skade. Måtehold godtar jeg, så lenge målet med å drikke ikke er alkoholrusen. Jeg er idealist; jeg dropper heller alkoholen, så vet jeg i alle fall at jeg ikke blir alkoholiker.

-Er du lett påvirkelig?

-Ja, jeg er det. Derfor er det skummelt å la seg påvirke av verdslige aktiviteter, i motsetning til det som er kristent. Alle er påvirkelige.

Sterk gudstro

Men man kan påvirkes både på gode og dårlige måter. Hildegunn forteller om hva som påvirker henne godt i livet:

-Jeg tenker på livet mitt som et hus, hvor Gud er grunnmuren. Gud har førsteprioritet og er veldig delaktig i livet mitt. Han leder meg, gjør meg trygg og påvirker mitt syn på verden og livet. Takket være Gud har jeg et mål i livet. Hildegunn forklarer at hun lever livet sitt med ett eneste mål for øye: Det evige livet i himmelen etter døden. Hun ønsker å tilbringe livet på jorden etter hvordan Gud ville det, og ønsker å kjempe mot synd. Men alle mennesker er født syndige:

-Jeg synder hele tiden. Livet mitt og kroppen min er gjennomsyret av synd. Men slik er det for alle. Hitler og Mor Teresa er like store syndere, forskjellen er bare at Hitler ikke kjempet mot synden i like stor grad. De trenger begge Jesus for å komme til himmelen. Men jeg vet jo at Jesus døde for oss, og at alle syndene våre er betalt for. Det er dét som er så fantastisk med å være kristen. Jeg vil bli svært lettet om jeg til slutt kommer til himmelen og håper jeg er kristen den dagen jeg dør. "Yes! Jeg har motstått alle djevelens forsøk på å få meg fra meg fra dette", vil jeg tenke.

-Hva hvis du etter livet skulle oppdage at kristendommen ikke fantes og du kun var gitt dette ene livet?

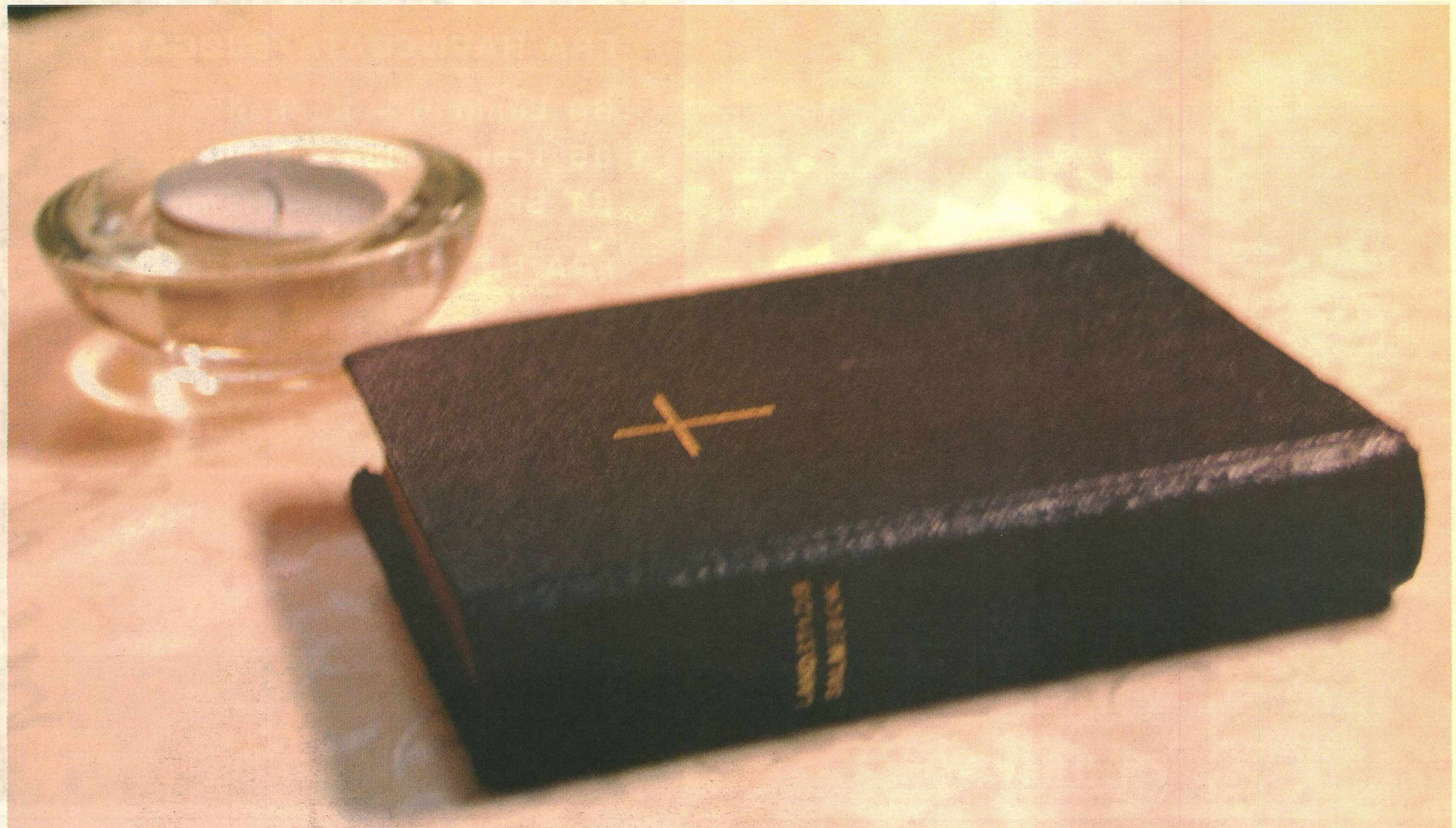
Hun tenker seg om.

-Å leve etter kristne idealer er godt uansett hva som kommer etterpå. Om jeg fant at himmelen ikke eksisterte, ville jeg vært glad for at jeg levde livet slik jeg gjorde. Jeg ville vært takknemlig likevel.

Kjønnsforskjeller?

Det er typisk læstadiansk å ha sterk tiltro til Bibelen. Hildegunn leser ett kapittel om morgenen og ett om kvelden, og erfarer til stadighet at "Guds ord" faktisk stemmer. Hun har klare formeninger om hvordan livet på jorda skal leves.

-For eksempel har mann og kvinne forskjellige roller. Jeg tror på hierarkiet Gud-mann-kvinne. Det betyr ikke at vi ikke er like mye verdt, det betyr bare at vi har forskjellige roller. For meg

er det naturlig at det er flere menn i kirkelige lederstillinger og flere kvinner i omsorgsyrker.

-Hvorfor er dette naturlig?

-Kvinner har ofte mer anlegg for å arbeide i omsorgsyrker enn menn. Samtidig tror jeg at kvinnelige prester er mer tilbøyelig for å "gi etter", "fire på kravene". Derfor mener jeg kvinner ikke skal være prester.

Hildegunn bruker "gaffel" og "kniv" for å illustrere kjønnsforholdet:

-De har forskjellige oppgaver, men kan brukes svært godt i sammen.

-Du er ikke akkurat feminist?

-"Kjønnslikestilling" er et negativt ord, og dets forkjempere har gått for langt. Jeg er imot måten de forsøker å viske ut kjønnsrollene på, at vi på død og liv skal være "like". Kjønnskvotering i arbeidslivet og utdanning, for eksempel, er som oftest et middel for å få kvinnen "frem", og diskriminerende for mannen. I disse situasjonene skal man velge den som er best skikket. Den nye biskopen, Køhns etterfølger, jeg er sikker på at hun fikk stillingen fordi hun var kvinne.
Vi går inn i en lang diskusjon om kvotering som fenomen, og jeg trekker frem innvandrings- og samekvotering. Hun mener kvotering av samer er i orden, fordi samfunnet har bruk for praktiserende leger som kjenner samisk språk og kultur.

-Men har ikke samfunnet bruk for en kvinnelig leder som fikk sin stilling gjennom en kjønnskvoteringsprosess?

-Nei. Det er annerledes med kjønnskvotering.

Godt mot ondt

Hildegunn peker på en pågående kamp i verden mellom "det riktige" og "det gale" og mener man må kjempe mot det som er galt.

-Kall det gjerne en "åndenes kamp": Gud og djevelen kjemper om makten over mennesket. I dag lar de fleste egne lyster styre istedet for å følge bibelen.

-Kan du eksemplifisere?

-Mange har sex utenfor ekteskapet. De kaller det "kjærlighet" mens det egentlig er hor. Å leve ut sin homofili er blitt akseptert, selv om det er syndig. Abort er blitt vanlig, mens abort i alle tilfeller er drap. Samfunnet beveger seg i en retning av at "alt skal være lov" og at alle kan få gjøre som de vil. Dette er det djevelen som står bak. Hvis Gud hadde hatt all makt i samfunnet, ville folk ha levd på en helt annen måte enn de gjør i dag.

-Synes du dine meninger er ekstreme?

-Jeg vil ikke se på dem som ekstreme. Men jeg kan forstå at andre kan synes det - de er jo vant med "bomullssnakk". Jeg er klar over at folk har forskjellige meninger og respekterer dette. Derfor må jeg få lov til å mene det jeg mener.

Lærer og læstadianer

Møtet med skoleelever når hun selv skal praktisere læreryrket ser hun kan være farget av hennes bakgrunn som læstadianer og kristen.

-Jeg tror spesielt forholdet mellom gutt og jente vil være mest fremtredende i min undervisning. Jeg vil ikke presse jentene til å gjøre "gutteting" og omvendt. Interesser er mer kjønnsbestemt enn mange vil ha det til.

-Hvordan vil du takle situasjonen når en jente ønsker råd fra deg om abort eller en gutt har spørsmål om å leve ut homofili?

-Dette er helt klart et dilemma. Skal jeg fortelle hva "skolen" mener eller hva jeg mener personlig? Jeg ville trukket frem bibelens og mitt egent syn på dette, nemlig at det i begge tilfeller er feil. Men samtidig ville jeg selvfølgelig vært profesjonell, og fortalt dem hvilke muligheter man har i de forskjellige situasjonene. Uansett ville jeg ha støtt opp om valgene til de to og arbeidet for at disse skulle få klassens respekt.

-Har du lov til å fortelle dem at det er feil å ta bort eller leve sitt liv som homofil?

-Så lenge jeg understreker at dette er mine personlige meninger, så har jeg lov til det. Elevene mine må jo få et ærlig svar når de spør.

-Gud for alle

-Hvordan er ditt møte med ikke-troende mennesker?

-Jeg oppfører meg ikke noe annerledes med mennesker som tror enn med de som ikke tror. Men jeg forventer å ha mer til felles med andre kristne, og som oftest er det slik. Vi kristne har et overordnet felleskap. Samtidig blir jeg trist når jeg møter mennesker som ikke tror på Jesus. Jeg kjenner deres skjebne.

-Hva skjer med meg dersom jeg dør som ikke-kristen?

-Da havner du i Helvetet, i evig fortapelse, og må tilbringe resten av evigheten i "straffens plass".

Vi snakker litt mer om dette stedet. Hildegunn trekker frem ord som pine, smerte, ensomhet, tomhet, anger, mørke og oppgitthet.

-At Gud ikke finnes der, er grunn nok til at jeg ikke vil være der. Jeg håper ikke-kristne en gang skal få høre om Jesus og tro på at han døde også for dem. Noen ganger har jeg dårlig samvittighet for at jeg ikke forteller dem om dette.

-Takknemlig

Hun beskriver å bli møtt av fordommer når hun forteller andre at hun er læstadianer:

-Ingen har noen gang unngått meg eller støtt meg fra seg på grunn av min tilhørighet til læstadianerne. Men mange tror de vet hvordan en læstadianer ser ut, og mener jeg ikke "ser ut som én". Jeg bruker tid på å rette opp i en del misforståelser, og får dem til å forstå at å være læstadianer slett ikke er så "mystisk".

-Er du glad for at du er læstadianer?

-Ja, det er jeg stolt over. Jeg er glad jeg har fått en kristen oppvekst og fikk være Guds barn.

-Er du lykkelig?

Kjedet med det store korset dekket av perler henger fortsatt utenfor den blodrøde genseren.

-Ja, jeg føler meg veldig lykkelig og priviligert.

driv

KONSEPTER

Lille lørdag:
hver onsdag
Torsdagsvin:
hver torsdag
Lørdagsdisco:
alle lørdager

FREDAGSJAM: 3. NOVEMBER

SCHNYTT PÅ NYTT: 14. NOVEMBER

Lørdagsuniversitetet:
4. november: "Som man roper får man svar. Bruk av ekkolokalisering i dyreverdenen."
11. november: "Hva mener du egentlig med det der? Språklig kommunikasjon som høyrisikosport."

KONSERTER

KONSERVATORIETS KORPS: 8. NOVEMBER

URBAN TUNNELLS & ENSEMBLE NORD: 10. NOVEMBER

DELILLOS'85: 23. NOVEMBER

NORRBOTTEN BIGBAND & BLACKNUSS: 11. NOVEMBER

TRANSJOIK: 9. NOVEMBER

FLIFLET/HAMRE: 9. NOVEMBER

WWW.DRIV.NO

NY NATTUGLA

01.30 – 02.30 – 03.30

NB: NYE HOLDEPLASSER I SENTRUM! Ruteopplysninger og informasjon fas på bussen eller Trafikktriangelen.
Se også ruteopplysning på internett www.tromsbuss.no

FRA HAVNEGATA/SJØGATA:

64 Lunheim – Kroken
65 Tromsdalen – Sollien
61 Stakkevollan – Hamna

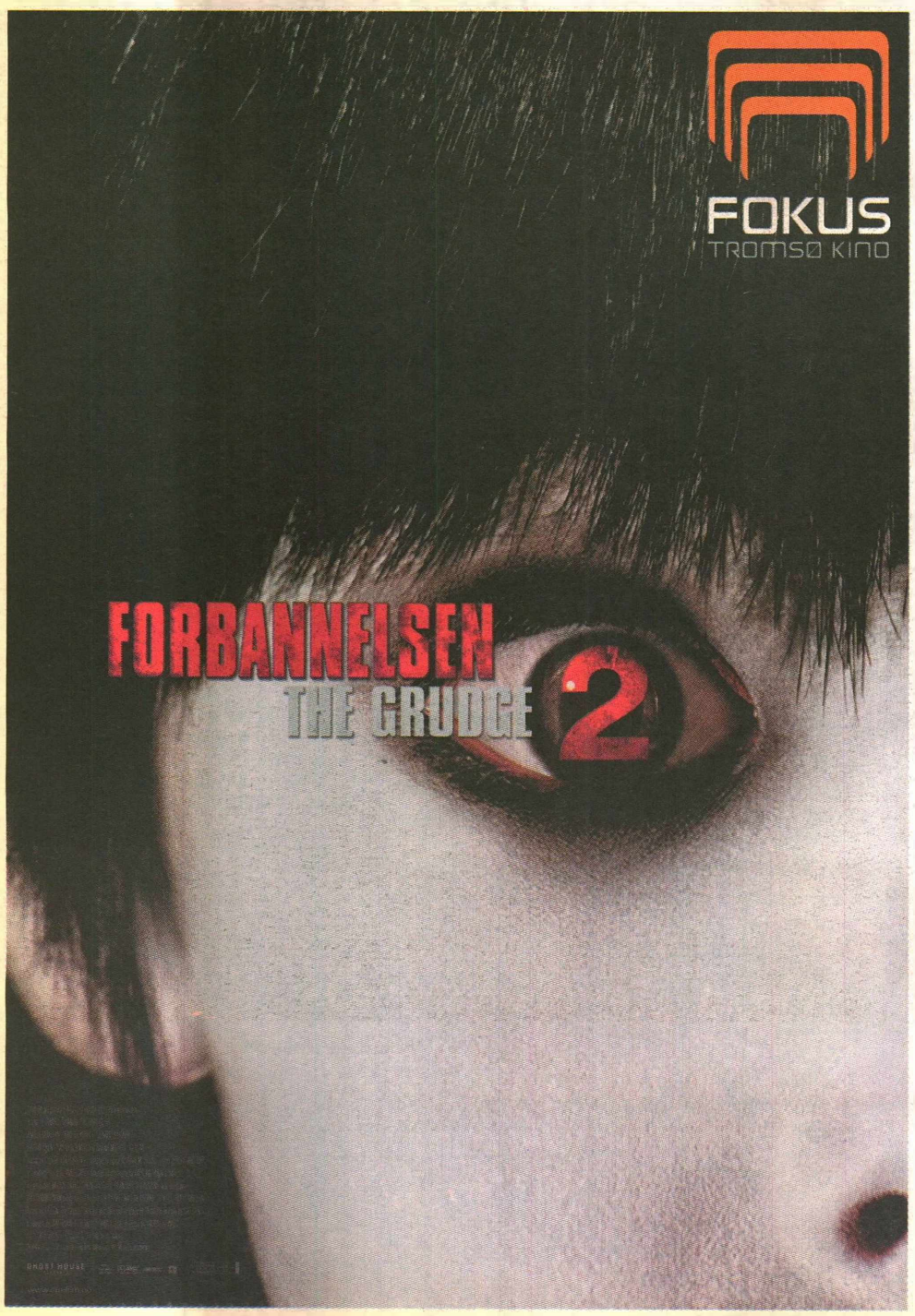
FRA FR. LANGES GATE:

62 Workinnmarka – Storelv
63 Håpet – Slettaelva
66 Sorgenfri – Fagereng

TROMSBUSS

Tromsbuss AS. Postboks 6350, 9293 Tromsø. Tlf.: 77 67 75 00
Fax: 77 67 75 90 E-post: firmapost@tromsbuss.no

SORGGRUPPE:

Når noen vi er knyttet til dør, kan være godt å snakke med andre i en tilsvarende situasjon!

Derfor inviterer Studentpresten og Studentrådgivninga til SORGGRUPPE.

Det er ingen forutsetning at tapet er av ny dato.

KONTAKT:

Stud.prest Tor Stranda
77644097 / 91342023
tor.stranda@adm.uit.no

Psykolog Hanne Rieber
77649052
hanne.rieber@sito.uit.no

KULTUR

Høy spenning under årets elektronikafestival

SIDE 17

KULTUR

konsert

Drivende Danko

TEKST OG FOTO: GLENN FAGERVIK

Ordet Norgesvenner har en stygg klang, men de kanadiske heltene i Danko Jones er ikke akkurat Smokie.

Krafttrioen Danko Jones fra Toronto i Canada har med *albumet Sleep Is The Enemy* for alvor slått igjennom på verdensbasis. Men det er fortsatt i Europa de er mest kjent.

Rocklegende og veterinærassistent

26. oktober besøkte de Tromsø for andre gang i år og fjerde gang totalt, da som ledd i en halvannen uke lang norgesturné. På de fire første konsertene var ingen ringere enn John Garcia med som gjesteartist. Garcia er mest kjent som vokalist i stonerlegendene Kyuss i perioden 89-96, men har også frontet flotte band som Slo Burn, Unida og ikke minst Hermano. Dessverre kunne ikke Garcia bli med nordover fordi han måtte tilbake til sitt arbeid som veterinærassistent på et dyrehospital i Palm Springs i California. Vi tok en prat med frontfigur Danko, som ikke er hans fødenavn, om nevnte herre, rock og Norge.

– John fløy hit for å gjøre fire konserter med oss. Vi spilte en låt fra hvert av hans tidligere band, duetten Invisible fra vår siste plate og en låt som jeg skrev for han i fjor, og en Misfits-cover. Vi er store fans av alt han gjort. Å få han med på plate var en stor ære. Han er en av mine favorittvokalister. Også er han en veldig hyggelig fyr. Det er mange folk i rocken som ikke er hyggelige, han er ikke en av dem, han er en fantastisk fyr, sier Danko Jones.

Norsk rock

Bandet har eksistert i ti år og de siste seks åra har bandet vært et fulltidsprosjekt. Og det blir stadig flere turneer. Og nå er Norge lagt opp med en egen turne, og Danko selv legger ikke skjul på at Norge spiller en viktig rolle for bandet.
– Norge er et fantastisk land å spille i. Vi ville ikke dratt hit hvis vi ikke syntes det. Norge har alltid behandlet oss veldig bra. Første gang vi spilte i Oslo spilte vi på So What for stappfullt hus. Det har alltid vært bra for oss her. Nå er det stort å se at folk har fortalt andre folk om oss og at vennene deres kommer for å se oss. Jeg liker også veldig mange norske band. Jeg vet at det er en god musikkscene her. Jeg liker veldig godt band som We, Turbonegro, Stonegard, Gluecifer, Bloodlights og metallband som Gorgoroth, Immortal, Enslaved og Satyricon.

God musikk

Danko Jones spiller en svært enkel form for hard rock, men man kan likevel høre tydelige spor av metal, blues og soul i rocken deres. Danko selv er svært soulinfluert i sangstilen sin.

- Jeg hører på alt det og mye annet også, og det blir bare filtrert inn i musikken min. Mange band kan ikke putte inn sine inspirasjonskilder i musikken sin, fordi de er bundet opp av hva som er kult eller ikke er det. Vi kommer opp med hva som måtte føles og høres bra ut. For meg er det bare to typer musikk, god eller dårlig. Jeg foretrekker de gode tingene. Så enkelt er det.

Akustisk kjøpesenterkonsert

Etter intervju og lydsjekk var det dags for en akustisk konsert på Platekompaniet på Nerstranda. Der fikk svært mange av byens unge rockere som ikke hadde billett til hovedkonserten eller var gamle nok til å komme inn på Driv, muligheten til å oppleve trioen i en mer dempet utgave. Det låt litt rustent, men funket fint likevel, og Danko fortalte om hvor mye han hatet å spille på akustiske gitarer, men det måtte jo til i en slik anledning.

Senere på kvelden entret de scene. på Driv, som en del av Fuckin' North Pole Festival. Publikum var godt varmet opp av lokale Taliban Airways og det kokte i salen da trioen gikk på.

Undertøyskasting over en lav sko

Bandet låt tett og hardt og folket fikk det de var kommet for. Det vil si, de som så og hørte noe, for det er en kjensgjerning at når man fyller Håkon Scene til randen, er det svært mange som får liten utbytte av konserten, så det blir først til mølla på en måte. Men for undertegnede var kvelden strålende. Frontfiguren selv kom med sine kåserier mellom låtene, og de var det mange av. Personlig synes jeg det er en viktig del av showet, og en konsert med karene ville vært en dimensjon fattigere uten all praten. I tillegg fikk vi mange godbiter fra de første EPene, låter som de ikke hadde spilt på åtte år.

Bandet la ikke akkurat skjul på sin begeistring for alle BHer og truser som ble kastet på scenen i løpet av konserten. Etter konserten kunne bassist John Calabrese fortelle at dette ikke var hverdagskost. Ettersom man kunne skjønne på kommentarer fra scenen var det sjelden med et flertall av kvinner i salen, men det var det altså denne kvelden. Det hører også med til historien at det ble talt 32 stykk dameundertøy på scenen etter konserten, pluss to boxere.

Fra "Skrivebordet"

SANG FRA EN SKRIVEBORDSKUFF

I årets 3.nummer av Nytt Norsk Tidsskrift skriver Anders Johansen om hvordan ord blir virksomme. Det stilles her spørsmål om hva ordene i praksis kan utrette. Har de egentlig noe for seg? Hva er vitsen? Kan ordene virkelig endre historiens gang? Dette er store og viktige spørsmål. Ikke minst er det avgjørende for en hvilken som helst forfatter å på en eller annen måte konfrontere dem. Artikkelen innholder mange innfallsvinkler i et forsøk på å besvare disse problemene, og til en viss grad lykkes Johansen på flere plan i å gi ordene sin uvurderlige betydning.

Han refererer til Nordahl Grieg, som førte sin krig i skrift, og vi får eksempler på brev han har mottatt, som stiller de samme spørsmålene som i denne tekstens innledning. Disse har Johansen besvart det han har vært god for og konkluderer blant annet med at ansvaret for hva de skrevne ord kan utrette ikke bare ligger hos forfatteren, men mest av alt hos den eller de ordene blir brakt frem for. Vi som skriver tekster, det være seg romaner, dikt, aviser og så videre, har naturligvis et behov for å tro på at det vi skriver vil komme til å spille en rolle, om så bare for en håndfull individer. Hvis ikke, hva er så vitsen? En kan slutte seg til at skriving på mange måter stimulerer en selv, slik som å føre dagbok eller å bare leke rundt med språket. Men har man noe en virkelig vil dele med andre er det samtidig et ønske om å forandre eller påvirke. En vis mann sa visstnok en gang "Bli Lys!" Og jommen ble det ikke lys? Dette er kanskje en sannhet med modifikasjoner, men i Johansens artikkel får ordene i sin ytterste konsekvens en sentral rolle i hvordan kriger utløses. Det er ordene som legger føringen for krigenes gang, kan ikke ordene dermed forhindre dem, spørres det. Videre: Finnes det et ja som er like sterkt som krigens nei, og kan ordene finne frem til dette? Hvis dette gikk an, ville det være på høyde med Bli Lys-historien.

Mange mener at vitsen med å skrive skal være å komme opp med noe nytt, noe saftig snacks, med masse trøkk. Men til tross for at jeg ikke har noen tro på at det jeg her skriver bærer med seg en slik kvalitet, spiller denne teksten likevel en rolle. Rett og slett i form av sitt beskjedne bidrag til å videre definere ordenes betydning.

- Alt som jeg får tid til er å plage deg, med halvtenkte tanker folk har tenkt før meg

- Det er som å prøve å spise gammel loff, og synge en sang fra en skrivebordskuff

- de Lillos-

Slik kan det også sies.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

KULTUR Elektronikafestival

Insomnia 2006

ATMOSFÆRISK: Duoen A-log telte takter til stor glede for sitt publikum

TESKT: GEIR SKATDALEN
FOTO: MARTHE NUSTAD OG MORTEN HARNANG

Insomniafestivalen er nok en gang over. Det er bare å glede seg til neste år.

Datamusikk, elektro, tekno. Disse uttrykkene som pleide å være reservert for datanerder og dophoder har, som alt annet her i verden, blitt mer allment og stuerent, også her i Norge, mye takket være elektronikalegender som Biosphere og band som Röyksopp. Likevel ser det onsdag 11. oktober 2006 ut som at elektronisk musikk fortsatt er for spesielt interesserte. Kulturhuset i Tromsø kan ikke sies å være overbefolket av de søvnløse masser, og i foajeen er det nesten et flaut antall mennesker som sitter og drikker seg opp til å se kveldens artister. I dj boden snurres atmosfærisk hiphop, og dette reflekterer mye av imaget til årets Insomnia, med Public Enemy som en av hovedattraksjonene, og flere hiphopartister i ermet.

Insomnialedelsen har på en eller annen måte snekret sammen en definisjon av elektronisk musikk til å lyde noe sånt som "musikk som bruker ikke-akustiske objekter til å lage lyd," og denne noe løse betegnelsen gir et enormt spekter av hva man kan dra inn i sammenhengen. Vel, vel, ikke noe å bli grinete av, en festival er nå en gang en festival, og der man på en konsert får følelsen på kvelden ut ifra bandet som spiller, føler man seg på samme måte frem på festivalens stemning. Og her er det smooth sailing med løs og ledig snipp, noe som strammes hakket tighter på fredag og lørdag når de tøffe tryggvakt-guttene entrer scenen.

Dekoratørene har gjort en formidabel jobb, og hele kulturhuset er kledd opp i en myk og deilig atmosfære med fin lyssetting og flott veggpryd, for ikke å snakke om den kule elektrotrash kunsten, som sammen med den elektroniske musikken får det hele til å virke som en liten surrealistisk barnehage man kan leke i over helga.

ALOG
VERKSTEDET
12.10.06

Duoen Alog som opprinner fra Håpet her på den fagre øya vår, og som for sakens skyld uttales A-log, ikke ey-log, består av Espen Sommer Eide og Dag-Are Haugan. De oppholder seg for tiden i Bergen, og lager låter på macene sine, ved siden av et utvalg fysiske instrumenter, deriblant gitar, elektrisk klarinett og en ombygd Tandberg høyttaler til en form for stemmefordreier/effektboks/lirekasse.

Musikken deres kan beskrives som en blanding av til tider ambient, til tider jazza samtids-avant-garde musikk, eller for de som ikke er så inne på musikkterminologier, en liten gnom som spiller på sørpesnø-saksofonen sin mens han kaster stein i drivhus og inhalerer lystgass. Dette kan altså for noen virke veldig pussig.

Med låter som atmosfæriske "Lady Jar," der musikken, eller lyden om du vil, stopper i et halvt minutt for så ved to synkroniserte tastetrykk å begynne igjen, viser at gutta gjør noe så musikalsk som å faktisk telle takter, slik at det ser ut til at de gjør noe annet enn å spille tilbake det som er tatt opp på datafilene.

Videre får vi introdusert den ombygde Tandberg høyttaleren, til stor glede for nostalgiske publikum, og for så vidt resten av lytterne også. Alltid moro med noe korky hifi-nerde saker. Vi blir presentert en flott låt med deilige, varme effekter med tilsnitt av herlig alternativt analoge vocodertendenser.

På skjermen i bakgrunnen svirrer sløve animasjoner, ganske barnlig og simpelt gjort, noe som passer avant-garde stilen fint.

"Severe Punishment and Lasting Bliss" presenterer altomslukende støy som programmerer hjernen til å gjenta en spesielt følelse. Mmm...mer mer mer mmmer! Stillestående trans-dans i støyende vibrasjon med evigvarende gitarkling-klang. Nydelig.

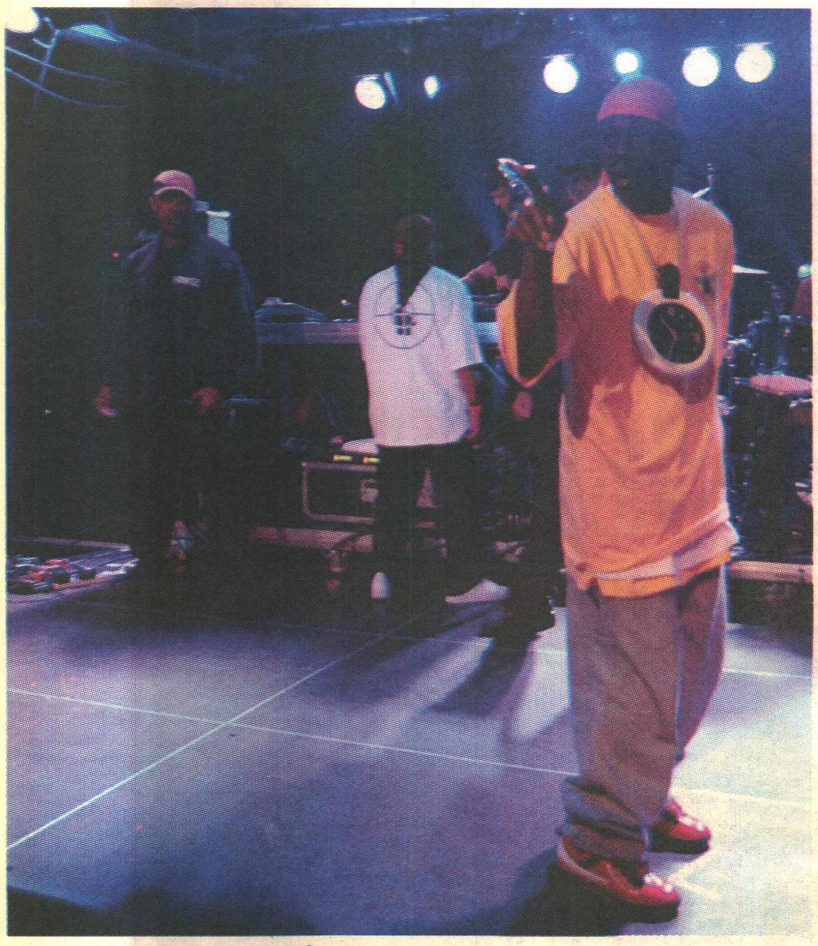
Et ekstranummer blir presentert, med det noe pretensiøse, men vel passende navnet "As Complicated and Beautiful as Always." Publikum vugger med anerkjennende blikk og nikk til knirkemusikken som traller i vei gjennom ørekanalene.

Alog. Fint.

Malplasserte artister?

Fredag er dagen for Insomnias trekkplaster. Foajeen, som tidligere har liknet så smått på et atomprøvefelt med noen freaks her og der, har nå begynt å våkne til alkoholdrevet live, og man må faktisk lete etter plasser å slå seg ned på for å slappe litt av. Public Enemy merchandize har begynt å utveksles for kroner i den lokale salgsboden, og det tar ikke lang tid før det ser ut til at halve Tromsø er hardbarka PE fan.

KULTUR Elektronikafestival

POWAH: Public Enemy beholdt favorittstempelet.

VOFF-VOFF: Hundarna fikk det til å knake i elektromagnetiske tråder

Uten å henge seg opp i hva Public Enemy gjør her i Nord, for ikke snakke om på en elektronisk musikkfestival (det er jo tross alt Public Enemy, ikke vits å henge seg opp i småting), kan man jo spørre seg om hva en annen hovedattraksjon som man i denne sammenhengen kan kalle oppvarmingsbandet til PE, Snook fra Sverige, gjør på festivaler som Insomnia. Sett bort ifra at det er energiske gutter med et sosialt positivt budskap om ikkevold og kjærlek, så holder det ganske enkelt ikke å ha en synthesizer fra Clavia for å kalle det elektronisk musikk. Basta. Halve grunnen til at mange foretrekker konserter med elektronisk musikk er at man slipper å måtte delta på det som skjer på scena, for det kan til tider være plagsomt å måtte synge med, klappe takten og slenge henda i været og wave them from side to side for at de som står på scena skal føle seg vel og lage et bra show, når man egentlig bare vil kose seg og danse. Man kan lage så lik musikk som Timbuktu som helst, samtidig som man er kjempepen og synge forførende rent, men det hører bare ikke helt hjemme i sammenhengen. Uansett, de store gutta entrer scenen, og alle negative ladninger er glemt.

PUBLIC ENEMY

VERKSTEDET
13.10.06

Bandet som står med størst skrift på plakaten til Insomnia 06` er på plass. Professor Griff varmer opp publikum. Jeg skjønner fort greia, og det er det fler som gjør. En afrikansk-amerikans kjekk mann sier ord som "check it check it" og "aaight," og man skal gjenta hva som blir sagt i toneleiet det blir sagt. Monkey see monkey doo doo. Uansett, gutta speller opp tell dans, og Verkstedet er tettpakket med jublende folk som er fornøyde med å se gamle helter i lys live. Public Enemy har tydeligvis ikke skrudd noe ned på volum siden siste, og jeg angrer litt på at jeg ikke har på meg øreplugger, men det ser ikke ut til at noen på scena har noen form for beskyttelse heller, så da må man nesten være like tøff.

PE er kjent for å være politisk aktive og revolusjonære i sine tekster, hva nå det enn betyr der borte i Amerika, og publikum synes å være enige i at "Fuck George Bush" er en fin ting, og vi viser fingrene og skriker høyt tilbake, akkurat like fint som under soundcheck. Hurra, liv og røre i salen og alle er med.

Musikken fortsetter i PEs velkjente hardcore-oldschool sjanger, og slagere som "He Got Game" lar flere av publikum få lov å late som om de kan teksten, samtidig som det stiller smarte spørsmål som hva er "game," og at man skal "fuck the game" hvis det "ain`t sayin` nothing."

Mer krasse kommentarer om Bush de Forente Staters handlinger i den siste tiden mellom sangene gjør at opplegget minner stadig mer om en hiphoppa Michale Moore film, og virker derfor litt klisjèfylt, men man skal jo ikke overse budskapet selv om det er blitt en klisjè. Så bonuspoeng for å prøve å kommentere, men det er gammelt nytt utenfor USA at USAs utenrikspolitikk ikke svinger på den varme sida av hyggelig-termometerert.

Uansett, stemningen stiger til nye høyder når gitaristen drar på med litt blueskos, og så skal Flavor Flav ha frem gudsønnen sin til å rappe litt. Plutselig er man inne i en halvveis innøvd jamsession, og Verkstedet opptrer mer som en stor fest enn en konsert. PEs gutter føler seg tydeligvis ikke høyt hevet over andre mennesker, så når gudsønnen på andre forsøk på å rappe frem noen raske linjer faller sammen i flauhet og krampelatter og løper ut av scenen ler alle godt og slår hverandre kameratslig på skuldre eller knær. Nei, nei, de gutta her altså.

Hver på sitt instrument får den lengste presentasjon jeg har hørt og gjør sin greie, gitar, bass, vokal, trommis og scrache-mannen, og også de svartmuskede gutta med ninjasverda holder sitt eget lille dansenummer. Artig. Alle hvite rumper disser i mer eller mindre takt.

Så følger en tribute til alle de tøffe hiphop banda Public Enemy kan navna på, med tilrop fra salen på de de kjenner igjen (tror det svartes "yeaaaa" på alle) og så eksploderer salen når bandet sparker igang "Do You Wanna Go Our Way," som er veien til å putte shit ned på, yo. Etter slagerparaden er det tid for at Flavor Flav skal spille litt trommer, noe han åpenbart ikke kan så godt, men det er underholdende i massevis, og så går mannen frem og introduserer sitt nye album, med forskjellige klassikere, for eksempel "Unga Bunga Bunga, G."

Vi har hele tiden et tilbakevendende tema om å bryte loven og å sloss mot makten, og om å ikke alltid tro på hva du hører, som med låta "Don`t Believe the Hype." Public Enemy gir seg heller ikke så lett, og etter å ha fortalt at PE aldri kommer til å spille playback, og at hvis band ikke klarer to timer på scena så er det bare å drite i dem, så tar gulvet fyr med hiten "Fight the Power." Her er det blast blast, hopp hopp, neven i været, fiiight da power, og halve salen ønsker de var fra en minoritetsgruppe med en hard oppvekst, masse undertrykkelse og kjipt opplegg.

Hele konserten slutter med en klissete seanse med at alle skal holde neven i været, og man lærer at dette betyr "power," også litt peace tegn, og sammen kan man oppnå alt, og man skal ikke skille mellom folk, og det er helt sant og man burde tenke mer på dette og hele salen er i harmoni, så går de av og alt det der er glemt.

Det man husker er at det var en superkul konsert.

Variasjon og overganger

På lørdag skal Ralph Meyerz spille, og dette ser ut til å ha trukket godt voksne og middelaldrende mennesker til Insomnia. De koser seg de også ser det ut til, og her har man et godt eksempel på hvor langt elektronisk musikk har nådd. Nede på litt mørkere lillesecenen stiller Pavan opp med hard elektro-techno, og her har den yngre skare samlet seg for dans og moro. Det rykker i dansefoten, men den lades opp til neste gruppe unge elektroniske helter, våre venner från Söder.

HUNDARNA FRÅN SÖDER

LILLESCENEN
14.10.06

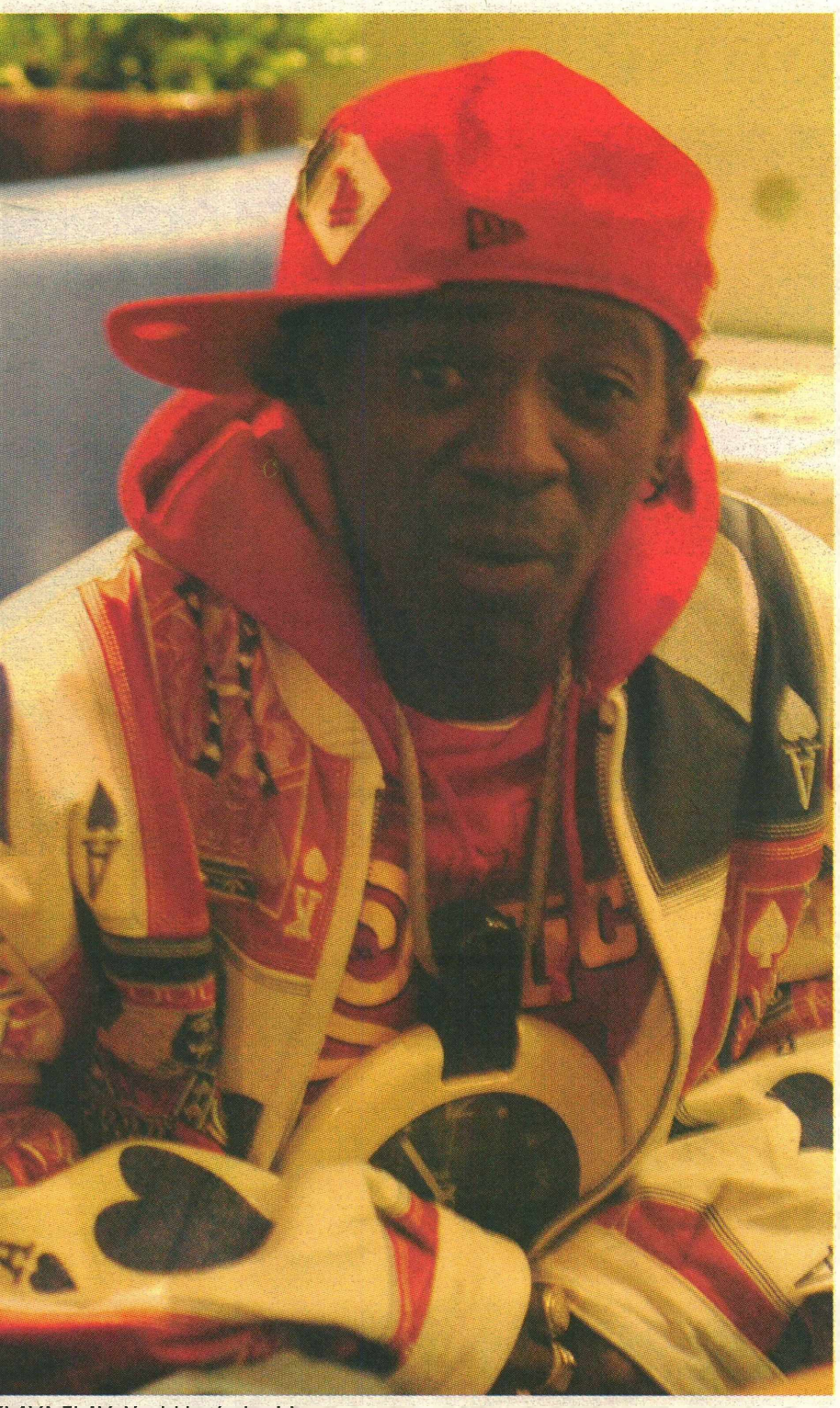
Her knaker det jo vakkert i elektromagnetiske tråder. Hundarna från Söder er det tre, til tider fire gutter, en på synth, en på knapper og en på turntables. Svenskene har fått snusen i litt elektro som en gang kunne kalles 80 talls, men som ved gjentatte repetisjoner er blitt mer og mer 2000 talls. Man kan dra kjensel fra tidlige pacman tider og svevende commodore 64 musikk. Heldigvis har de lagt en bombende bass oppe på plingplongen, så det trykker godt i publikumet som sitter lettere henslengt utover salen.

Etter litt rop og oppmuntring fra artisten med sixpencen fylles gulvet etterhvert opp av først litt nølende, men etter kort tid jublende masser av dansere, samtidig som beatsa tar seg og blir stadig mer avtakende. Pavan ser sitt snitt til å bli med på moroa, og lyden teppebomber gulvete i bass, kjølige blupp, ledet av varme jupiter pads (sjekk ditt lokale analoge synth forum for info). Hyl, jubel og trampeklapp høres over herligheten, et godt tegn på at publikum koser seg. Mørk, varm elektrotechno, dette er hva man må kunne kalle klubb-kos, og undertegnede kunne inte länger skriva, måste dansa.

Epilog

Tilbake i foajeen, og ingen skulle tro at dama som spiller plater har sunget i noen av Massive Attacks roligere låter. Maken til helvete har man ikke hørt siden man fant ut at man kunne spise knips og høre på kjip house og alt var kjempebra helt til man måtte spise en knips til og alt var kjempebra, og jeg innser at min desperate søken etter en chillout lounge er over. En fin festival med masse lyspunkter er over, og jeg vender hjem sliten og fornøyd og gleder meg til neste år, hurra.

KULTUR Public Enemy

FLAVA FLAV: Yeah! Let's do this

TEKST: GEIR SKATDALEN
FOTO: MARTHE NUSTAD

Inter-U with P-E

Dette intervjuet skrives på engelsk og delvis på slang, ettersom det ikke er noen mulighet for å oversette språket til "da enemies" i dets fulle form til bokmål.

Etter rundt en times ventetid på at de skulle koke seg ned fra rommet sitt, er det to riktig gå slitne, og for ikke snakke om riktig så steine Public Enemies som møter Utropia, samt et knippe andre utsendte på SAS Hotellet i Tromsø natt til lørdag 14 oktober, noe som passer bra siden det har vært en lang kveld, og ventingen har fått de fleste kroppene i lokalet til å huske at det faktisk har vært en lang kveld. Likevel skal man gjennom dette intervjuet, og derfor er det viktig så behagelig at de to gutta, Chuck D og Flavor Flav, er så tilbakelente og folkelige som de er. På deres side er det nok også gunstig at intervjuerne er så trøtte, så det ikke merkes fullt ut hvor mye rot og klårlig gjennomtenkte svar som kommer flygende denne sene høstkvelden.

Flavor Flav: So, uh, what are we doing here?

Utropia: *We are doing the interview I think.*

F.F: Ah, yea, let's do this.

So why did you come here to the middle of nowhere?

Chuck: Everywhere is in the middle of somewhere. It's on the planet earth. And hiphop is everywhere.

Flavor Flav: Yea, and I just wanna say, I see a lot of people in the front tonight, good energy in this crowd, yea, like, people looked like they were really glad for us being there tonight, and this is really special for us, since we've never been this far north, and it gets dark so early, yea. Special. And ya'll needed to see us. And, uh, we needed to see you too.

Plus, Public Enemy is playing everywhere. I ain't gonna lie, it's not about the size of the venue, it's about the heart of the people. You know what, we love to perform, and when you're on stage and get people to wave they' hands and jumpin' and all, you always want to come back and do those things, ya'know what I'm sayin'?

You post as a very politically active group, so what are your feelings for the American people these days?

Chuck: There's a lot of ignorance among all Americans, cause young Americans ain't got access to the information they need, and older Americans don't care. Like this, 18 % of Americans got passports, and that's terrible for a so-called international country. How can George Bush police the world if he don't know what the world consists of? See?

So, you consider yourselves political activists, and you have been playing for something like 20 years. What do you feel you have accomplished in those years?

Chuck: Travels around the world, the and being able to interact and energize ourselves with people like yourselves, who are getting ready to realize that you have your own missions to accomplish.

U-huh. And in that do you feel that you are getting through to people, or do you sometimes feel that you could be standing on stage screaming "mushrooms and shrimp," and the crowd would go "yeah!" anyway?

Chuck: The fact that you guys are interviewing you us now.

Ah, but we would probably interview you guys anyway.

Chuck: Most people don't interview rap artists. Well, either they don't interview them, or they don't give the proper answers to the media. So it's important that we try to show that modern day rap artists should really be a little more interactive with the audience, and a little more conscious of the fact that a lot of people are watching them, and looking up to them, y'know.

Greit å røyke seg en bønne og svare akkurat hva du vil når man er stor rap stjerne, hæ? Chuck D setter seg rundt her ned med mobiltelefonen sin og begynner å spille spill. Heldigvis har vi med oss Flavor Flav som er hakket mer oppegående for kvelden.

Flavor Flav: Uh, I just wanna say that, I think that for the people who really listen to our music and want to learn we are getting through. Then again you have a lot of people who just want to come out to party and have a lot of fun, so I think we are covering both bases, y'know what I'm sayin'? Lessons can go on forever, and parties can too. So yea, we're getting through.

So, there is clearly need for change, as in America and in the world. What do you think is the most important thing that could happen to change our society?

Flavor Flav: Ah, change is a constant thing. Nothing stays the same, time changes, people changes within time. One thing that doesn't need to change is stayin' genuine. Y'know what I'm sayin'? The only thing we need to change is making a better world for tomorrow. Ya feel me?

Chuck: Yea, like, ya'll got oil and water. Like they say, oil and water don't mix, but they do, y'know, into commerce. And oil of the future of the world is water. And Norway is in the middle of that, so.

Jada. Vi fortsetter samtale om litt lettere temaer, siden tydeligvis ingen av partene er særlig opplagt for tunge politiske debatter, og siden det å være politisk aktiv i USA er litt annerledes enn det vi er vant til her hjemme.

So what's with the clock? (Flavor Flav har alltid hatt en enorm klokke hengende rundt halsen sin)

Flavor Flav: Time. It's our most important element here on earth, and we can't afford to wast any of it.

By the way, my solo album is coming out in late october, ya'll check that out, it's gonna be bangin'. Plus, don't be surprised if ya'll be catchin' Flavor Flav on Reality TV this season, I'm a reality TV star, yea. It's called Flavor of Love, I'm a bachelor.

So this is part of your revolution?

Flavor Flav: You say you want a revolution, there it is.

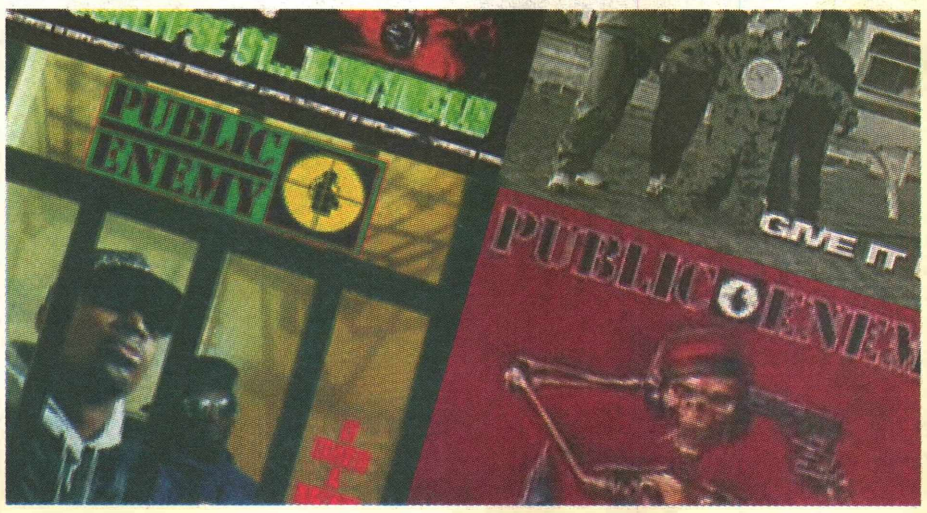
You are not lying, this is serious?

I'm dead serious, I'm kicking reality-TV ass up in here.

Yea, so, before I leave I just wanna say, thank ya'll for havin' us, and uh, get my cd when it comes out.

Yes, uh, good luck with your projects. Change the world, and, ah, TV shows.

Sellout.

KULTUR Forhåndsomtale

Ny jazzfestival i Tromsø

TEKST: JONAS EILERTSEN
FOTO: PRESSE

Tromsø har fått en ny festival. Et tiltak som vil gjøre Tromsø til en enda bedre kulturby, mener prosjektleder Eirik Bræin Gikling.

Tusenkroners- spørsmålet er selvsagt, trenger Tromsø enda en festival?
- Klart det! Publikum tenker ikke at nå er det en måned siden det var elektronika-festival, da orker jeg ikke å gå på jazz-festival, hevder Bræin Gikling. Folk trenger mer og bredere kulturtilbud, fortsetter han.

- Jeg har alltid ment at aktivitet skaper mer aktivitet. Han forteller at da han for et års tid siden valgte å flytte til Tromsø var kulturtilbudet en av faktorene som gjorde at han valgte Nordens Paris.

– Alle har hørt om Filmfestivalen, Nordlyfestivalen og Bukta-festivalen. Barentsjazz vil være nok en kvalitetsfestival. Om 10 år er vi kanskje like store som filmfestivalen?

Men hva er det som er så spesielt med Barentsjazz, er det ikke nok av jazzfestivaler i Norge?

- Moldejazz og Sildajazzen har helt andre uttrykk enn det vi skaper her i Tromsø. Barentsjazz sin musikalske profil skal speile regionen vi er i - et geografisk og kulturelt grenseland. Vi finner selvsagt plass til både tradisjonell jazz, standardjazz, improvisasjoner og samtidens moderne utrykk. Det ligger i jazzens natur å søke utover, sprenge grenser og finne nye landskap. Barentsjazz skal derfor også være et sted der jazz møter ulike andre sjangre og musikalske uttrykk, forteller prosjektlederen.

Mer enn Reeves

Barentsjazz har fått inn et meget variert og spennende program. Først på plakaten står selvsagt legendariske Dianne Reeves, fire ganger Grammy-vinner for "Best Jazz Vocal Performance", senest i 2006.
– Det er klart at det er stort for oss å få en slik legende til å opptre hos oss. Men jeg vil understreke at det også er andre kjempesterke navn på plakaten. Blacknuss with Norrbotten Big Band er et av de mest kjente bandene i Sverige. Transjoik er et møte mellom joik, jazz og vokalperformanse. Det er første gang på lenge de er i Tromsø. Det blir virkelig noe å glede seg til, sier Gikling.

Solidarisk billettsalg

Det har vært viktig for initiativtakerne bak Barentsjazz å ha et fokus på Barentsregionen. En ting som man ikke kommer unna er de store fattigdomsskillene mellom Kirkenes og Murmansk. – Billettene til konsertene er ikke så dyre. De ligger mellom 50 og 190 kr. Det har selv studenter råd til. Likevel har vi bestemt oss for å gi 5 kr av hver billett til SOS Barnebyers arbeid i Russland. Det er ikke så mye for oss, men det kan gjøre en virkelig forskjell for de som lider. Åpningskonserten skal også gå i stua til ordføreren. Det er 10 billetter til den konserten, men de auksjoneres bort. Inntektene derifra går i sin helhet til SOS Barnebyer. Det er vår måte å vise nordnorsk gjestfrihet på, avslutter Bræin Gikling.

Firkløver i feststemning

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: INGRID NORDSTRØM HALVORSEN

NSU, ISU, STIT og SSSR trommer inn til internasjonal fest i arktisk bakgrunn. Fucking Far North Party er klar for avdukning.

- Dette er første gang så mange studentforeninger har gått sammen om å lage til et festopplegg, forteller en ivrig internasjonalt ansvarlig i NSU, Susan Fay Kelly.

Representantene for de fire aktuelle foreningene, Maria Mikkelsen (SSSR), Anastassia Leonenko (ISU), Andreas Øvringmo (StiT) og Kelly håper festen deres vil trekke så mange studenter som mulig og at opplegget deres vil slå an.

Arktisk festlandskap

- Vi har hele fjerde etasje på Driv, hvor hemsen blir ikledd arktisk dress og får navnet "The Arctic Loft". Også blir det samisk lounge, hvor alle som vil kan komme inn og sitte i lavvo og nyte samisk musikk, kanskje ta seg en joik, forteller festkomiteen. Selve hovedrommet i fjerde etasje vil også dekoreres i arktisk stil, forsikrer firkløveret, som har hatt to-tre ukers planlegging.

Øvringmo håper de internasjonale studentene fra Høyskolen vil vise seg på festen og at norske studenter generelt blir bedre integrert med de internasjonale studentene.

- Festen er også en del av visjonen bak integrasjonsprogrammet for internasjonale studenter, påpeker Kelly.

- Den gikk ut på å samle flere studentforeninger til å gå sammen om å legge opp arrangementer for bedre å integrere norske og internasjonale studenter, forklarer hun.

Kulturell flora

Festen, "Fucking Far North Party", har et skreddersydd program for vellykket integrering. Festkomiteen lover internasjonalt moteshow, hvor det blir visning av ulike lands nasjonaldrakter, i form av catwalkvisning. Litt senere på kvelden kan spillekåte musikere delta på jamsession "open mic", før festen inntar friere former til langt på natt. Rundt midnatt vil det dessuten kunngjøres hvem som kan gå hjem som mr. og mrs. International.

Festkomiteen etterlyser modeller til moteoppvisningen, musikere til jammen og frister med billig øl frem til klokken elleve. Det er bare å trekke til Driv lørdag 4.november. Startskuddet går av klokken 20.00. Og det beste av alt: det er fullstendig gratis!

KULTUR Oktoberfest

Feststemte pirater, Jarr!

TEKST: MARIANNE ELOISE STØRSETH
FOTO: KRSTIAN OLAI GUNDERSEN

Den 14.10.06 var det igjen duket for oktoberfest. Årets tema var Karibien, og de ni hundre billettene ble utsolgt en uke i forkant.

Forventningene var store da vi ikledd piratkostymer ankom oktoberfesten den14. Vi var veldig spente på hva studentene ved det medisinske fakultetet hadde stellt istand. Folk hadde snakket om oktoberfesten og planlagt kostymet i flere uker før den store dagen kom. Lekebutikkene rundt i Tromsø by har nok aldri vært utsolgt for sverd før, og det var tydelig at pirater hadde vært og plyndra de fleste butikkene for utstyr. De 900 billettene ble raskt revet bort en uke før festen. Dette tydet på at mange hadde et behov for å slippe løs sin indre pirat. Vi hang fra oss klærne ved inngangen der det var arrangert et slags garderobesystem. På veggene hang det flere plakater med piratvitser og oppfordringer til gjestene. Et enormt "gratulerer" stempel markerte vår tilhørighet på den sorte skute. En diger oransje landkrabbe med et menneske inni gav oss en smakebit på hva som var i vente. Gardinene ble trukket til side, og en helt ny verden åpenbarte seg. Vi befant oss nemlig i karibien. Lysgården var forvandlet til et eneste stort dansegulv.

Et paradis for de danseglade

Stemningen var på topp helt fra start, og de store mengdene med alkohol bidro nok til at såpass mange danset. Flørtefaktoren var veldig høy, og verken gutter eller jenter fikk ha rumpa si i fred. Det var veldig trangt, men var du heldig kunne du følge etter et menneskelig piratflagg eller en planke. Disse breie utkledde brøytet seg gjennom folkemengden, og sørget for at vi fikk en trygg vei til baren. Det var nemlig litt farlig å gå på gulvet, ettersom det virket som om gulvet hadde fått servert mer alkohol enn gjestene. Det var dessverre en heftig kø til toalettet, noe som førte til flere sure miner og tilnærma sprengte urinblærer. Noe av grunnen til den umenneskelige ventetiden var nok fordi det var en del mannlige pirater som også trengte jentetoalettet. Med en billettpris på 80kr, og ølpris for 40kr halvliteren, burde dette bidra til overskuddet til de veldedige formål.

Kreative kostymer

De aller fleste piratene ble inspirert av kjuttavika, med stripete t-skjorte, skaut på hodet, og korte piratbukser. Noen skilte seg ut, og det fantes bl.a en krutt-tønne, Pippi Langstrømpe, flere palmer og pappegøyer, en drueklase, en apekatt og en kanonkule. En pirathatt på 1 kvadrattmeter var definitivt kveldens største og heftigste hatt. Det var en pirat-taxi som danset, og han hadde på seg et papppanser til en BMW. De som vant kostymekonkuransen, var et par mørke kannibaler som hadde tatt en pirat til fange. Fangen deres var bekvemmelig bundet fast i armer og ben på en grillstang, og ble båret dinglende rundt i lokalet.

Den frekke krutt-tønne

Noen av oss ankom karribien med forhåpninger om å treffe en Jack Sparrow kopi, men bare noen få fikk gleden av å treffe ham. Andre derimot ble skjekket opp av en krutt-tønne, som lurte på om noen var interesert i å se på kikkerten hans. Vi så bort i skrekk om hva han ville dra opp fra buksa si, men til vår lettelse var det bare en uskyldig kikkert. Et par pirater ble tydeligvis inspirert av en kiste fylt med gullkondomer, og de kunne ikke vente til de kom hjem. Gjestene fikk gleden av å se et skuespill som fant sted i trappa ned til dansegulvet. De sivile borgere av karibien tok et oppgjør mot de slemme piratene.

På tide å sakke akterut

Man blir jo lei av å fekte med plastsverd og løpe rundt å si "jarrrr!", og da er det godt å sitte ned litt. Vi fikk kapret et av de eneste bordene i lokalet, og fikk god underholdning av de kreative påfunnene som omgav oss.

Dette var en hyggelig kveld for de danseglade gjestene, men da alkoholmeteret sa stopp, og sulten meldte seg, var det på tide å stille seg i taxikø. Etter 40 minutter i et kaldt piratkostyme kom endelig taxien vår, og da gjaldt det bare å løpe og sette seg inn før den sinte gjengen med frustrerte pirater kom etter oss. Det virket som om pirat-testosteronet tok litt overhånd for et par i køen, fordi de bestemte seg for å sloss om plassen. Det ble ordnet opp mellom dem med et smil og et blinkende plastsverd til 49 kr. Temaet var for så vidt vellykket og lett gjennomførbart, uten at det trengte å bli en kostbar affære. Noen var skuffet over kvelden, og fikk assosiasjoner med "Strøket" bare at gjestene var pirater. Andre synes nok at dette var den beste festen noensinne. Uansett hva man måtte mene om kvelden, er det sjeldent at det samles så mange falske pirater på et sted. For de fleste var det en begivenhet som var verdt å få med seg, og for de som er uenige, så var det i hvert fall ikke bortkastet. Deres innsats som pirater for en kveld, vil komme de trengende til gode.

KULTUR Pirater på svartebørsen

Oktoberfest på svartebørsen

TEKST: BENEDIKTE AAS
ILLUSTRASJON: MARIANNE ELOISE STØRSETH

Årets Oktoberfest ble raskt utsolgt og var en suksess. I ettertid viser det seg at svartebørshaier kan ha solgt store deler av billettene til overpris.

Billettene til årets Oktoberfest ble utsolgt en uke i forveien. Arrangørene er fornøyde med en utsolgt fest, men i ettertid viser det seg at en stor del av billettene har blitt solgt på svartebørsen. En god del billetter, som ordinært kostet 80 og 100 kroner, skal ha blitt kjøpt opp av svartebørshaier og solgt videre for opp til 250 kroner per stykk.

Ville tilstander

Dima Emelianov ønsket å kjøpe billetter til Oktoberfesten, men var for sent ute. Noen dager før festen ble han tilbudt billetter på svartebørsen.

-Jeg ble tilbudt billetter til 200 kroner per billett. Jeg syntes det ble litt for dyrt, derfor kjøpte jeg dem ikke. Min oppfatning er at det var ganske ville tilstander rundt billettsalget. Det lå billetter på svartebørsen flere steder, opp til 200-250 kroner per stykk, forteller Emelianov.

Leder for årets Oktoberfest, Henning W. Andresen, har ikke hørt noe om salg av billetter på svartebørsen.

-Vi ble tidlig utsolgt for billetter, en uke før festen var det ingen billetter igjen. Vi har ikke hatt noen mistanke om svartebørssalg, for det var ingen som kjøpte inn store mengder billetter da vi solgte dem. Det var selvfølgelig noen som kjøpte til vennene sine, men ikke noe merkbart mistenkelig, forteller Andresen.

Ikke noe mistenkelig

Hva mener dere som arrangører om at det skal ha blitt solgt billetter på svartebørsen?

-Hvis det er tilfelle at det ble solgt billetter på svartebørsen, er det trist. Det er ikke noe positivt med svartebørsen, at noen må betale mer enn andre for å delta på festen. Dette vil vi ikke ha noe av, sier Andresen.

Arrangørene av årets fest la ikke merke til noen mistenkelige aktiviteter i forbindelse med festen.

-Vi la ikke merke til noe salg utenfor inngangen av festen. Vi vet ikke hva som kan ha skjedd, men en ting som er sikkert er at arrangørene av festen ikke har solgt billetter til en dyrere pris, legger Andresen til.
Emelianov mener mesteparten av svartebørssalget foregikk på internett.

- Jeg observerte at det lå billetter for salg på "Markedet" på universitetets nettsider, forteller han.

En tankevekker

Det er usikkert hvor mange billetter som skal ha blitt solgt på svartebørsen.

- Jeg vet ikke hvor mange billetter som skal ha blitt kjøpt inn, men det virket som en god del. Mitt inntrykk er at over alt hvor man snudde seg, kunne man få kjøpt billetter på svartebørsen, sier Emelianov.

Andresen sier svartebørssalget er en tankevekker til neste års Oktoberfest.

- Neste år er det et nytt kull som skal arrangere festen. Vi vil gjøre dem klar over årets situasjon. Svartebørs-miljøet blir attraktivt når billettene selges ut så fort, og Oktoberfesten har blitt veldig populær. Til neste år bør kjøperne prøve å kjøpe billetter tidlig, slik at de kommer svartebørshaiene i forkjøpet. Det er dessverre vanskelig å kontrollere svartebørsen, men man kan eventuelt begrense salget av billetter til hver enkelt person, sier Andresen, og legger til:
- Til tross for disse ryktene, ble det en super fest med fullt hus!

Svartebørs i praksis:

Svartebørssalg av billetter betyr at man videreselger billetter for høyere pris enn hva arrangørene selger dem for. På svartebørsen kan man selge billetter enten over internett og gjennom annonsering i avisa, eller i direkte tilknytning til et arrangement.

En såkalt svartebørshai blir gjerne fremstilt som en proff luring som tjener gode penger på å videreselge billetter til desperate kjøpere. Svartebørssalg er lite populært, spesielt siden svartebørsen ofte er organisert og kun kommer et fåtall til gode. Når svartebørshaiene kjøper opp store deler av billetter til et arrangement, blir billettene kun tilgjengelig for de som er villige til å punge ut mer enn den fastsatte prisen.

I Norge fins det ikke noe forbud mot salg av billetter på svartebørsen, selv om denne typen slesk aktivitet blir uglesett av de fleste. Mange kulturarrangementer setter forhåndsregler ved salg av billetter for å unngå svartebørshaier.
Tidligere i år fremmet Kultur- og Kirkedepartementet et forslag om forbud mot å selge billetter på svartebørsen. Gjennom et forbud mot overprising av billetter vil kultur- og idrettsarrangementer bli mer tilgjengelig for alle.

Et lovforbud vil ikke innebære at svartebørssalg blir straffbart. Forbudet vil hovedsakelig være der for at politiet skal kunne stoppe svartebørshaier, og for at folk skal bli klar over at det er ulovlig å kjøpe og selge billetter på svartebørsen.

Danmark har en liknende lov som den som er foreslått i Norge. Erfaringene i Danmark er positive, og svartebørsmarkedet har blitt redusert betraktelig etter at loven trådde i kraft.

KULTUR Arbeidslivet

Livet etter studiene

GODE RÅD: Velg studier ut i fra interesse: mene r Trine Deichmann-Sørensen

TEKST: INGA MARIE HOLST
FOTO: KJELL STURE JOHANSEN

- Det gjelder å være i stand til å bruke kunnskapen man har, sier seniorforsker Trine Deichman-Sørensen. Hun var én av fire foredragsholdere som deltok på Arbeidslivsdagen 26. oktober. Sammen med 20 bedrifter skulle de gjøre studentene klokere på livet etter studiene.

Avstanden fra lesesal til arbeidsplass kan virke stor. Dessuten får vel ikke akademikere jobb?

Karrieresenteret vil gjøre avstanden mellom universitet og arbeidsliv mindre, og slik gjøre det lettere å få jobb etter endt studietid. Som et ledd i dette arrangerte de for første gang Arbeidslivsdagen, og satser på å gjøre det til en årlig tradisjon.

Talent foran kvalifikasjoner

Seniorforsker Trine Deichman-Sørensen har forsket på overgangen mellom utdanning og arbeidsliv, og mener at noe av det viktigste er å være i stand til å omsette kunnskapen en har, slik at den kan brukes praktisk.
- Vi ser et samfunn og et arbeidsliv i rask endring. Dynamikk og selvstendighet er viktige stikkord for alle ansatte, påpeker Sørensen.

- Slike egenskaper er nøkkelegenskaper. Forskningsresultatene viser dessuten en tendens til at arbeidsgivere legger større vekt på personlige egenskaper enn på formalkunnskap. At arbeidsgiver fornemmer talent i kandidaten er viktigere enn hvilke fag den har studert. Karakterer ser imidlertid ut til å spille en rolle: Arbeidsgiver oppfatter dem gjerne som en indikasjon på kandidatens generelle læringsevne – et tegn på talent, forteller forskeren.

Stilling uten stillingsinstruks

De aller færreste er ferdig kvalifisert ved start i ny jobb. Etter ansettelse starter det en lengre prosess Sørensen kaller selvkvalifisering. Gjennom selvkvalifiseringen lærer den nyansatte jobben sin, men den *definerer* den også. Forskningen viser at de som er i stand til å bruke kunnskapene sine allsidig, også de uformelle kunnskapene, opplever den glatteste overgangen til arbeidslivet.

- Ofte finnes det ingen stillingsinstruks. Denne skapes og gjenskapes i samarbeid med arbeidsgiver. Da gjelder det å kunne se muligheter framfor begrensninger, å se nye måter ens kunnskaper kan tas i bruk.

En litteraturviter trekkes frem som eksempel. Hun fikk jobb i kommunen, i en avdeling som hadde revisjon som generelt arbeidsområde. Langt fra hennes felt, skulle en tro. Men etter hvert tilegnet hun seg et ansvarsområde knyttet til kursvirksomhet, kompetanseheving og veiledning og fikk bruke faget sitt på nye og utfordrende måter. Litteraturen hadde gitt henne god menneskekunnskap, og hun var flink til å lese symboler og situasjoner. I utgangspunktet hadde hun ønsket seg noe annet, men hun endte opp med å betrakte stillingen som en drømmejobb.

Studér det du vil – men lær det godt

Det viktigste er altså ikke *hva* du studerer – kanskje en lettelse for mange i en stadig mer karriererettet studiehverdag. Deichman-Sørensens forskning viste at all utdannelse kan være relevant, bare en selv er innstilt på å tilpasse seg.

Betyr dette at du bare kan daffe deg gjennom universitetet, pugge litt til eksamen og satse på et innovativt image etterpå?

- Nei, på ingen måte. For det som kreves i dag er kunnskap, bred kunnskap. Du må kunne faget ditt ut og inn, for det er slik du blir i stand til å bruke det i mange forskjellige sammenhenger. Og kunnskap får man definitivt mest av om en engasjerer seg i det en lærer. Å velge studie etter sannsynlighet for jobb, ikke ut ifra interesse, blir da å gjøre seg selv en bjørnetjeneste. Rett og slett fordi du lærer mer, mindre hvis du ikke er oppriktig interessert.
- Hva tror du at du lærer mest av? Å studere noe for din arbeidsgivers skyld, eller for noe du selv er opptatt og engasjert i? spør Sørensen retorisk.

Selvrespekt

Organisasjonskonsulent Hanne-Ma Markussen snakket også om å gjøre det en selv vil, men fokuserte på *hvordan* en kan oppnå det en har lyst til å gjøre. Hun har tidligere vært kursholder ved universitetets traineeordning, et kurs som skal hjelpe ferdigutdannede studenter ut i jobb. Traineeordninga ble gjennomført for første gang i vår, og etter endt kurs fikk ni av ti kandidater jobb. Hun håper universitetet har mulighet til å gjennomføre dette igjen våren 2007.

- Ha mot til å ta deg selv på alvor. Tenk på deg selv som unik!

Selvrespekt er et viktig stikkord for Markussen. Lytt til hva du vil gjøre, og stol på det du kan. Hun vil anbefale alle å lage en karriereplan. Det høres kanskje skummelt ut, men det skal rett og slett tvinge deg selv til å bli klar over hva du vil gjøre. For her skal du skrive ned forkjellige alternativer til hva du ønsker å holde på med, samt hvilke personlige egenskaper og ytre faktorer som kan være til hjelp og til hinder for å oppnå dette. Grunnen til at du skal skrive dette ned, er at de ordene du skriver ned veier tyngre enn dem du tenker.

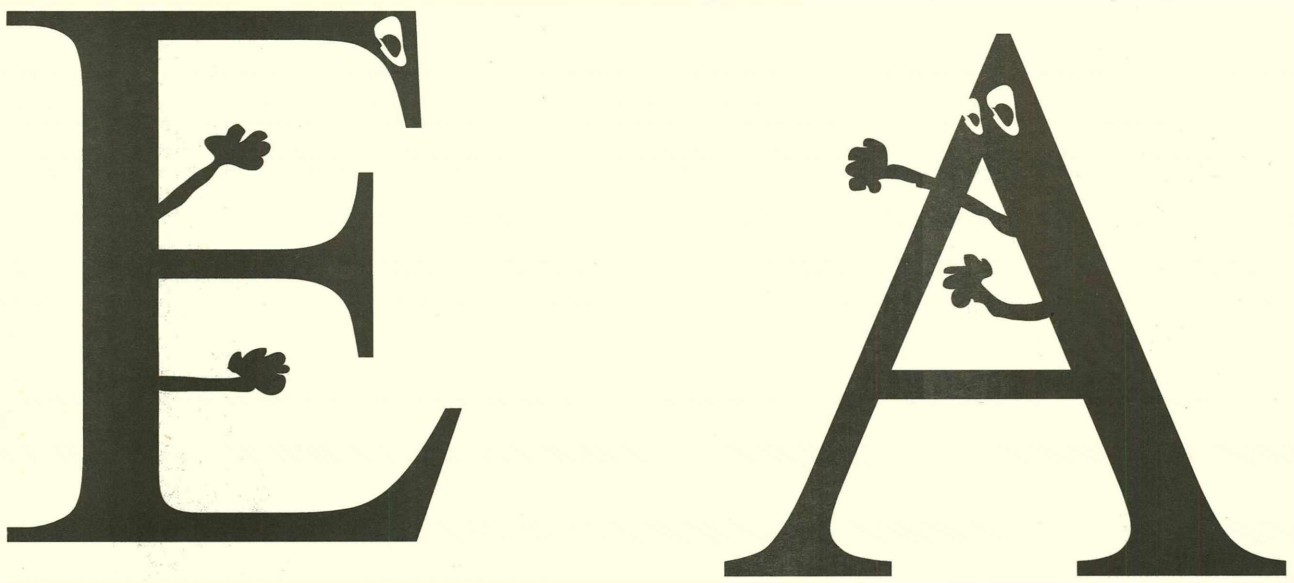
- Det kan være vanskelig å lage en plan for seg selv, spesielt fordi en da tvinges til å velge noe *bort*. Men det gir deg mulighet til å oppnå de målene som står igjen, avslutter Markussen.

Hva er Karrieresenteret ved UiTø?

Bistår studenter i overgangen fra studier til arbeidsliv og tilbyr:
-Individuell veiledning i forhold til jobbmuligheter og karrierevalg
-Jobbsøkerkurs
-Bedriftspresentasjoner
-Har kontor i adminstrasjonsbygget
Mer info:
http://uit.no/karrieresenteret

KULTUR Bokduell

Trenger vi kosmopolitikk?

Askild Gjerstad, en liberal sosialist og Jonas Eilertsen, en sosial liberaler, diskuterer Halvor Finess Trettvoll og Thomas Hylland Eriksens siste bok Kosmopolitikk .

JE: Jeg var veldig glad for en slik bok. Vi trenger en optimistisk politisk visjon for det 21.århundret. Boka er lettfattet og kort, men det er imponerende hvor mange områder de kommer inn på. Vi trenger en mer optimistisk visjon for en globalisert verden. Som de sier i innledningen: "Å være mot globalisering er som å være mot Golfstrømmen". Hva synes du om dette utsagnet?

AG: Den setninga er for upresis, det er ei uheldig forenkling å framstilla det som om alle globaliseringprosessane er ustoppelege. Når det er sagt, eg er einig i at dette bokprosjektet er viktig: Etter 11.september har den internasjonale politiske litteraturen blitt sterkt dominert av spørsmålet om korleis dei liberale demokratia skal møta utfordringa frå Islam. Det er forfriskande med eit større, meir visjonært prosjekt enn det Islam-debatten som oftast legg til rette for.

JE: Ja, det mangler ikke på visjoner i boka. Miljø, overnasjonalitet, fattigdomsproblemer, migrasjon, kulturradikalisme, nytt sosialdemokrati og livskvalitet har alle fått viet et kapittel. Jeg har spesielt lyst til å trekke fram kapitlet om en bekymringsdrevet politikk, det vil si at frykten hele tiden står i sentrum for media og politikken. Sars har kostet 800 menneskeliv på global basis, til sammenligning dør over 10 millioner mennesker hvert eneste år i Afrika, Sør-Amerika og Asia av malaria, turberkulose og AIDS uten at det får en eneste avis til å rydde forsiden. Jeg vet ikke hvor mange forsider i Dagbladet og VG som har blitt brukt på Sars og Miltbrann.

AG: Heilt einig! Den irrasjonelle frykten som legg premissane for forsvars- og sikkerhetspolitikken, er ein langt større trussel mot vestlege, liberale demokrati enn Al Quida nokonsinne kan bli. Samtidig synes eg ikkje forfattarane er grundige og truverdige nok i sin politiske analyse i fleire av dei andre kapitla. Til dømes er drøftinga av dei viktige globale institusjonane WTO, verdsbanken, IMF og (tildels) FN svært mangelfull. Kvifor stiller ikkje forfattarane i langt større grad spørsmål ved kven som sit på makta i WTO, verdsbanken og IMF, og kven som tenar på at dei fungerer som idag? Sjølv om noko av svaret ligg i at denne boka berre har 175 små sider, er det ingen tvil om at ein kosmopolitisk visjon utan eit tydeleg maktperspektiv alltid vera naiv.

JE: Kosmopolitikkens svar er jo mer overnasjonalitet og bygge opp et verdensdemokrati. Forfatterene er verdensføderalister! De angriper nordmenns trang til grensesetting og vil bygge ned grenser for dermed kunne skape nye institusjoner for en ny verdensorden. De ser at nasjonalstaten på mange områder er utilstrekkelig og har utspilt sin rolle. Dette ligger litt frem i tid, dermed blir den realistiske løsninga på kort sikt å støtte regionale tilslutninger som den Afrikanske Union eller den Europeiske Union. Det er spennende tanker de har rundt oljeformuen til Norge og global solidaritet. Solidaritet bør ikke stoppes av nasjonalstatens grenser!

AG: No synes eg du forenklar synspunkta deira, både synet dei har på verdsdemokrati og på EU er meir nyansert enn du får det til å høyras ut. Uansett, det største problemet med boka er: Forfattarane meiner at kosmopolitten mellom anna er solidarisk, opptatt av miljø, interessert i bistandspolitikk, opptatt av livskvalitet (framfor levestandard) og pluralistisk innstilt i innvandringpolitikken. Eg trur mange unge politisk interesserte frå dei fleste politiske miljø (-FrP og muligens Høgre) vil kunne slutta seg til alle desse verdiane, dette hindrar ikkje at me vil vera ueinige i den praktiske politikken. Forfattarane drøftar ikkje grundig nok dei viktige motsetnadane innanfor til dømes miljø- eller solidaritespolitikk, dette gjer at dei framstiller desse politiske områda i ei forenkla form. Eit sterkare makt- og kjønnsperspektiv i boka, ville ha tydeleggjort at også kosmopolitten står ovanfor svært vanskelege val i den globaliserte tidsalderen.

JE: Om bare kosmopolitten hadde vært den dominerende personen i samfunnsdebatten! Den blir dessverre altfor monopolisert av 68-ere, låst inne i et gammeldags virkelighetsbilde. Et eksempel er norsk EU-debatt som handler om vi skal være med eller ikke. I realiteten er vi jo nesten medlemmer, debatten burde heller handle om hvordan fremtidens Europa skal se ut! Bokas formål er å utfordre dette klassiske hegemoniet til 68erne. Selv om den kunne vært lengre og jeg ikke er enig i alle konklusjonene, er det en bok som utfordrer våre samfunnsperspektiver og ser ting på en annen måte, og det trengs!

Kultur-kommentaren

Kulturkos i mørketida

Tromsø går mot det store ukjente mørket. Som gode gamle Star Trek's voyager-romskip spinner ut i verdensrommet – som en hobbit snikende inn i dragens hule - går Tromsøs befolkning en ny vinternatt i møte. I den mørke tiden som kommer kan det være lurt å ta seg noen forholdsregler for unngå tungtsinn og motløshet. Gode bøker, god musikk eller en intelligent film kan holde tankene i gang, i solens manglende tilstedeværelse. Vi får søke oss bort i kinokvelder, middager med venner og dypsindige diskusjoner over en pils som vil holde høyere temperatur enn rimet på bilen. Når temperaturen kryper mot russisk bikkjerompe i Sibir kan vi endelig med god samvittighet gjemme oss innendørs!

Alt er forøvrig fryd og gammen. Nå nylig har TIL snodd seg unna mørket som truet med å senke seg over dem. Som Jesus har de veltet stenen og kommet seg ut nedrykkets hule. Støtt opp om lokallaget til Tromsø!

Fremover skjer det mye i Tromsø som er verdt å få med seg. Særlig på teaterfronten. Det settes opp stykker av Ibsen flere ganger i løpet av november og vi kan kose oss med det nordnorske særpreget i juleforestillingen "Kunsten å kverke en kjerring".
Anbefales.

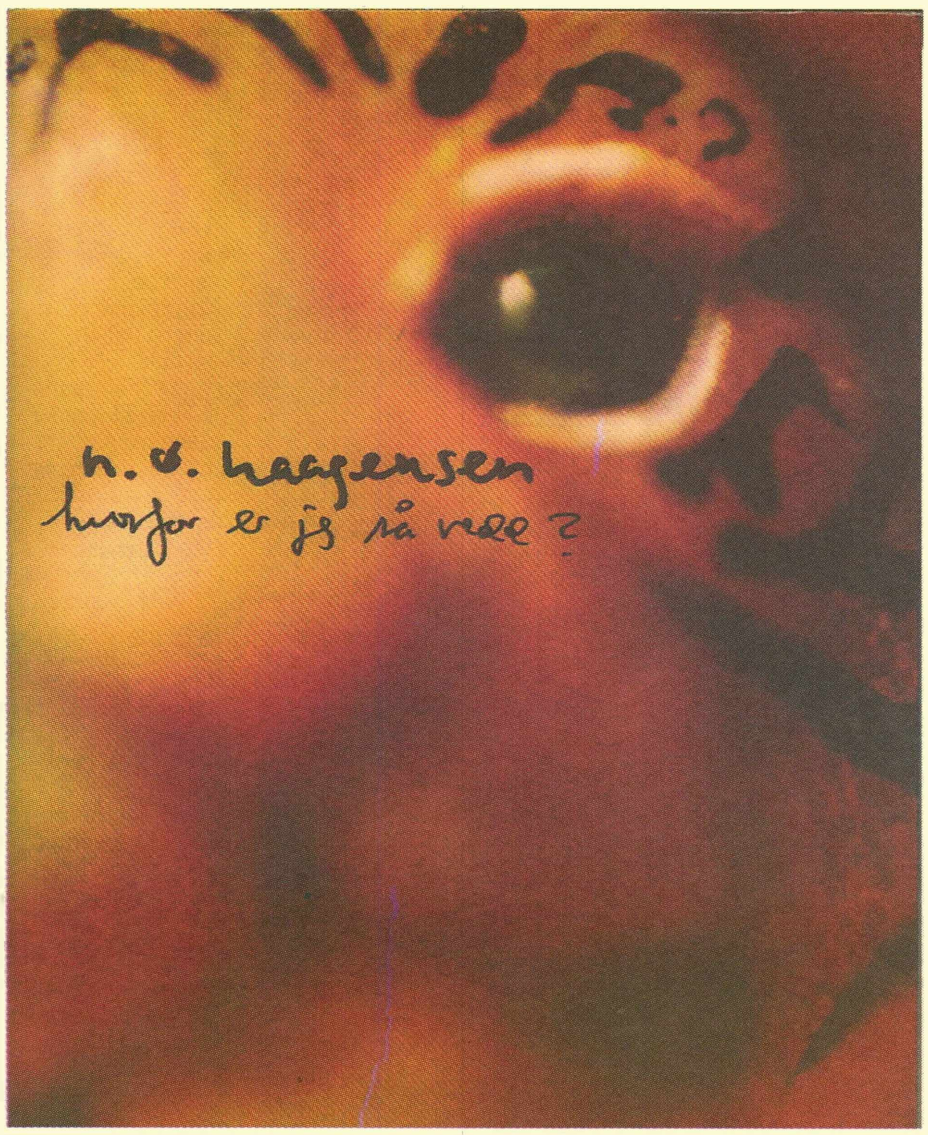
-Men, sier du.
-Teater er jo like maskulint som Leonardo DiCaprio i ballettkjole!
Joa. Helt enig. Gutta må nok loves både gull og greencard til trusa for å bli med på slikt! Så i den anledning vil jeg anbefale en bok jeg som mann har satt pris på å lese: "Ekte mannfolk spiser ikke klisj" – finnes på antikvariater og bruktbokhandlere på nettet. I skrivende stund humrer jeg over buddha-lignende og evig abstrakte sannheter som Morgan Kanes kommentar til hva den beste egenskapen med kvinner var: "At lårene møtes helt oppe". En bok som vil gro hår på brystet til den mest fortapte metroseksuelle. Måtte mannskultur spire i sitt passende element, der menn hugger ved og holder kjeft uansett hvor kaldt det er!

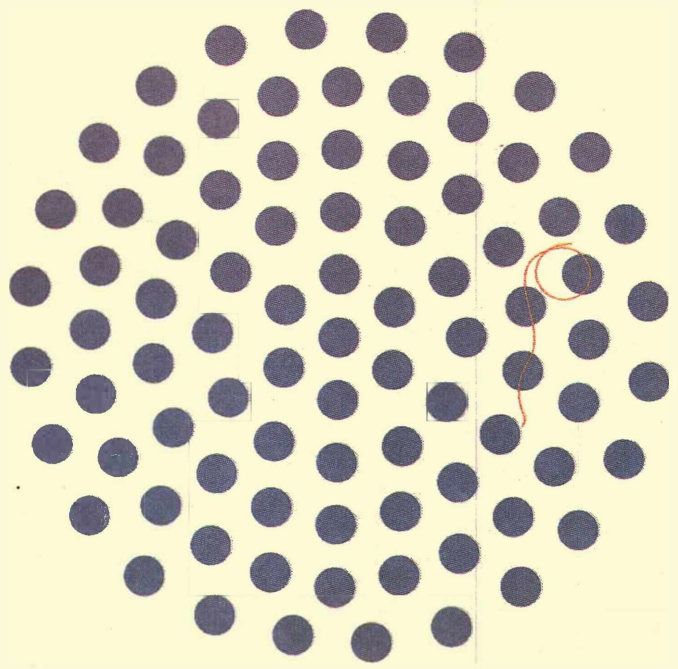
Fra 9 – 14.november er det Barentsdagene. Fokus på nordområdende og ungdom! Her kan man jo faktisk lære noe.. fordi som er mer underholdende anlagt har vi Honningsvågrevyen, som finner sted 24-25 nov. Det kan man jo heller ikke gå glipp av! Med så mye tøft å finne på i mørketiden så vil den sannsynligvis forsvinne fortere enn et ubrukt ris i en finsk sauna.
Vi sees i solariumet! Bedre med fake sol enn ingen sol!

SIMON OSEN

KULTUR Lyrikk

Poetiske perfeksjoner

Krattet på badet

Einar Økland

"fra bøkene, fra bøkene om bøkene, fra tidsskrifter og aviser, fra pulten, fra den nødvendige orden" (Nils-Øivind Haagensen, s. 71, *Hvorfor er jeg så redd?*)

Han ville seie noko som blei hugsa, det var berre så vanskeleg å seie det så kortfatta og så lenge som det trongst. (Einar Økland, s. 73, *Krattet på badet*)

Jeg er hals over hode forelsket i Nils-Øivind Haagensen. OK, så er jeg kanskje ikke det, ikke egentlig, men jeg er hals over hode forelsket i alt han skriver, jeg vil ikke gjøre annet enn å tegne et stort rødt hjerte med initialene hans i over hele denne siden, og aller helst vil jeg holde hele forfatterskapet for meg selv. Derfor passer det så bra at Haagensens nye bok, *Hvorfor er jeg så redd?*, ser ut som en hemmelighet, baksiden er nesten blank og forsiden er et nærbilde av en plastmugge, med forfatternavn og boktittel i håndskrift og en diskré Tiden-logo nederst i høyre hjørne. Diktene inni føles litt som hemmeligheter de også, selv om de er stilistisk kjent for dem av oss som har lest andre av Haagensens bøker (uten at det dermed på noen som helst måte er kjedelig), er det samtidig noe nytt der, noe uidentifiserbart forskjellig fra de tidligere bøkene, og da særlig Adressebøkene.

Diktene er lengre nå, kanskje fordi de ikke lenger kan oppsummeres med "jenta mi (som ikke er mi lenger)", det virker også som om det ligger mer i dem nå, mer enn den ene kjærligheten, nå er det så mye mer som kan elskes (og hates og fryktes og huskes og glemmes og mimres og snakkes om)

Det er noe enkelt over diktene til Haagensen, noe uanstrengt, de gir en følelse av at han har satt seg foran datamaskinen for å skrive noe, disse diktene, og så kommer de bare. Setninger som er så enkle at du kunne tenkt dem helt selv - ikke dypt og vanskelig og dikt som dikt skal være - men samtidig så poetiske at de gjemmer seg et sted inni deg, at de bare dukker opp en gang i blant og muntrer deg opp eller gjør deg mer deprimert, alt ettersom, og det er nesten så man kan bli sjalu på Haagensens skriveevner, nesten så han burde ha gitt boka tittelen "Hvorfor er jeg så flink?", men samtidig blir man glad - lykkelig - av å lese diktene, og da gjør det ingenting, da er de bare fine å ha. Det er en strålende gjensynsglede i linjene, mellom dem, av tingene du tenkte og ting du har sagt, alt du er og alt du vil være, alt Haagensens jeg er og alt han vil være, og det er vakkert og fint.

Og Haagensen gir meg lyst til å skrive selv, gir meg muligheter til å gjøre noe med setningene mine, endrer måten jeg puster på (jeg puster i takt med linjene i diktene jeg leser og noe i Haagensens måte å skrive på passer til måten jeg puster) jeg roes ned og jages opp, samtidig, jeg vil sitte stille, nyte verden og min eksistens i den, samtidig som jeg vil skape noe, gjøre noe stort, skrive noe - jeg vil gjøre noe stort og være noe stort og bli noe stort og jeg vil skylde på Haagensen for alt det.

Om Nils-Øivind Haagensens forfatterkarriere er i riktig alder til at jeg kan forelske meg i den, så er Einar Øklands forfatterkarriere gammel nok til å være faren min. De bakerste sidene - tre av dem, faktisk - i *Krattet på badet* brukes til en liste over Einar Øklands verker til nå, i tillegg kommer en side til med en liste på 13 priser han er blitt tildelt, og nettopp derfor føles det som en form for galskap at undertegnede, som stort sett bare har hørt om Økland, i det hele tatt skal forsøke å skrive noe om denne boka, som visstnok er den 74. i rekken. Man skal ikke anmelde slike folk, man skal sette seg ved føttene deres og håpe man lærer noe.

Einar Øklands dikt er gode, og om jeg hadde gitt meg selv tid - og om jeg hadde gitt meg selv lyst - kunne det ha vært fremragende å analysere dem, men det er dikt som krever analyse, som krever at du leser dem med ettertanke. De er ikke som Haagensens dikt, som sniker seg inn og blir sittende fast og tvinger deg til å tenke på dem lenge etter at du tror du er ferdig med dem; dette er krevende dikt, men samtidig er det også dikt som vil gi deg minst like mye tilbake om du først gir dem litt tid (de er med andre ord som foreleserne du elsket å ha med en gang eksamen er over). Haagensens diktsamling kan plukkes opp og leses i litt tilfeldig mens du venter på bussen, Øklands krever et glass rødvin og en god lenestol.

Øklands dikt er dikt slik du kjenner det fra ungdomsskolen og videregående, de er gode - kjempegode, fantastiske, en lang rekke adjektiver som ikke betyr noe om du ikke allerede liker poesi - men de krever noe av deg, de er kanskje ikke elitistiske, men de er ikke redde for å bli oppfattet slik ("om noen tror jeg er arrogant er det deres problem") Det er ikke de jeg ville brukt om jeg skulle overbevise noen om å lese mer poesi, da er det enklere med Haagensen, og det høres ut som en fornærmelse mot en eller begge forfatterne, men det er det ikke, de er bare forskjellige. Og det er så langt fra Øklands feil at han virker å komme noe uheldig ut i sammenligningen, man må nok heller skylde på anmelderens uforbederlige forelskelse i alt Haagensen skriver.

Så la det være soleklart: Jeg hadde aldri lest noe av Økland før, og denne boka fungerte utmerket som introduksjon, den gjorde at jeg vil lese mer av Øklands verker, jeg skal lese mer, før eller senere, det var bare det at akkurat nå var et uheldig tidspunkt.

SIRI GASKI

KULTUR

plate

Ralphern rølper videre

RALPH MYERZ AND THE JACK HERREN BAND
SHARP KNIVES, LOADED GUNS
EMI (2006)

Erlend Sellevold, Tarjei Strøm og Thomas Løhnheim kjører sin halvsofte stil med en komfortabel selvtillit. De har definitivt funnet nisjen sin. Chillout er en definisjon de har sagt seg uvillige med i fortiden, men tro meg: Dette er chillout!

En sterk skive! Ralph Myerz og The Jack Herren band utvikler sitt karakteristiske lydbilde til nye høyder. Stilen er avslappet, lekende og jazzy. I tempo veksles det mellom risikabelt rolig og visjonelt aggressiv. Du finner radiohitten "Kill the Dj" aller først på plata som er frisk og velregissert. Er det denne låten de sikter til når de i tidligere intervjuer ikke vil beskrives som chillout? Det er den eneste på plata i så fall, og du vil merke at disse gutta har turnert med Røyksopp. Det musikalsktekniske er svært glatt jevnt over gjennom hele plata og tidligere fans vil ikke bli skuffet. Referanser til tidligere utgitte låter ligger som et slør over alt det nye materialet. Ralph Myerz ruller videre.

Kreativt sett er platen ingen ny oppfinnelse av genren, men når uttrykket er så velkomponert og utviklet som vi får høre på denne plata så betyr det ingenting. Det eneste som ligner på å være rustent er noe av stemmematerialet, men hvis du har sett bilder av disse gutta er nødvendigheten av litt rust selvinnlysende. Eksotisk synth og vuggende rytmer venter deg når du kjøper denne plata!

Det er også verdt å nevne at platen er på det nye OpenDisc-teknologien. Noe som betyr at du finner en brennbar live-EP og live-DVD med fullt cover, remikser og masse annet! Ekstra snadder for fansen!

SIMON OSEN

Symfonisk Vamphelvete

VAMP
I FULL SYMFONI
MAJOR (2006)

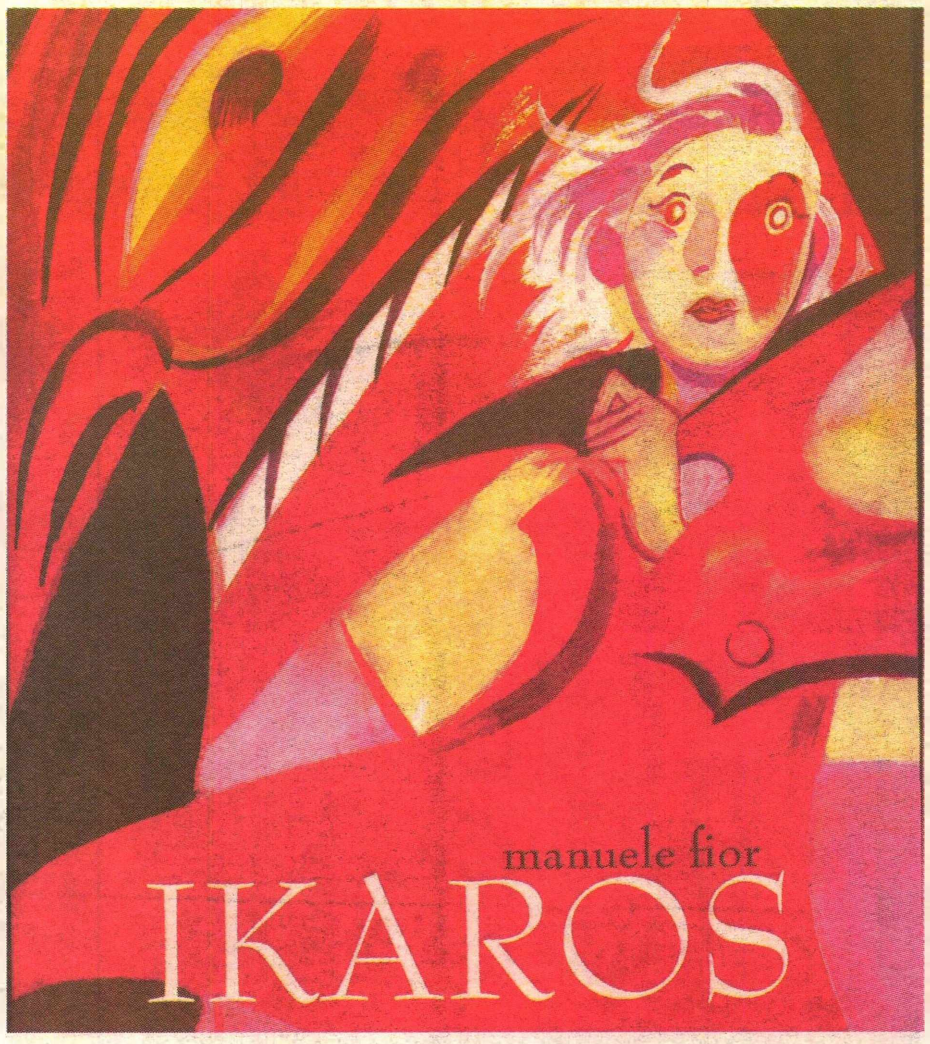
Det begynner å bli flauere og flauere å innrømme at jeg en gang gikk god for et par Vampskiver i platehylla. Det begynte med *Siste Stikk*, men maken til opprakning av et solid musikalsk lydteppe som det Vamp har prestert med deres nye utgivelse, *I Full Symfoni Med Kringkastingsorkesteret*, trodde jeg ikke var mulig. Det er rett og slett tekstilarbeid av rang. Som tidligere Vamplytter føler jeg meg som kasteball i et hav av det som en gang var en rekke flotte viser, men som nå er arrangert i hjel av noe langt større enn det Vamp makter å bære. Selvsagt er det tøft å legge til musikk og stable litt akkorder, leke seg med uttrykket. Ofte har det gått svært bra når andre band har samarbeidet med større ensembler. Det er blant annet Smashing Pumpkins, Metallica og The Beatles gode eksempler på. Men den friheten et symfoniorkester åpner for må en være varsom med. Den åpenbare glippen med denne nyinnspillingen av låter som "Ingeborg", "Sitte å Tenke", "Det e Derfor Eg Synge" og selvsagt Tir n`a Noir (som for øvrig kan gå inn i overkillsamlingen sammen med blant annet "Tears in Heaven", "Everybody Hurts" og "Nothing Else Matters") er at Vamp selv greide å gjøre disse låtene nok. Her har Kringkastingsorkesteret blåst ned de sjarmerende detaljene som før var å finne i de små, men mektige visene. Det forteller samtidig litt om Kringkastingsorkesterets samarbeidsevner. Heldigvis har de klart å la "Våken Drøm" være i fred. Men våken en drøm blir dessverre, med dette, Vamps sorti. Og noen må forresten stoppe kjeften på Vidar Johnsen.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

Trenger du en å snakke med?:
STUDENTPRESTEN
Øvre Lysthus - UiTø - 77644097 / 91342023
http://uit.no/studtjenester/957/ Mail: tor.stranda@adm.uit.no

tegnestrek

En middelhavsseiler

Manuele Fior
Ikaros
Jippi Forlag

Fior er kjent som illustratør i Norge, blant annet i nyhetsmagasinet Ny tid. Men mannen lager tydeligvis også tegneserier. Han har en fri og grov, men samtidig nøyaktig penselføring. Et at de mest originale virkemidlene han bruker, i alle fall i tegneseriesammenheng, er å utelate ytre kontur. Ofte er det ikke kontur overhodet. Han former skikkelsene ved hjelp av skyggeflater, eller han jobber med negativ form. Det er trolig dette som har fått noen anmeldere til å beskrive tegnestilen som utflytende og forvirrende. Mine anmelderkollegaer beskriver også ofte stilen som naivistisk, av for meg, ukjente grunner. Jeg ville kalt dette barnet "ekspressiv minimalisme", og pekt på slektskapet til noen av Picassos tidligste kubistiske bilder, som igjen var inspirert av afrikanske seremonimasker. Det er som om ansiktstrekkene er hugget ut med øks. Slektskapet er spesielt tydelig i én karakter – Professoren – som faktisk entrer scenen idet en av hovedpersonene står og betrakter en maske. Gudene må vite om dette er en bevist referanse eller en tilfeldighet, men å påstå at Picasso er en viktig inspirasjonskilde, en av - om ikke den første - kunstnere som rotet seg bort i tegneserien, tror jeg ikke vil være å trekke det for langt.

Fior er økonomisk, ikke bare med penselstrøk, men også med farger. Jeg har sett mange illustrasjoner av Fior i farger. Han er vanligvis ikke redd for å benytte seg av hele maleskrinet. Det er ikke evnene det står på når han denne gang velger å begrense paletten til svart, hvitt og rødt – et veldig tradisjonelt fargevalg. De første tegneseriene som ble utgitt var i svarthvitt, først fordi trykketeknologien ikke var avansert nok, senere for å spare penger. Men dette er ingen unnskyldning i dag. Faktisk ser man at mange serier som opprinnelig var uten farger, blir fargelagt i forbindelse med nyutgivelser, eller at manga fargelegges for å appellere mer til et europeisk marked. At de har spart på blekket for å spare penger, eventuelt for å finanseire det lukseriøst tykke papiret, nekter jeg å tro. Det kan ha vært et forsøk på å tøyle kunstnerens viltre strek og å lage et helhetlig verk, men jeg mistenker at det er et arbeidsbesparende grep. Farger representerer en egen dimensjon, og er en ekstra utfordring, ikke minst når det ikke bare er ett enkelt, men en serie med bilder. Å jobbe med farger er rett og slett vanskelig. Og det er trist å se at Fior, som hadde hatt alle forutsetninger til å virkelig lage et visuelt mesterverk, feiger ut og velger klisjèrødt og furu-kjøkken-trygge svart.

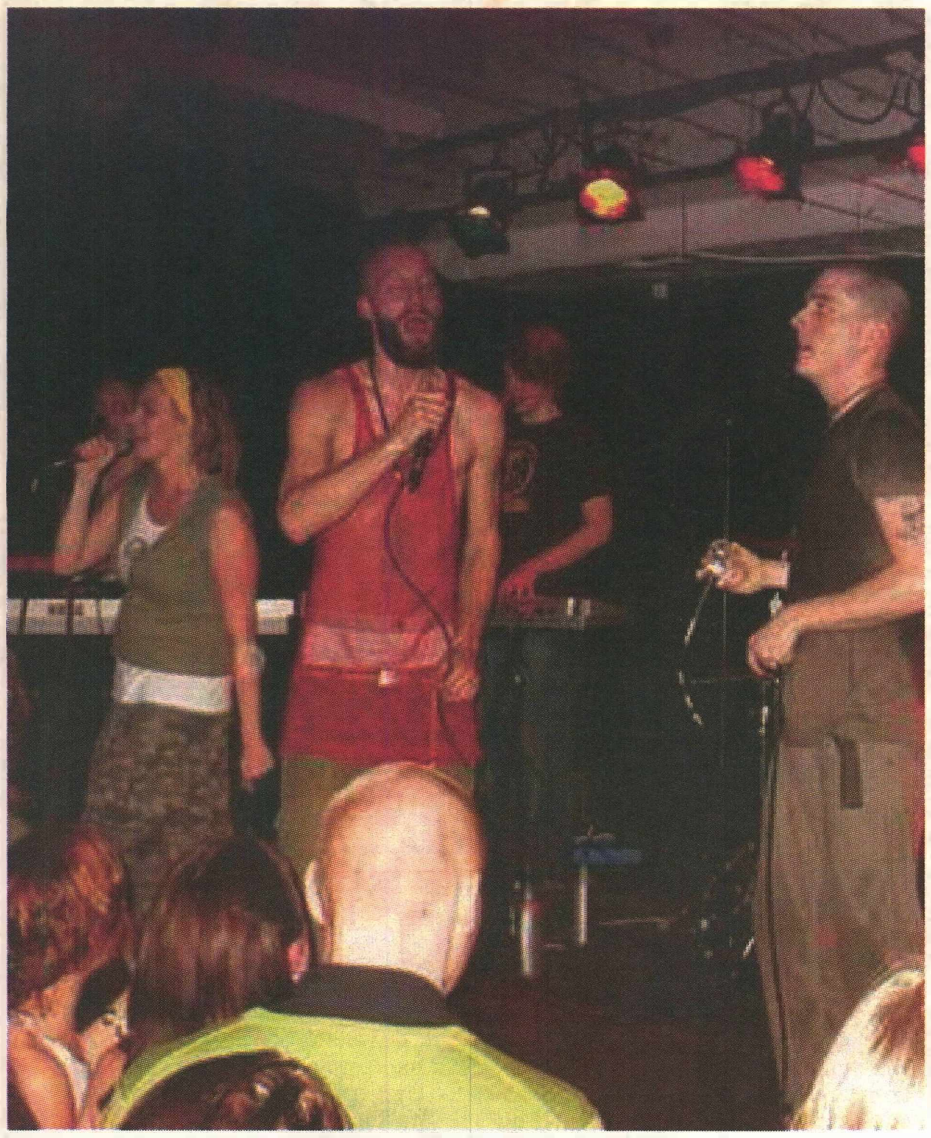
Men tegneserier skal ikke bare se bra ut når du blar igjennom. Det er, og vil alltid være, historien som er det viktigste. Fior kan det å fange stemninger, og å fortelle mye uten ord. Men plottet er tynt. Han sauser sammen en eksistensiell historie som prøver å favne "menneskelige, religiøse og filosofiske problemstillinger" (Kjetil Wold, Aftenbladet) og krydrer med referanser til greske myter og Faust. Resultatet er ikke pent, det er rotete, ujevnt men først og fremst uengasjerende. Man kommer seg gjennom, men sitter igjen med et ekteføIt "hæ?" på leppene, og en følelse av at man heller burde ha lest Kafka. Eller enda bedre: pensum. Denne serienovellen bør behandles som en kunstbok eller en pekebok for barn.

INGVILD BUHAUG

KULTUR

konsert

Tell me what a gwan!

TEKST: JENS O. JENSEN
FOTO: PRESSE

Svenska Akademien gjestet Kulturhuset lørdag 28. oktober. Dro du på Halloweenfesten istedenfor, ja så dreit du deg ut.

Tromsø-Soundsystem dubber kvelden inn med trombone og munnspill på mic`en og gir oss prematur dansefot. Cushion-kollektivet, representert i Tromsø av Per Anders (A.K.A selecta eldfot), har som vanlig tatt deco'n meget alvorlig, Verkstedet oser av karibcool og yes-I-rasta-vibes. Det rör i hop sig til en gyllen kveld.

Ordet på lokalet i forkant av konserten tydet på at mange ikke visste hva de gikk til denne kvelden, så her er litt bakgrunnsinfo for de som enda ikke har haiad det hela: Svenska Akademien har siden debuten i 2001 sluppet fire album. Fra å være et tomannsorkester har de nå blitt åtte. De beveger seg mellom hiphop og roots-reggae og dancehall et sted, og synger på morsmål (Svensk). Ett av bandmedlemmene forteller meg før konserten at inspirasjonen deres ligger i å gi mennesker, "den eneste væren som beveger seg til rytme", muligheten til å møtes i musikkens og rytmenes frie sfære. Og konserten var deretter.

Kveldens høydepunkt entrer scenen ved halv tolv – tiden, overraskende snikksnakkfritt.

Vi varmes opp med no representativ post-Peps Personsk dancehall (spør faren eller mora di hvis de var ml'ere red. anm.), bare for å vise hvor skapet står. Det gromme *maulet* røper at skapet selvfølgelig står i Skaune, hvor all fet Reggae som ikke kommer fra Bodø eller Kingston har sitt opphav, og de som kom fordi de hadde hørt at dette skulle være noe i samme gata som Timbuktu skjønner nesten greia.

Det er hipt som f... og vi skanker for harde livet. GeneralKnas (han med den mørke stemmen) og Sture (han med lyse stemmen) bøster hetta av selv de fjerneste corner-catsene fra de mørkeste krokene i lokalet, mens bandet holder upbeaten steady over det karakteristiske "to korder er nok" –temaet. Alt er happy og Jamaica - irie med et politisk budskap i bunn for dem som skjønner, det ville denne kvelden hovedsakelig si han lange høyrøsta med tattisen helt foran som skrek "Skaune!" mellom hver låt.

Vi blir servert en times hiphopkrydra rootsy ragga session, før de forlater oss høye og tørre, like plutselig som de kom. Hva skjedde? De kommer tilbake og vi puster lettet ut, men leverer et altfor kort ekstranummer. Så var det over og vi rakk bare så vidt å stifte et nytt bekjentskap før dj'ene stepper inn igjen og lander kvelden for oss. To pils til og så husket ingen at klokka skulle stilles fram en time og så var lokalet tomt bortsett fra noen stoka corner cats som hadde oppdaga et nytt band..

Navnesøstrenes turnefinale

TEKST: VICTOR EMANUEL SANDEN OG HEIDI RIORDAN
FOTO: VICTOR EMANUEL SANDEN

MARTE X 3
DRIV
15.10.06

Det er en avslappet og lun stemning i minuttene før navnesøstrene Marte, Marte og Marthe entrer scenen på Driv. Dansegulvet er forvandlet til en intimscene, med stearinlys på småbord rundt i lokalet. Folk smiler og ler, samtaleemnene og bakgrunnsmusikken harmonerer.

Summingen fra bordene blir avbrutt av pianoakkorder, akkompagnert av gitar. Det er stor begeistring. Marte Wulff fra Kristiansand åpner med "The Boat", en litt leken og behagelig sang som setter standarden for resten av konserten. Den 26 år gamle musikanten fra sørlandsbyen trives på scenen, hun smiler til publikum som smiler anerkjennende tilbake.

Den gitarspillende pianisten, Marthe Valle fra Harstad, fremfører "My Dark Horse". Bortsett fra etternavnet og noen forsøk på vitser, er det ikke så mye som skiller henne fra de andre jen...

Sangene som følger er myke, personlige, varme og enkle. Dette er musikk som gjør verden ukomplisert for en bekymret student.

Fremføringen er fin, men det ble litt kløsete mellom vitser og instrumentbytting.

Jentene har gitt ut egne debutalbum og vært på turneer rundt i Norge. En dag møttes de på fotoshoot. De fant tonen, og etter dette har det bare blitt flere toner og fin musikk. De utfyller hverandre og spiller både egne og hverandres låter.

Marte Heggelund fra Hammerfest er tredje kvinne ut. Med "Scratching The Stitches" står hun for konsertens første høydepunkt, det er en følelsesladet og ekte sang som leveres. Samspillet med bandet gir gode frysninger på ryggen. Videre fremstår sangene som mer monotone, koselige og greie, men ikke mer. Jeg tenker på andre ting, som hva jeg bør lese til seminaret i morgen. Jeg ser etter kjente ansikt.

Heggelund stiller seg i midten og leverer nok en homerun med "Founder Of All". En sjokoladekake av en sang, den fjerner eksamenstanker og andre tanker.

De tre jentene leverte en fin avslutning på norgesturneen, men uten noe særlig trøkk.

Konklusjon: Fin musikk for alle som sitter inne en mørk Tromsøkveld.

KULTUR

konsert

Tight og rå norsk rock

TEKST: JØRN NORMANN PEDERSEN
FOTO: MARTHE NUSTAD

Booze Bazookaz, The Mormones, The Cheaters
Blå Rock Café
20.10.06

Etter vårfestivalen Rockfest i 2005 og i år, velger Blå Rock å følge opp det kjære festivalkonseptet med en høstfestival: Rocktober, som etter sigende skal bli en fast årlig tradisjon på lik linje med den vårlige Rockfest. Festival er som kjent ofte en bra ting, og når det i tillegg er innendørs og med en god porsjon kvalitetsrock, er det i alle fall en bra ting.

Først ut denne fredagskvelden er de lokale nykommingene i Booze Bazookaz. Med bakgrunn fra band andre Tromsø-band som Desert Highway (tidligere The Leftovers), Taliban Airways og James Deans, er dette musikere som har referansene i orden. Til tross for et begrenset antall liveshow, leverte Booze Bazookaz en overraskende god og sjølsikker opptreden, med straigh-up rock som oser testoser, attitude og Ludwig Mack. Et riktig så godt ballespark for det som skulle utvikle seg til en utvilsom dritbra aften. Neste ut var Lillehammer-guttene i The Mormones. Da jeg har sett bandet før, er det bare igjen å konstatere at – herregud – dette er så vanvittig tøffe greier. Det musikalske bildet hos The Mormones er preget av top-notch tung punkrock alá klassikere som Dead Boys og The Ramones – framført kun med bass og trommer. Bandet leverte et så forrykende aggressivt og tight show at jeg fikk et akutt behov for å utøve vold på gamle damer på gaten. Heldigvis, som den fattende mannen jeg er, gjorde jeg ikke det – men fy faen for en bra konsert. Kveldens høydepunkt var likevel Oslo-bandet The Cheaters, som tidligere i år ga ut den helt ufattelige bra EP-en *You Want More*. Med låtmateriale og framtoning som en blanding av The Strollers og et ungt og aggressivt The Who, er The Cheaters 60-tallsrock anno 2006 på sitt absolutt beste. Enda starten var litt skuffende for undertegnedes del, tok konserten seg så utrolig opp etter hvert som de hentet fram kongelåt på kongelåt fra den evig ekspanderende katalogen sin – med klare høydepunkter som schlægeren "Sam the Lamb" og "I Got A Feeling" og "She Said No" fra overnevnte utgivelse. Med energi og låtmateriale som mer etablerte og suksessrike band bare kan drømme om, bekreftet denne konserten på lang vei min mening om The Cheaters som det absolutt og desidert mest lovende bandet fra den norske rockescenen på veldig lenge. I tillegg til knall musikk og god stemning, må jeg også få applaudere Blå Rock for å avholde konserter på en fredag – vi vil ha mer!

Psycho orgasme

TEKST: MARIANNE ELOISE STØRSETH
FOTO: MARTE NUSTAD

Motorpsycho
Driv
19.10.06

Driv var stappfullt av Motorpsycho fans på torsdag, noe som antydet at forventningene var høye. Det er bare to igjen av originalbandet, trønderne Snah og Bent. Med seg på trommer hadde de Jaco. Gulvet ristet bokstavelig talt da de åpnet med "The Other Other Fool". Med fete bassriff som kiler i magen, ordentlig rockegitar og den karakteristiske Motorpsycho-vokalen, er det vanskelig å ikke bli revet med. Det var stor respons før og etter hver låt, og gutta så oppriktig smigret ut av skrytet.

Publikum sang med av full hals, og var ivrige etter å vise at de kunne sangtekstene utenat. De fikk vist seg fram ytterligere da vokalisten lot publikum synge a capella.

Låtene fløt sømløst over i hverandre, og fansen jublet da de gjennkjente melodiene. Låtene ble bare avsluttet da de måtte bytte gitar. Snah dro fram en hvit venstrehendt stratocaster med høyrehåndsstrenging. De rolige partiene hadde melodier til å drømme seg vekk i, og de improviserte så lenge atmosfæren var god. Deretter bygget de opp låtene med plenty med symbaler og volum til et klimaks. Etter bristepunktet eksploderte låtene ut i en musikalsk orgasme, som varte i minutter. Energien strømmet ut, og det hadde ikke forundret meg om det kom nordlys dansende ut fra scenen. Motorpsycho gav alt de hadde, og sparte ikke på kreftene, da de voldtok den pentatoniske skalaen. Motorpsycho spilte bl. A "High Time", "Triggerman", "She's A Lover " og "Walking on The Water."

Disse talentfulle guttene fortjente bedre lyd. Trommene overdøvet både vokal og gitar til tider. Noen ganger var det så mye feedback at det peip, og vokalisten bare sto og mimte. Etter hva jeg kunne forstå, hadde de med seg egne lydfolk, så jeg vet ikke om det er de eller Driv som burde skamme seg over den dårlige lyden.

De som kom på konserten og ikke var sikre på hva de mente om Motorpsycho, håper og tror jeg ble overbevist etter denne opplevelsen.

Etter et velykket sett og et publikum i ekstase, takket trønderne for seg og gikk av scenen. Men de slapp ikke unna så lett. Publikum ropte om mer, og ble ikke skuffet. De kom tilbake til publikums store fornøyelse og covret Eddy Cochran -låta "Summertime Blues" og deres egen merkelapp "The One Who Went Away".

Er det en ting som er sikkert, så er det at denne trønderduoen kan rock n' roll. Jeg vil gjerne takke Motorpsycho på vegne av alle som var tilstede, for to fine timer i lykkerus med flere adrenalinkick, som

AB VIA

Hørt på desken:
"Jeg skal bare sjekke gay-mail'n min..."

Hørt på desken 2:
"Den der minnekortleseren ser ut som noe fra Star-Trek!"

Utropia om 1 år:
Dubrik Grensehi er tilbake i Tromsø
- Eh, yo, dude, where are we man? Come on ya all people in tha house, pull your hair in your hands and shave it like u just don't dare.

Utropia om 5 år:
Studentstyret foreslår å slå sammen 20-poengsfag til 60-poengsfag og foreslår samtidig å endre navnet til grunnfag. – En storartet idé, uttaler Fetter Slafsstad.

Utropia om 20 år:
I år har det blitt solgt overvåkingskameraer for 1000 millioner billioner trillioner kroner.
- Man kan aldri bli trygg nok, sier Storebror.

KRONIKK

Taxisjåfører uten tillit

PRESIDENTVALG: Opptelling av stemmer i Chonta Punta, Napoprovinsen.

AV FRØYDIS GILLUND
STIPENDIAT VED GENØK, UITØ, OG FRIVILLIG I LAG

Valg i Ecuador

Elleve latinamerikanske land velger ny president i år. Latin Amerika gruppene i Norge (LAG) sender studenter for å overvære valgprosessen i flere av disse landene. Selv reiste jeg som observatør til Ecuadors presidentvalg 15. oktober. Det ble et møte med presidentkandidater med heftige gestikulasjoner og ambisiøse løfter, taxi sjåfører uten tillitt til det politiske systemet og innbyggere i provinsen Napo som veivet med røde- og grønnstripete flagg til støtte for Lucio Gutierrez, presidenten som ble avsatt etter folkelig opprør i hovedstaden Quito i april 2005. Blant de 13 kandidatene som stilte til presidentvalg i Ecuador, går to videre til andre valgomgang 26. november. Landets rikeste mann, den konservative bananmagnaten Alvaro Noboa, kjemper om makten mot systemkritikeren og Chávezvennen Rafael Correa.

Lite engasjement

Ecuador er et ungt demokrati. Landets første demokratisk valgte president kom til makten i 1978. Siden den tid har landet vært preget av politisk ustabilitet. Bare de siste åtte årene er tre presidenter blitt avsatt som følge av folkelig opprør. Correa har med sin kritikk av USA og frihandelsavtalen, samt lovnad om politiske reformer og økt nasjonal kontroll over oljeressursene, skåret høyt på meningsmålingene i forkant av høstens valg. Jevnt over var det lite politisk engasjement å spore i Quitos gater. Flere jeg snakket med ristet på hode i forakt for politikerne. - Jeg skal stemme blankt, var en hyppig kommentar, etterfulgt av: - Ingen av kandidatene fortjener min støtte! - Uansett hvilken kandidat som går av med seieren i slutten av måneden går Ecudor usikre tider i møte, spår Simon Pachano, analytiker ved Fakultet for samfunnsvitenskapelige fag ved universitetet Flacso i hovedstaden Quito. Han tviler på Correas regjeringsevne og hans planer om å nedsette en ny grunnlovsgivende forsamling, siden han ikke har egne parlamentsmedlemmer å støtte seg til, men mener det heller ikke er garanti for at Noboa vil kunne sitte ut sin regjeringsperiode. - Jeg ser ikke lyst på mitt lands politiske framtid, og er redd vi vil oppleve nye tider med politisk ustabilitet og kriser, sier han.

> **”Landets rikeste mann, den konservative bananmagnaten Alvaro Noboa, kjemper om makten mot systemkritikeren og Chávez-vennen Rafael Correa.**

Halvparten annullert

Rundt 100 internasjonale valgobservatører var tilstede på valgdagen, men få forventet valgfusk eller uregelmessigheter av betydning. Jeg var utstyrt med identifikasjonskort og t-skjorte fra "Participacion Ciudadana", en nasjonal organisasjon som mobiliserte rundt 2000 frivillige ecuadorianere, hovedsakelig studenter, for å observere i valglokaler over hele landet. Selv satte jeg kursen mot provinsen Napo, i utkanten av ecuadorianske Amazonas.

Bortsett fra kraftige regn- og tordenbyger var det lite som forstyrret det godt organiserte valget langs Napoelva. Kvinner og menn sto i lange køer for å stemme. Militær tilstedeværelse for å sikre ro og orden inne i valglokalet har lang tradisjon i Ecuador og ingen jeg snakket med anså dette som problematisk. Politiets aktive rolle, spesielt etter at stemmegivningen var avsluttet, overrasket meg. Flere politibetjenter hjalp til både med opptelling av stemmer, vurdering av hvilke stemmer som skulle annulleres, samt registrering av resultatene. I tillegg til presidentposten, sto representanter til kommunestyre og fylkesting, samt det nasjonale og det andinske parlamentet, på valg. Det kunne virke som om flere var forvirret av det relativt kompliserte valgsystemet, noe som førte til at over halvparten av stemmesedlene på parlamentsmedlemmene måtte annulleres i de lokalene hvor jeg var tilstede.

Seier til Ecuadors rikeste mann?

Med nærmere 27% av stemmene gikk Noboa seirende ut av første valgrunde, mens Correa måtte innse at den sterke støtten på meningsmålingene ikke holdt mål. Den største overraskelsen var oppslutningen om brødrene Gutierrez. Som nevnt ble Lucio Gutierrez avsatt som president våren 2005, blant annet etter å ha skiftet ut dommerne i landets høyesterett. Dette hindret ikke broren Gilmar Gutierrez fra å stille til valg. Meningsmålingene ga Gutierrez minimal støtte og overraskelsen var derfor stor da det ble klart at han gikk av med tredjeplassen i presidentvalget. Støtten var sterkest i hjemtraktene Napo og omkringliggende provinser i Ecuadors lavland. Her ga om lag 80% av velgerne sin støtte til Gutierrez, noe som tydeliggjør de store regionale ulikhetene i oppslutning om kandidatene.

I ukene fremover er det imidlertid Noboa og Correa som skal kjempe om velgernes gunst. Det ventes et sterkt personfokus i den polariserte valgkampen. De to kandidatene kunne ikke vært mer forskjellige. Mens nykommeren og venstrekandidaten Correa ønsker en folkelig oppvåkning og deltagelse som skal føre mot revolusjon og endringer i hele det politiske systemet, vil Noboa sikre stabilitet og flere arbeidsplasser blant annet ved innføring av en frihandelsavtale med USA.

Dette er tredje gang Noboa stiller til president valg. Han har blitt beskyldt for stort pengebruk og kjøp av stemmer gjennom utdeling av klær, penger og dagligvarer, samt lovnad om husbyggingsprosjekter. Dette har gjort ham populær blant de fattigste delene av Ecuadors befolkning, samtidig som overklassen støtter hans liberale økonomiske politikk.

MENING Aktuelt

Når vil kunnskapsnasjonen ta global oppvarming på alvor?

Global Oppvarming

Isen smelter på Antarktis, tsunamier herjer i sørøst Asia og gjennomsnittstemperaturen øker. Når skal vi ta global oppvarming på alvor? Det burde ikke være tvil om at global oppvarming er vår tids største trussel, alt annet blir ubetydelig i forhold. Men den rødgrønne regjeringen viser deres sanne farge når Arnold Schwarzenegger kan kjøre en mer radikal miljøpolitikk i California enn det de presterer i Norge. SV sluker den ene miljøkamelen etter den andre, dette viser at den rødgrønne regjeringen har mistet sin grønnfarge og nå er bare rød.

Hvor er visjonene for en radikal politikk som tar global oppvarming på alvor? Det er et paradoks at forurensende oljepenger flommer inn over Norge, mens vi gjør lite eller ingenting for å hjelpe verden med å finne en global løsning på energiproblemet. Hvorfor ikke tenke litt visjonært? Tenk hvis Norge satte av 50% av avkastningen av oljeinntektene for en storstilt internasjonal satsning på forskning rettet mot fornybar energi. At Norge som verdens nest største oljeprodusent betaler for skadene som oljen påfører klimaet er bare rett og rimelig.

En slik satsning hadde gjort at vi igjen fikk den internasjonale goodwillen vi som liten nasjon er så avhengig av. Vi ville fremstå som en kunnskapsrik nasjon som ønsket å rette opp på de miljøsyndene vi har bidratt til gjennom å være en av verdens største oljeeksportører. Miljøsinken Norge ville bli en global miljøforkjemper.

Unge Venstre ser kampen mot global oppvarming som den desidert viktigste politiske kampen i det 21.århundre. Vi mener at radikale og visjonære tiltak må gjennomføres nå, hvis ikke blir det for sent. Høyhastighetstog, biodrivstoff, CO^2-rensing av gasskraftverk og grønne sertifikater er tiltak som Unge Venstre vil ha gjennomført i dag, ikke om 10-15 år når ledelsen i Statoil finner det for godt.

Robert Stock Evje
Unge Venstre
og studentstyrerepresentant for Sosialliberal Liste.

Styrk forskningen!

Statsbudsjettet

Etter Regjeringens budsjettforslag for 2007 ble det startet et opprop på www.styrkforskningen.no. Vi som underskriver dette oppropet er dypt skuffet over at Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2007 i liten grad imøtekommer hensynet til økt forskningsinnsats innen høyere utdanning i tiden som kommer. Vi mener at kunnskap, forskning og innovasjon er avgjørende for både samfunns- og næringsutvikling i Norge, og at den offentlige innsatsen må dimensjoneres deretter. Det Øystein Djupedal kaller et hvileskjær, kaller vi et feilskjær.

Vi protesterer mot et budsjettforslag som lar Norge sakke kraftig akterut i forhold til målet om nasjonal forskningsinnsats tilsvarende 3 prosent av BNP. Budsjettforslaget innebærer en realnedgang i basisbevilgningen til universiteter og høyskoler, hvilket er dramatisk for oppfølgingen av Kvalitetsreformen. Det bryter med opptrappingsplanen for stipendiatstillinger og svekker SkatteFUNN-ordningen, til tross for at ordningen er under evaluering. Vi mener også at budsjettforslaget heller ikke ivaretar studentvelferden på en tilfredsstillende måte, verken i forhold til studentbarnehager eller boliger. Tilslutt følger det ikke opp ønsket om internasjonalisering og utveksling også med ikke-vestlige land.

På denne bakgrunn oppfordrer vi derfor Stortinget til å endre Regjeringens budsjettforslag og partiene i Stortinget til å aktivt bidra til å rette opp disse svakhetene i den kommende budsjettbehandlingen. Vi vet at det er mange som deler vår frustrasjon og håper de også vil signere oppropet på www.styrkforskningen.no. En kraftig satsing på forskning og høyere utdanning er nøkkelen til å utvikle Norge som kunnskapsnasjon!

Øyvind Johnson
Studentstyreleder UiTø

Jonas Eilertsen
Studenstyrerepresentant Sosialliberal Liste

Det er på tide å få inn nytt blod i Utropia-redaksjonen og følgende stillinger er ledige på åremål frå 1.januar 2007.

Utropia SØKER

ANSVARLIG REDAKTØR
100% stilling

NYHETSREDAKTØR
100% stilling

IT-ANSVARLIG
25% stilling

Søknadsfrist
1. desember

For alle stillingene er personlig engasjement og erfaring fra frivillig arbeid viktige kvalifikasjoner. Kvinner oppfordres til å søke.

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes til Utropia v/Clemet Askheim, Hovedgården, UiTø, 9037 Tromsø. Eller på e-post til redaktor@utropia.no.
Mer informasjon om stillingene får du ved å kontakte ansvarlig redaktør Clemet Askheim på telefon 77 64 59 00.

MENING Aktuelt

Juss og religion, del II: Er Guds veger uransakelige?

Juss og religion

Vi tolker det som skjer med oss, rundt oss og ute i verden, og på bakgrunn av dette sier noen av oss at Guds veger er uransakelige, mens andre holder en knapp på læren om karma. Men uansett om religionen forkynner karma eller Gud, så er *rettferdighet* et ord som alle trosretninger tar stilling til.

Kristendommen og Jødedommen har i per i dag en god del hellige skrifter til felles. Det Gamle Testamente og Den Hebraiske Bibel er samme skrift, bare at sistnevnte helst skal leses på hebraisk. I denne samlingen av bøker kan en stor del av innholdet defineres som lovtekster, og en tredjedel av denne samlingen kalles da også bare for Loven i den jødiske tradisjon. I GT som helhet er pakter mellom Gud og folk et gjennomgangstema, men lovtekstene i GT er i hovedsak bygd opp rundt den siste pakten som Moses gjorde med Gud på vegne av sitt folk.

I Fororienten var pakter mellom erobrere og beiseirede konger et kjent fenomen på Moses tid, men Israel gjorde seg selv til vasaller for den ene Gud. Dette innebar at jødene som folk ikke skulle anerkjenne noen annen Herre en den himmelske Far, samtidig med at folket, som lydige vasaller under den ene Herre, skulle holde fred med hverandre og føre sine stridigheter frem for Guds rettferdighet. Hvis vi spoler herfra og drøye 1000 år frem i tid, til ca. år 0, så har Guds rettferdighet fått et veldefinert korpus av lovtekster, og Guds folk leser lovens bokstav med så stor iver at lovbrytere av og til blir steinet til døde.

I omtalte situasjon, i omtalte land, stod en lovfortolker frem og talte sitt eget folks ledere imot. Det var Jesus. Han sa om seg selv at han var ikke kommet for å oppheve loven, men for å oppfylle (utfylle?) den... Ved et spesielt tilfelle kommer en gruppe lovkyndige til Jesus

og fører frem for han en kvinne som de ville steine for hor, for Loven krevde nettopp dette. Jesus sier at den som selv er uten skyld kan kaste den første steinen. Da slipper alle steinene de holder i hendene og går sin veg - de eldste først. Det Jesus hadde gjort var å påpeke et forhold som er like grunnleggende for mennesker som idealet om rettferdighet, nemlig behovet for tilgivelse, det vil si løslatelse - frihet. For like nyttig som det er å ha et begrep om rettferdighet, og å kunne fastholde noen i rettferdighetens navn, like nødvendig er det å ta hensyn til at alle og enhver er uttilstrekkelig, målt i forhold til Rettferdigheten selv.

Det omtalte spennet mellom fastholdelse og løslatelse preger vårt rettssystem selv i dag, eller kanskje nettopp i dag, for vår lovtradisjon går tilbake til innføringen av Gulatingslovene først på 1000-tallet, den såkalte kristenretten. Vårt rettsapparat fungerer gjennom å avdekke sannheten i en gitt sak, og etablere kategorier som skyldig eller ikke skyldig, for å eventuelt å fastholde den anklagede på lovens bokstav. Men så følger aspektet av løslatelse: formidlende omstendigheter, samarbeid, tegn på oppriktig anger osv. Løslatelsen fortsetter også etter en eventuell dom, jeg tenker da først og fremst på fremskutt løslatelse på grunn av god oppførsel, men også tilbud om utdanning og terapi mener jeg kan passe under dette aspektet.

Jeg må tilstå at jeg bare kjenner rettssystemet fra alminnelig omtale, men jeg våger meg til å påstå at det er trekk ved rettssystemet som passer til det forhold jeg her har skissert. Jesus sa til sin samtid at det var på grunn av deres harde hjerter at de hadde fått lovens bokstav, men at det var noe som var bedre, nemlig å myke sine hjerter og gjøre det gode i kraft av en selv (ut av sitt gode forråd). Kort sagt så ba han folket om å vende om og tro, slik at de kunne få myke hjerter. I dag, i vårt samfunn, hvis alle hadde hatt harde hjerter, så hadde ikke aspektet av løslatelse hatt en plass innenfor vårt rettssystem – det ville vært skyldig og fordømt eller rettferdig, men hykler. Og muligheten til å dømme hardere er alltid til stede, og det ropes titt og ofte om strengere straffer. Men kanskje går det en balanse mellom den nødvendige fastholdelsen, som skjer på vegne av de forulempede og samfunnet for øvrig, og løslatelsen, som skjer fordi vi anerkjenner at forbryteren ikke er vesensforskjellig fra oss selv, og fordi omvendelsen til mykere hjerter anerkjennes som et gode ved siden av den rettferdige straff.

Hvis relasjonen mellom rettsystemet og religion ignoreres, kanskje som følge av mindre toleranse for religionen i kulturen, så står vi i fare for at rettssystemet underlegges pragmatikken. I så tilfelle er ikke innføring av dødsstraff langt unna, for hva er mer "logisk" og samtidig så kollektivt avskrekkende som prinsippet om "tann for tann", realisert til sin ytterste konsekvens? Men som et apropos: Det er ingenting som tyder på at det er mindre kriminalitet i land med dødsstraff, det virker heller motsatt. Jeg vil påstå at vår verdighet, som samfunn og samfunnsborgere, opprettholdes av den "humane" rettferdighetsfortolkningen som medfører *både* fastholdelse og løslatelse – men etter skjønn.

Torbjørn W. Engel
Religionsvitenskapsstudent ved UiTø

Barents Jazz
TROMSØ INTERNASJONALE JAZZFESTIVAL

TROMSØ INTERNASJONALE
JAZZFESTIVAL
8. - 12 NOVEMBER 2006
PROGRAM

ONSDAG 8. NOVEMBER

Tid	Sted	Artist
18.00	Gründer	Juuso trio/Bodolaj
20.30	Driv	Funk off, be hop! Konservatoriets korps
22.00	Skarven	Ungjazz
24.00	Gründer	Dripp

TORSDAG 9. NOVEMBER

Tid	Sted	Artist
15.30	Gründer	Dynamisk rytmikk Studenter ved konservatoriet
19.30	KulturHuset	Dianne Reeves
22.00	Driv	Fliflet/Hamre
24.00	Driv	Transjoik

FREDAG 10. NOVEMBER

Tid	Sted	Artist
15.30	Gründer	Danilo Memoli
18.00	Grand	Kåseri med Bjørn Stendahl, Marit Sandvik og Øystein Norvoll
19.30	KulturHuset	Fathy Salama, Trygve Seim, Jan Gunnar Hoff, Helge Norbakken, Sainkho Namtchylak
20.00	Gründer	Tromsø storband
22.00	KulturHuset	Indian Core
22.00	Driv	Urban tunnels klezmerband/Ensemble nord
24.00	Gründer	Jamsession

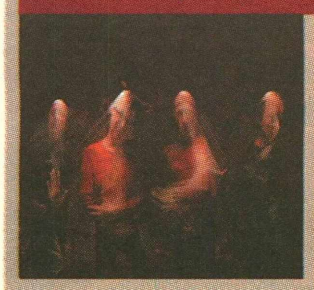
LØRDAG 11. NOVEMBER

Tid	Sted	Artist
09.00	Grand	Musikkbransjekurs/-Norsk musikkråd Troms
12.00	Gründer	LINK / Bajazz
15.30	Gründer	Fred Glesnes Quartet
18.30	KulturHuset	Lisa Dillan
20.00	Circa	LINK / Klubbkonsert
22.00	Driv	Norrbotten Bigband/ Blacknuss
24.00	Gründer	Jamsession

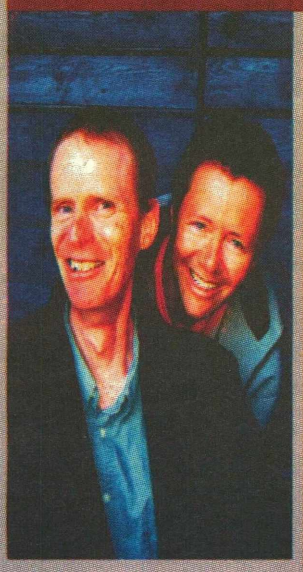
SØNDAG 12.NOVEMBER

Tid	Sted	Artist
17.00	Skarven	Rik & berømt & Olav Dale
19.30	Circa	Sakte sanger
22.00	Circa	Motif

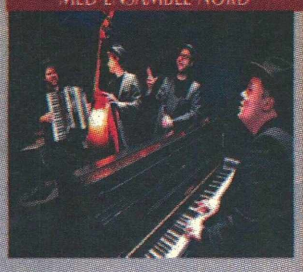
TRANSJOIK

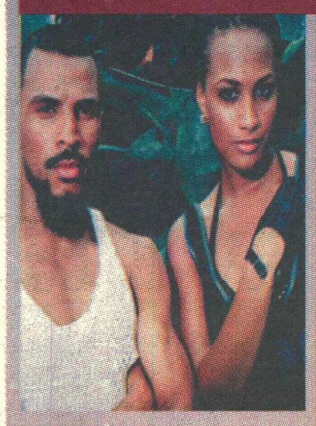
FLIFLET/HAMRE

URBAN TUNNELS KLEZMERBAND MED ENSAMBLE NORD

BLACKNUSS

www.barentsjazz.no

Mens vi venter på Nord-Norgebanen

01.11.06 (onsdag):

Verdensteateret
Arr: Filmklubben
Overraskelsesfilm
19.00
Ein fersk smak frå filmfestivalen i Bergen.

Kulturhuset, Verkstedet
Wagëblë
21:00
150,-
Hip-hop frå svarteste Afrika.

02.11.06 (torsdag):

Kvinnforsk
Øvre Lysthus 2. etg
Familie, sjukdom, kvinner og menn - Nord-Norge 1880-1914
Foredrag ved Ingunn Elstad (Høyskolen i Tromsø/UiTø)

Internasjonalt seminar
Norsk europapolitikk og det nye Europa
Innledninger ved Jon Bingen (sosiolog) og Halvard Tjelmeland (historiker)
Kulturhuset, lillescenen kl. 20:00

Kulturhuset, Verkstedet
Jim Stärk
21:00
200,-/150,-
Denne gongen med ny plate.

03.11.06 (fredag):

Fokus kino
Premiere
Kunsten å tenke negativt
Om ein har det kjipt skal i vert fall alle andre og ha det kjipt.

Fokus kino
Premiere
Jackass 2
Få sjå om du torer, då!

Driv
Fredagsjam på Haakon scene
Kl. 23:00

Kaos
Nikkeby Lufthavn
22:00
Dei lokale heltane fyller 10 år og gjer sine fans ein jubileumssingel i gåve. Gestapo Bitches, Vishnu og The Fernets er med på feiringa.

04.11.06 (lørdag):

Studenthuset driv (4. etasje)
Lørdagsuniversitetet
Som man roper får man svar
- bruk av ekkolokalisering i dyreverden
Enkelte dyr kan orienterer seg kun ved hjelp av lyd, selv i stummende mørke
v/Lars Folkow
Institutt for medisinsk biologi

Verdensteateret
Arr: Filmklubben
Jakten
Regi: Erik Løchen
15.00
Klassisk norsk trekantdrama i svart-kvitt.

Kulturhuset, Storsalen
Putti Plutti Pott 2006
13.00, 15.30 og 18.00.
235,-/215,-
For dei mest nostalgiske blandt oss kan julestemningen starte allereie her og no.

Driv 4. etg.
Fucking far north party
Bring your national costume and yourself. Cheap beer and international environment.
Kl. 20:00

Kulturhuset, Verkstedet
Arr. Sven Henriksen synger Tom Waits
Kl. 21:00

Driv
Disco
Kom ut, rist løs, det er lørdag
Kl. 23:00

Sommerlyst Skole
Liberalt Seminar
10:00
Hvordan er det i Hviterussland? Hva med forskning og utdanning under Djupis? Dette er temaer for Liberalt seminar. Også Norge i Europa da, selvsagt.

07.11.06 (tirsdag):

Kulturhuset
Arr: Riksteateret
Hedda Gabler
19:30
290,-/155,-
Norges mest høykulturelle kriminalhistorie er up for grabs når den omreisande teatertruppen passerar Tromsø.

08.11.06 (onsdag):

Verdensteateret
Arr: Filmklubben
Scarface
19.00
Al Capone frå 1932. Ingen tøffare, ingen hardare.

Hålogaland teater
Arr:Beivás
Oahpaheaddji/Læreren
19.30
"Elever er som dyr: De gjør ingenting ut fra intelligens - De gjør det ut fra instinkt!"

Gründer
Arr: Barentsjazz
Dripp
24:00
Jazz frå dei unge og fremadstormande, med litt rock i bagasjen.

Driv
Arr. Konservatoriets korps
Jazz, funk, be-bop, rock og hip-hop.
Sangsolist: Heidi Solheim.
Dirigent: Jens Chr. Kloster.
Arrangementer av Lars Erik Gudim og Erlend Skomsvoll

Kl. 20:30

09.11.06 (torsdag):

Internasjonalt seminar
Norge som fredsnasjon
Innledning ved Erling Borgen
Kulturhuset, lillescenen kl. 20:00

Driv
Arr: Baretnsjazz
Fliflet/Hamre
22.00
Bland all verdas musikk, ta litt ekstra sigøynar og umulige taktartar og vips har du ein fiks ferdig høgkvalitets gledesspreiar.

Driv
Arr: Barentsjazz
Transjoik
24:00
Opphissande og intens strupejoik frå fire kreative stemmemusikantar.

10.11.06 (fredag):

Fokus kino
Premiere
Boog og Elliot - Gutta på skauen
Dagen derpå-noia for dyra i skogen.

Fokus kino
Premiere
The Queen
Princess Di, Blair og Dronningen sjølv. Dei som meiner Se og Hør ikkje går tett nok på, kan nok finne noko snæks her.

Fokus kino
Premiere
Noe i nærheten av lykke
Vi er glade i kvarandre og held saman sjølv om livet er for jævlig.

Kulturhuset
Arr: Barenstjazz
Fathy Salama Group
19.30
I grenseland mellom det meste kan du finne det beste.

Kulturhuset, Verkstedet
Arr: Barentsjazz
The Indian Core
22:00
220,-/190,

Driv
Arr: Barentsjazz
Urban Tunnels Klezmerband med Ensemble Nord
22.00
Jødisk festmusikk fra Øst-Europa får nytt liv, og deg ut på dansegolvet.

11.11.06 (lørdag):

Verdensteateret
Arr: Filmklubben
Akkumulator 1
15.00
Tsjekkias masseprodusent av film viser at massemedianoia starta før the Matrix.

Kulturhuset
Arr:Barentsjazz
18.30
Lisa Dillan
Ei dame, ei stemme, ein kropp, utrulege kombinasjonar.

Driv
Arr: Barentsjazz
Norrbotten Bigband/ Blacknuss
22.00
Stort og svenskt.

12.11.06 (søndag):

Circa
Arr: Barentsjazz
Sakte sanger
19.30
Inkarnasjonen av ein roleg slutt på helge, med norske visekongar og litt bossa for sjela.

14.11.06 (tirsdag):

Driv
Schnytt på nytt
Quiz
Kl. 19:00

Kulturhuset, Storsalen
A chance to change
19:30
180,-/130,-
Med musikk, dans og jøglerier skal HIV/ AIDS fordrivast.

15.11.06 (onsdag):

Verdensteateret
Arr: Filmklubben
Hustruer
19.00
Husmødre utforskar seg sjølv og sine kjønnsroller i det optimistiske 70-talet.

UNN Åsgård
Julemesse
10.00-20.00
Ein skal tidleg starte, som alle julegåver skal kjøpe.